

БАРТОШ СЛИВА, ДИРЕКТОР
НАБАВКЕ „ФИЈАТА“

Локализација по
моделу из Пољске

— страна 4.

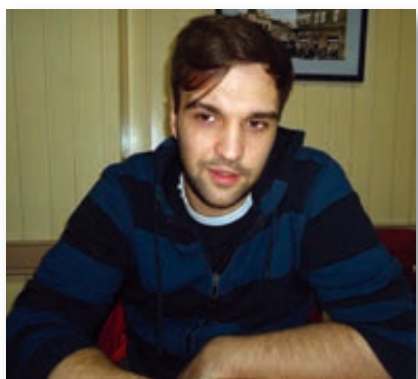
ПОВРАЋАЈ ПДВ-А НА ХРАНУ И
ОПРЕМУ ЗА БЕБЕ

Медвеђа услуга
државе

— страна 8.

ПРИЗНАЊЕ МЛАДОМ
ГЛУМЦУ ФИЛИПУ ЂУРИЋУ

Крагујевчанин
најбољи у Новом Саду

— страна 13.

НЕБОЈША ВАСИЉЕВИЋ ПО ИЗЛАСКУ ИЗ ПРИТВОРА

Истрага склањала кључни доказ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

КРАГУЈЕВАЦ

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

МАНАТКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

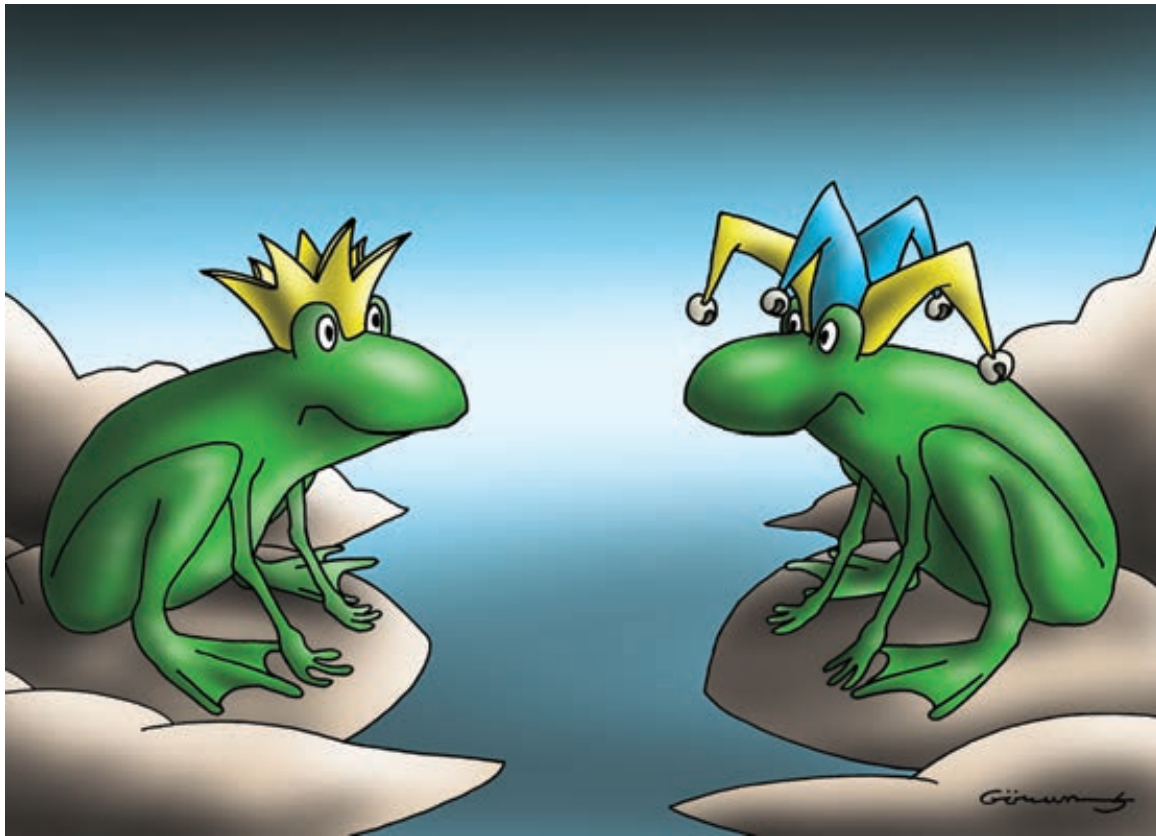
dobar kertridž
mir u kući

Karadorjeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA
ORIGINALNIH
IZDUVNIH SISTEMA

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Споменници

Пише Драган Рајичић

Уклањање оног споменика у Прешеву је сасвим у реду и на ту тему немам шта да приговорим онима који брину о достојанству државе Србије. Имам, међутим, једну идеју о томе шта даље са спорним спомеником. Он се сада налази у неком депоу са имовином која се иначе одузима од криминалаца. Е, одатле би, трагом ове моје идеје, то неприхватљиво обележје требало доделити у посед владајуће коалиције која би га потом демонтирала и уз неопходне преправке искористила за подизање споменика или нашем дипломираном председнику свих грађана, г. Николићу, или нашем велепреговарачу премијеру Дачићу. Одлука би била донета жребом, материјала би имало таман довољно, а нас грађане једна таква реконструктивна операција не би лупила по џепу.

Овде би, слутим, неупућени читалац могао поставити неоправдано питање чиме су то г Николић, или г. Дачић заслужили још за живота споменичко обележје. Ех, чиме! Г. председник наш са оном својом платформом, брате! Ремек дело његове каријере након што се одрекао од свега што је некада радио. На споменику би, нормално, био он у природној величини, у једној руци држи мапу Невелике Србије, а у другој своју платформу. Разуме се, ону верзију након њеног „заокругљивања и заобљавања“.

А ако коцка пригрли Дачића, образложење би било веома једноставно и уверљиво: За бескомпромисну одбрану Косова у преговарачким процесима које нам замало није повратио. Иако изложен ужасним притисцима, пристајао је само на оно што су Албанци, Кетрин Ештон и страни амбасадори од њега тражили и то је био минимум испод кога никад није ишао. На споменику би такође и он био у природној величини, само празних руку јер на плочи због његових габарита не би имало довољно места ни за шта друго сем можда за ону звездицу са фуснотом.

Нашем председнику, међутим, споменик можда подигне у знак захвалности и црногорска опозиција. Што сад, па она? Па, зато што јој је наш председник, у контексту своје посете Милу и Филипу, отворио очи, при том ни сам не трепнувши. Ако имате мафијаше на власти, објаснио је наш председник Миловим опозиционарима малу тајну велике политичке кухиње, онда треба и ви да уђете са њима у коалицију, а кад се тако дохватите власти, после ћете лако да им се напијете крви. Отприлике тако.

Идеја је, нема сумње, и оригинална и веома прагматична, а делимично је реализована само овде у Србији након последњих избора. Одступање је у томе што су његови партијски следбеници ономад одлучили да прво мало деле власт са онима које су хтели да апсе кад ови изгубе изборе, па ако заједно изгурају цео мандат, онда их можда и амнестирају за крв коју су дотични нама попили. Хм, не знам баш тачно шта сам овим хтео да кажем, али се кладим да ме је, г. Динкић, на пример, одлично разумео.

Кад споменух амнестију, паде ми и ово на памет. Да, треба понекад праштати, то је и људски и хришћански. Све у складу са оном народном да „ко тебе каменом, ти њега...“. Е сад, везнух ствар. Где се ухватих баш за ону пословицу која под хитно мора да се мења. Па овде више нема хлеба ни у контејнеру! Ова пословица правилно и опет у хришћанском духу треба да гласи: „Ко тебе каменом, ти њега сплацинама од јуче!“ Данас се у Србији и то једе!

АНКЕТА КАКО ЋЕТЕ ПОДНЕТИ ПОСКУПЉЕЊЕ СТРУЈЕ И ГАСА?

М. Ивњишковић

Драган Василић,
правник:
- Ко преживи - знаће.

Евица Бошковић,
обућар:
- Не знам како ћу, одавно сам без посла.

Драган Николић,
хемијски техничар:
- Никако...

Љубисав Катанић,
електротехничар:
- Шта ћу јадан, морам да плаћам!

Драган Митровић,
машински инжењер:
- У кешу!

Павле Маћић,
пензионер:
- Држава не може да наплати јавним предузећима, па товари на нас грађане.

Зора Сердар,
пензионер:
- Спава баба у ладном, немам чиме да плаћам.

Милан Чукић,
машински техничар:
- Ма шта ми стајеш на муку!

Милован Иванковић,
возач:
- Прећи ћемо на алтернативне сировине, циганску фуруну и гранчице.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачним ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

SUNCE

Da li ćete i ove zime
grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ПРИВОДИ СЕ КРАЈУ ИСТРАГА У АФЕРИ „КОМШИЈА”

Главни уговор два пута добијао ноће

Тек пошто су осумњичени за наводне незаконите радње у трансферу фудбалера Филипа Костића провели више од три недеље у истражном затвору, јавности предочен уговор између холандског „Гронингена” и агента ФИФЕ који прецизира висину провизије за продају играча, али за тај документ нису надлежни домаћи судови. Небојша Васиљевић потврдио да се у истрази овај уговор два пута на волшебан начин губио

Емо дан пре укидања притвора Небојши Васиљевићу, бившем председнику ФК „Раднички”, секретару клуба Дарку Стојановићу и фудбалском менаџеру Зорану Павловићу, јавности је представљен крунски документ којим је дефинитивно потврђено да је хапшење ове тројице и потом задржавање у притвору због истраге – било безразложно. Реч је о оригиналу уговора између холандског

клуба „Гронинген” и овлашћеног агента ФИФЕ Зорана Павловића којим је до танчина прецизирана висина и начин исплате новца за менаџерске послове у случају трансфера младог крагујевачког фудбалера Филипа Костића из „Радничког” у холандски тим. Уговор су, како је наведено у саопштењу странке „Заједно за Шумадију”, пронашли браниоци осумњичених из познате београдске адвокатске канцеларије коју води Боривоје Боровић.

Међутим, комплетно разоткривање „монтираног процеса” уследило је по укидању притвора осумњичених за незаконите радње у фудбалском трансферу када је Небојша Васиљевић у обраћању јавности рекао „да је тај фамозни уговор два пута током поступка достављен истражним органима и оба пута нестајао из предмета”.

У овом уговору, склопљеном и потписаном 10. априла 2012. године „о организовању и пружању менаџерских услуга у циљу склапања уговора са професионалним играчем” наведено је да ће клуб „Гронинген” Зорану Павловићу на име „услуга трансфера” исплатити накнаду од 550 хиљада евра и то у три рате: прву од 65 хиљада евра на дан склапања уговора, другу од 385 хиљада најкасније до 15. јула 2012. године и трећу од сто хиљада евра, најкасније до 15. јануара 2013. године. Тиме је отклоњена свака дилема о томе коме је припала провизија од 550 хиљада евра за продају фудбалера Филипа Костића, што је и био главни аргумент полиције да ухапси Васиљевића, Стојановића и Павловића, а зашто је менаџеру припало толико новца, да ли је то много или мало, ствар је којом не може да се бави домаће правосудје јер је реч о међународним уговорима које контролишу европска и светска фудбалска организација.

■ Авантура полиције и тужиоца

То је потврдио и бранилац осумњичених Ивица Вукковић из адвокатског тима Боривоја Боровића: – Полиција и тужилаштво наивно су се упустили у једну авантуру јер ради се о уговору који је регистрован у надлежном телу за те врсте послова, то је ФИФА, светска фудбалска федерација, у складу са њиховим правилима. Друго, Фудбалски клуб „Гронинген” не подлеже никаквим ингеренцијама на-

ПРВО ОБРАЋАЊЕ ЈАВНОСТИ НЕБОЈШЕ ВАСИЉЕВИЋА ПО ПУШТАЊУ ИЗ ПРИТВОРА

шег законодавства, нити њих то опште занима. Потпуно је илузорно очекивати и да ће они доћи овде да дају неке изјаве јер све што су радили покривено је уговорима иза којих стоје одговорна лица и институције, то је савршено јасно, каже адвокат Вукковић.

Он додаје да се у овом случају у раду полиције и тужилаштва пренебрегава још једна важна чињеница, а то је да сам фудбалер одређује у који ће клуб да пређе, његова одлука је пресудна.

Фудбалер Костић је приликом сведочења потврдио, исто као и његови стричеви, који су такође били сведоци, да је њему ФК „Гронинген” дао повољније услове него француски „Бриж”, који је истовремено био заинтересован за његов трансфер, и то је превагнуло да прихвати аранжман са Холанђанима. У погледу обештећења „Радничког” понуда је била иста, тако да је клуб добио максимум новца који је могао да „извуче”, наводи адвокат Ивица Вукковић у разговору за „Крагујевачке”.

Небојша Васиљевић, Дарко Стојановић и Зоран Павловић пуштени су из притвора у затвору у Петровцу прошлог четвртка, пошто су „иза решетки” провели пуна 24 дана.

■ Васиљевић најављује контрагужбе

Одлуку о томе донело је веће Вишег суда у Крагујевцу, након што су тог дана саслушана тројица важних сведока, Рака Марић, Жарко Павловић и Драгољуб Лекић, бивши чланови управе ФК „Раднички”. Њихово давање исказа истражном судији више пута је одлагано, јер се нису одазивали на позиве суда, па је било најављено да ће их као сведоке привођити полиција, али прошлог четвртка ипак су сами дошли на саслушање.

Док се они нису смиловали да се појаве пред истражним судијом, ухапшени су држани у притвору због „процене” да могу утицати на сведоке, мада је и здраворазумски било логично да је тај утицај искључен, пошто је и сукоб са бившим челницима „Радничког” настао поводом трансфера фудбалера из којег су Павловић, Лекић и Марић намеравали да извуку ћар за себе. Уосталом, њих тројица су према

тврдњама упућених, полицији и поднели пријаве против Васиљевића, Стојановића и Павловића за наводне махинације током трансфера фудбалера Филипа Костића.

– Ови сведоци потврдили су пред истражним судијом да је њихов циљ био да им се, на име неких наводних улагања личних пара у „Раднички”, препусти продаја фудбалера Костића и још двојице играча и да целокупни износ обештеће-

ШТА СУ ВИДЕЛИ ТОКОМ ПРИТВОРА

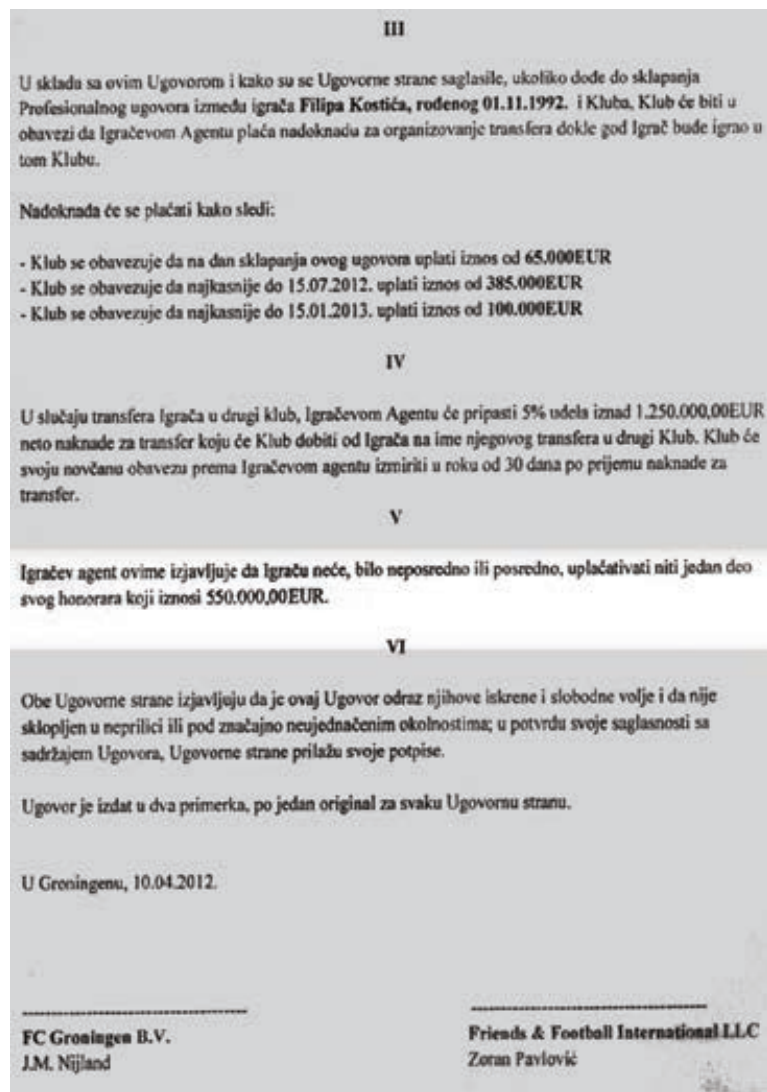
Полицијска тортура на нивоу

Златко Милић, директор странке „Заједно за Шумадију”, који је у притвору провео седам дана, и Небојша Васиљевић, са „стажом” у притвору од 24 дана, изнели су и низ оптужби на опхођење са притвореницима.

– У затвору сам имао прилику да будем сведок полицијске тортуре. Видео сам ожиљке, притвореници су ми причали о принудама које су доживели у полицијској станици приликом полицијског задржавања. Ових дана сам се распитао и дошао до пресуда суда у Стразбуру о полицијској тортури у Србији. Међународна организација је приликом посете полицијским станицама у Србији затекла бејзбол палице, гвоздене шипке, кесе – то су све средства која припадници полицијске управе примењују над протвореницима у циљу изнуђивања исказа, рекао је Милић.

Небојша Васиљевић је, такође, о томе говорио, рекавши да „ко год има значку и пендрек мисли да му нико ништа не може”:

– Сва та господа која у томе учествују и примењују силу треба да буду процесуирани и осуђени на душе временске казне, да виде како изгледа самица, ислеђивање, јер нико не заслужује да га везују за радијатор, да клечи, да га туку, шамарају, шутирају, бију до бесвести, рекао је Васиљевић.

ПРЕВОД ОДРЕДБИ УГОВОРА О ОБАВЕЗАМА „ГРОНИНГЕНА” ПРЕМА МЕНАѢРЕРУ ЗОРАНУ ПА

РЕАГОВАЊЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Протест због ТВ преноса

Градски одбор ДС у Крагујевцу иронично је реаговао на начин на који су градски челници „обележили” пуштање на слободу Небојше Васиљевића – организовање коктела у свечаном салону Скупштине града и директан телевизијски пренос.

„Док други градови дочекују олимпијске победнике, светске прваке и нобеловце, Крагујевчани су имали то задовољство да гледају директан пренос свечаности у Скупштини града поводом пуштања из притвора да се брани са слободе једног од челника „Заједно за Шумадију” и члана Управе УРС-а, уз присуство малобројних следбеника политике на издасују.

Градски одбор Демократске странке сматра да се оваква злоупотреба градских институција, буџет-

ских пара и тзв. Регионалног јавног сервиса не може видети у развијеном демократском свету и да су овакви догађаји и овакви појединци разлог због чега наша држава стагнира у развоју”, каже се у саопштењу за јавност.

Демократе, такође, оцењују и да је на коктелу дошло до вређања и застрашивања појединих новинара, који су се показали „неподобнима”, указујући на то да је Саша Миленић, председник Скупштине града, на питање дописнице Б92 зашто је коктел истовремено и конференција за штампу, односно зашто новинарима нису омогућени нормални услови за рад, „уз широк осмех узвикивао”: Уа Б92! Сматрају да је овакав однос представника локалне управе према новинарима забрањивајући и позивају новинарска удружења да стану у заштиту својих колега.

БАРТОШ СЛИВА, ДИРЕКТОР НАБАВКЕ „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА“

Локализација по

Да би фирма постала добављач прве категорије потребно је доста времена, јер је процес дуготрајан и веома скуп. Савет компанијама је да иду полако, корак по корак. Боље је да постојећи добављач преговара са локалном компанијом око тога да она постане добављач друге или треће категорије. То је лакши пут, јер су потребне мање инвестиције. Кроз ту сарадњу фирме ће унапређивати технологију и квалификовати се за добављача веће категорије, објашњава БартошСлива

Разговарао Милутин Ђевић

Прошле недеље објављена је текст „Округло па на хоше“ у дневном листу „Курир“, у којој се тврди да крагујевачка фабрике „Фијат аутомобили Србија“ увози скоро све делове за нови модел „фијат 500Л“. Дале се наводи да је ова компанија у

октобру прошле године била већи увозник него извозник. Наиме, да би у Крагујевцу направила аутомобиле за извоз, ова компанија морала је да увезе скоро све делове. „Курир“ се позвао на Слободана Вучковића, начелника за статистику спољне трговине и саобраћаја Републичког завода за статистику, који је рекао да је реч о драстичном увозу делова за „Фијат“.

„Више од 90 одсто увоза је из Италије. То су углавном носачи мотора, штитници мотора, фелне, носачи резервоара, мењачи и други делови за „фијат 500Л“. Код нас се раде само украсни делови од пластике, навео је Вучковић.

Управо ова вест била је повод за разговор са директором набавке компаније „Фијат аутомобили Србија“ Бартошом Сливом, који је у крагујевачку фабрику дошао као доказани стручњак „Фијата“ у Пољској и који је најпозванији да одговори на питање локализације производње и укључивања српских фирми у мрежу коопераната ФАС-а и његових директних добављача.

Да ли можете да се сложите са наводима из текста „Округло па на хоше“?

Не могу да се сложим са тим што је објављено, јер се од самог доласка „Фијата“ у Србију трудимо да локализујемо производњу. О томе смо пре четири године разговарали и са министром Млађаном Динкићем. Тада је договорено да се локализација ради не само за модел „500Л“, него и за „пунто“. Крагујевачка фирма „Промотор ирва“ прва је постала добављач делова за „пунто“.

Каква је сада ситуација када је реч о локализацији производње модела „500Л“?

У Крагујевцу имамо парк добављача за овај модел. Неки добављачи се налазе у самом кругу фабрике, неки су у индустријској зони у Грошници, а имамо и неке фирме које раде за нас, али нису из Крагујевца, већ су из других градова Србије.

Колико је добављача из Србије, а колико из Крагујевца?

Почећемо редом, од добављача до добављача. Тако ће сви моћи да виде да се не ради о украсним или ситним деловима од пластике, него о заиста озбиљној кооперацији и значајним деловима који су потребни за производњу аутомобила.

У прву групу спадају компаније које се налазе у самом кругу фабрике. „Мањети марели пластик“ нам испоручује предње и задње бранике

Да би потенцијални кооперант постао „Фијатов“ добављач прве категорије, најбитније су две ствари: да та фирма има потребну технологију и да остварује потребан квалитет

„КУЧ КОМПАНИ“ ПОВЕЋАВА ИЗВОЗ У РУСИЈУ

Шумадијско-руски с

Новим уговором, вредним пет милиона евра, крагујевачка компанија ће петоструко повећати досадашњи извоз у Русију, на чијем тржишту се појавила пре годину и по дана и својим квалитетом направила овако запажен пробој

Власник Јездимир Куч и запослени у познатом крагујевачком млекарском предузећу „Куч компани“ нису имали много времена да прославају посебно признање Агенције „Сиџа“, које су пред крај прошле године добили као успешни српски извозници у групи малих и средњих предузећа. Ово признање заслужили су јер већ годину и по дана извозе млечне прерађевине на руско тржиште, у вредности од око милион евра годишње, а само неколико дана по добијању награде склопљен је нови посао за другог руског партнера, по коме у току ове године треба да извезу својих производа за чак пет милиона евра.

КОМПАНИЈА ПРОШЛА СВЕ РИГОРОЗНЕ УСЛОВЕ ЗА ИЗВОЗ У РУСИЈУ

Ради се о уговору по коме ће се у крагујевачкој млекарници производити фета сир и млечни намази, што је укупно пет артикала, и продавати руској компанији „Невски продукт“ из Санкт Петербурга, а носиће њихову робну марку грчког имена „сиртаки“. Производи у овој специфичној шумадијско-руско-грчкој комбинацији већ су почели да се припремају у погонима предузећа у насељу Виногради, а прва хладњаца требало би да крене на далеки пут до севера Русије најкасније за месец дана.

Јездимир Куч, који је покренуо предузеће као породичну фирму 1992. године и корак по корак је развијао, каже да није изненађен оваквим пословним успехом и продором на велико руско тржиште. Прву и најтежу степену прешли су пре годину и по дана, када су склопили први извозни уговор за купца из Сант Петербурга о испоруци млечних прерађевина вредних око милион евра годишње, а посредник је била фирма „Српско трговинско друштво“.

Крагујевачка компанија била је тада једна од првих из прехранбене

••• на њима припадне. Ја се надам да ће тужилаштво то имати у виду када се буде одлучивало о судбини кривичне пријаве, каже адвокат Ивица Вуковић.

Међутим, из изјаве Небојше Васиљевића, дате на конференцији за штампу дан после изласка из притвора, не би се могло рећи да и сам има такве наде. Он је, наиме, већ у првој реченици у обраћању новинарима, рекао: „Трпимо отворени полицијски терор у спрези са тужилашвом, полиција подмеће доказе, а то се аутоматски спроводи у тужилаштво“. За заменика тужиоца Душана Зубовића казао је да се понаша „као да је пао са Марса“, а за тужилачку истрагу да „или не знају да је раде или су тотално инструирани или уцењени“.

Васиљевић је навео да, иако се случај око продаје фудбалера Костића истражује скоро годину дана, он никада у својству грађанина није позван да да изјаву, већ је одмах притворен:

- Помоћ која је Полицијској управи Крагујевац пружена из Београда је директна веза са Жарком

вања кафића, разних видова корупције. И очигледно је да је неке друге људе, нарочито мислим на тужилаштво, на сличан начин умрежио. Дакле – основ наше сумње су ови из крагујевачке полиције са онима који су на разне начине увезани у тужилаштво и одређене везе које постоје са неким политичким факторима који су утицали при избору тужилаца, рекао је Стевановић.

Сличне оптужбе на рачун полиције и Вишег тужилаштва у Крагујевцу њих двојица изнели су и на коктелу у свечаном салону Скупштине града, одржаном у четвртак увече, неколико сати по пуштању Васиљевића, Стојановића и Павловића из притвора. У врло емотивној атмосфери, у салону препуном функционера, руководиоца, познатих привредника и јавних личности, уз директан пренос на Радио-телевизији Крагујевац, Небојша Васиљевић је дочекан бурним аплаузима, поздравима и пољупцима. Оценивши да смо поново на прагу 1945. године и црних шињела, он је најавио:

ИЗЈАВА ИВАНА ЂОРОВИЋА

Знамо шта, како и с ким радимо

Начелник Полицијске управе Иван Ђоровић, на редовној конференцији за штампу, одржаној 22. јануара поводом презентирања резултата рада Управе из прошле године, на самом почетку замолио је новинаре да се држе теме, „јер нема намеру да се ова конференција претвори у нешто што излази из оквира због чега смо се данас окупили“. На новинарску молбу да, ипак, прокоментарише нападе на рад овдашње полиције и њега лично од стране највиших градских функционера, кратко је рекао:

- Приоритети рада Полицијске управе у Крагујевцу су борба против наркоманије и против корупције или борба против корупције и наркоманије. Дакле, ми ћемо свој посао да радимо даље, знамо шта радимо, знамо како радимо и с ким се договарамо, знамо с ким сарађујемо. И још једна врло битна ствар, када су сви ти предмети у питању, ми можемо да причамо само о Дирекцији за урбанизам, јер тај предмет је радила Полицијска управа у Крагујевцу, све остало је преузео антикорупцијски тим МУП-а Србије и ми са свим тим, и ја лично као ни Полицијска управа Крагујевац, везе немамо, осим логистичке подршке.

Заиста не видим, што се службе тиче, било какве турбуленције. Ако некога можда интересује, давно, још пре пет месеци, наложио сам начелницима свих одељења да не смеју свој рад, као друштвено одговорни људи и представници озбиљне институције, да променимо ни за милиметар, ни у једном правцу. Дакле, тиче се сарадње са локалном самоуправом, то је наша самоуправа, нашег града, јавним предузећима, са државним институцијама. Ми ћемо наш рад наставити и заиста немамо намеру да се с неким свађамо и будемо у сукобу, рекао је Ђоровић.

Павловићем, Драгољубом Лекићем и Раком Марићем. Њих су увек кад су долазили у Крагујевац пратили људи из криминалистичке полиције Београда, а и део људи ван полиције са познатим тетоважама ружа. У овој земљи они који су учествовали у криминалним радњама процесуирају мене, менаџера и секретара клуба, јер нисмо дозволили да сав новац од трансфера фудбалера они присвоје, тврди Васиљевић, који је најавио да ће све оне који су њега и његову породицу ставили на стуб срама тужити и неће се смирити док и они не заврше у затвору.

Међународна правна помоћ

Директне сумње у рад и намере тужилаштва изнео је и градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић, који мисли да су у питању и незнање и бахотост, а на питање ко стоји иза привођења високих крагујевачких званичника, одговорио је да то сигурно нису ни Ивица Дачић ни Александар Вучић, већ „ниже инстанце“:

-Није случајно да је овакву мрежу дуго плео и исплео Иван Ђоровић. Очигледно је да он и један мањи део људи из крагујевачког тима ради ове незаконите радње, од пребијања по улицама, обезбеђива-

- Следи борба да сви они који су учествовали у хајкама и подметању доказа заврше на суду, јер докле год неко од њих не заврши на робизи сматрајте да нисмо испунили оно што је основа наше приче, а то су демократске слободе и права грађана. Од овог тренутка креће моја још већа борба, рекао је Васиљевић.

Бескрупулозну борбу и раскринкавање криминала у полицији и тужилаштво најавио је и градоначелник Крагујевца, који је изнео и основане сумње да постоји веза дела полиције са криминалом са Косова и да су у корупцији.

Каква ће бити судбина кривичне пријаве коју је поднела крагујевачка Полицијска управа, да ли ће она бити одбачена или ће тужилаштво подићи оптужницу, још је рано говорити. Наиме, Сузана Грујовић, истражни судија у овом предмету, каже да предстоје још неке истражне радње, испитивање допунских сведока и вештачење. Затражено је и да се ФК „Гронинген“ изјасни на околности око склапања уговора. Међутим, то иде путем међународне правне помоћи, преко нашег Министарства правде, а на то се чека пет-шест месеци.

моделу из Пољске

са свим потребним деловима као што су магленке, фарови, светла... Дакле, не само пластичне делове браника, него комплетне бранике. Ту је и „Донсон контрол марели“ који производи комплетну инструментал таблу и унутрашње делове за врата. Фирма „Мањети марели – издувни системи“ производе, као што им име каже, издувне системе за наша возила. Компанија „Дракслер мајер“ производи каблове. Један део се производи овде у кругу фабрике, а други део каблова у њиховој фирми која се налази у Зрењанину.

Које делове ФАС добија од коопераната који се налазе у Грошници?

У тој индустријској зони налазе се наша четири главна добављача. „Сицит“ производи све пластичне делове који нису естетски и који нису офарбани.

„Донсон контрол“ производи седишта, која су од великог значаја за нас.

Компанија ПМЦ производи амортизере и металне делове који служе за спајање осталих компоненти. Фирма ХТЛ испоручује комплетне точкове, јер се баве спајањем фелни и гума.

Поред ових у Грошници, имамо и друге добављаче. То су „Денсо Србија“ и „Каутекс“. Фирма „Денсо“ добија делове из Пољске, а „Каутекс“ из Румуније. „Денсо“ производи клима уређаје за аутомобиле, а „Каутекс“ резервоаре за гориво. Ове две фирме су у Крагујевцу и потребно је само да им три сата раније најавимо колико нам којих делова треба, па да се они у правом тренутку нађу на монтажној траци. Иначе, ове две компаније производе делове за седишта и за „Донсон контрол“ и спадају у такозване ТИР два добављаче.

Колико типова добављача има?

Они се категоризују од ТИР један до ТИР шест. У прву категорију спа-

” Интенција светских произвођача аутомобила је да имају једну или две фабрике које производе моторе за сва возила тог произвођача, јер да би се таква фабрика исплатила, мора да производи велике количине мотора

дају наши директни добављачи, а и наши кооперанти такође имају своје добављаче и тако редом.

Шта је потребно српским фирмама да би се квалификовале и постале добављачи било које категорије?

Да би нека фирма постала добављач прве категорије потребно је до-

ста времена, јер је процес дуготрајан и веома скуп. Направљена је 2009. и 2010. године исцрпна студија са списком локалних компанија из Србије и са Балкана које би могле да буде потенцијални добављач, „Фијат аутомобила Србија“. На манифестацији „Упознај купца“ која је одржана на „Шумадија сајму“ упознао

сам потенцијалне кооперанте са тим шта је потребно да се испуни да би неко постао добављач прве категорије. Две најбитније ствари су да та фирма има потребну технологију и да оствари потребан квалитет.

Како нека наша фирма да се квалификује када је српска аутомо-

вљач категорије ТИР два или ТИР три. Кроз ту сарадњу локалне фирме ће временом полако унапређивати своју технологију и квалификовати се за добављача веће категорије. Савет локалним компанијама је да иду полако, корак по корак.

Иницијатива треба да крене са локалног нивоа, па да се пребаци на државни ниво. Слично се дешавало и у Пољској када је кренула производња у „Фијатовој“ фабрици. Ми сада покушавамо да та искуства око локализације производње из Пољске пренесемо у Србију.

Да ли можете да нам наведете неки пример?

Фирма „Промотор ирва“ из Крагујевца, која је производила дизалице за „пунто“ и била добављач прве категорије, није могла да конкурише једном глобалном светском добављачу као што је ПМЦ. Она, једноставно, није имала довољно новца за инвестиције, како би задовољила све наше захтеве.

„Промотор ирва“ је управо кренула корак по корак. Постали су под добављач нашег првог добављача. Кренули су од малих ствари, од малих лимова које ПМЦ користи. Кроз сарадњу са великим добављачем и локалне фирме ће расти и у једном моменту моћи ће равноправно да конкуришу за ТИР један добављача. То је пример који компаније у Србији и Крагујевцу треба да следе. Лидери српских компанија треба да имају више самопоуздања и да више раде на томе да се повежу са великим светским фабрикама. У том повезивању мале фирме највише добијају.

Да ли ће се мотори и мењачи за „500Л“ и остале моделе који ће се монтирати у Крагујевцу производити у Србији?

Мењачи и мотори се производе у Пољској и Италији. За сада је тако. Фабрика у Пољској производи 1.3 дизел моторе и 0.9 моторе, али производи те моторе за цео спектар „Фијатових“ возила. Интенција светских произвођача аутомобила је да имају једну или две фабрике које ће производити моторе за сва возила тог произвођача, јер да би се фабрика мотора исплатила мора да производи велике количине мотора. Исти случај је и са мењачима.

иршаки

ВЛАСНИК
ЛЕЗДИМИР КУЧ

РУСИ ВОЛЕ СРПСКЕ МЛЕЧНЕ
СПЕЦИЈАЛИТЕТЕ

ране у Србији која је кренула на ово тржиште, а пошто оно није ништа мање захтевно по питању квалитета од оног у Европској унији свему су претходиле дуготрајне припреме. Предузеће је већ раније имало освојен сертификат ХАСАП за извоз на тржиште западне Европе, али је морало да испуни и руски стандард квалитета производње.

Дуга припрема

У погону у Виноградима у више наврата су боравили стручњаци из Русије, који су проверавали технологију, стандарде хигијене радног особља и исправност производа, да би после свих анализа предузећу доделили потврду да испуњава руске стандарде, који су у неким деловима чак и ригорознији од европских.

Тек тада је могао да буде склопљен извозни уговор за првог купца, до којег су дошли уз помоћ државне агенције за подстицање извоза „Сиепа“.

- Тај наш први извоз садржао је широку палету млечних прерађевина, од качкаваља, фета и свежег сира и намаза, од којих је паприка у павлаци била посебно интересантна, до јогурта. Временом су њихови купци показали да су највише заинтересовани за фета сир и намазе, па смо те производе највише пласирали овом купцу. То је била улазница за ово тржиште, јер су наши нови партнери видели наше производе и њихов квалитет и јавили се са жељом да успоставимо сарадњу, каже Куч.

Тако су предстваници „Невског продукта“ прошле године више пута долазили у Крагујевца и раз-

гледали погон, вршили анализе квалитета, да би напослетку, пред сам крај прошле године, потписали уговор од пет милиона евра били стављени. Овим, међутим, неће бити стављена тачка на списак нових руских партнера, јер се у овом тренутку преговара са још три руска партнера из такозваног „хореха“ сегмента, односно из гране ресторана, млечних ресторана и лекара, који употребљавају ове производе за припрему сопствених јела или за продају. Овај сегмент је веома интересантан, јер се код тих купаца постижу добре цене.

Искусни и опрезни предузетник Јездимир Куч каже да нови уговор и они који су у изгледу нуде могућност да се у Русију извезе преко пет милиона евра ове године, а да ли ће тако и бити зав-

што је реално изводљиво, уверен је Куч.

У изгледу нови послови

Прошле године ова млекара произвела је робе у вредности од око милијарду динара, или нешто преко девет милиона евра, а извоз у Русију, Македонију и БиХ био је око милион евра, или осам посто укупне производње. Са новим уговором извоз би у овој години требало да достигне 50 посто производње. То крагујевачком предузећу даје могућност да стане на многу здравије ноге и обезбеди будућност, јер руски партнери су редовни у плаћању и плаћају авансно.

На домаћем тржишту, коме су до сада у највећем делу руски оријентисани, ситуација је много тежа и коликованија. Велики део млечних

иси од самог предузећа и њихове спремности да одговоре том изазову.

- Надам се и верујем да ћемо успети да одговоримо обавезама. Ми сада дневно откупљујемо и прерадимо око 60 тона млека, а да бисмо проишлаго довели довољно за извоз требало би да повећамо откуп за 15 тона дневно,

производа пласирају највећим трговинским ланцима, а ту је неплатна веома тешка, са роковима који су до пре годину дана достигали чак до осам месеци. Сада су ти рокови нешто смањени, али и њих могу да прате само највеће млекарске компаније, које су финансијски моћне, док мањи произвођачи, попут „Куч компани“, тешко излазе на крај са таквим роковима наплате.

У овој крагујевачкој фирми не сматрају да су са пробојем у Русију све проблеме решили, већ покушавају да и на домаћем тржишту побољшају пословање. Зато су формирали мрежу продаваца, које, кроз уговоре о франшизи, продају само њихове производе, јер је неплатна боља, а услов је да марже буду ниже, па је и цена за потрошаче повољнија. Такође покушавају да и на српском тржишту стекну што више купаца из „хореха“ сегмента, што би им побољшало наплату.

Без изласка на руско тржиште крагујевачка млекара би и даље имала велике муке са којима се суочавала до прве две-три године, а то су кредити који код нас носе високе камате и „поједу“ готово целу добит, а све се теже и добијају, што важи и за краткорочне позајмице, коментарише Јездимир Куч.

Овако могу растерећено да планирају и усавршавају даљи развој предузећа. Што се тиче најаве неких од државних званичника, попут министра Млађана Динкића, да ће српске извозне компаније, пошто је извоз проглашен за приоритет у привреди, добити помоћ државе у виду кредита са нижим каматама, у успешној крагујевачкој извозној фирми кажу да су ове најаве лепе и да остаје само још и да се остваре.

НЕИЗАБРАНЕ СУДИЈЕ И ТУЖИОЦИ ТУЖЕ ДРЖАВУ

Оштећени по џепу и души

Судије и тужиоци из Крагујевца који нису били изабрани, а у последње две године су враћени на посао по одлуци Уставног суда, тужили су државу Србију и траже надокнаде за део неисплаћених зарада и за претрпљен душевни бол.

Њихови одштетни захтеви су просечно око пола милиона динара, а укупно су достигли цифру од преко седам милиона динара

Иако не постоји скала за мерење колико душа може да боли уколико се некоме учини нека неправда, тако не постоји ни прецизна скала изражена у новцу колико се коме може доделити одштете ако се докаже да је био повређен његов интерес, укаљен углед, повређена част. Ту шареноликост најбоље одсликавају одштетни захтеви двадесетједног крагујевачког судије и тужиоца, који су по одлуци првог сазива Високог савета судства и Државног већа тужилаца постали прекобројни.

Данас, када их је Уставни суд готово до последњег вратио на посао они туже државу Србију тражећи надокнаду штете по више основа, сматрајући да им следује просечно бар

по пола милиона динара, па навише. То је био њихов лични избор.

■ Добросављевић рекордер

Највећу одштету је тражио Зоран Добросављевић, судија некадашњег Општинског суда из Баточине, и то 2,36 милиона динара! Ову надокнаду је затражио на име разлике у заради и неисплаћеног годишњег одмора, зашта се највећи број носилаца правосудних функција и о-пределио у тужбама. Само је троје њих тражило надокнаду штете због повреде части и угледа, али није искључено да ће такве тужбе тек плуштати.

Пре него што су пресавили табак појединци су се обратили Републичком јавном правобраниоцу за мирно решавање спора, или, другим

речима, тражили су нагодбу. Да ли је до нагодби и дошло, бар у крагујевачком случају тешко се да закључити према броју захтева који су већ у судској процедури. Али је изгледно да се и те како тактизира и да се практично чека како ће реаговати судови по тужбама судија и тужилаца, па да се тек онда заузме став.

В.д. председника Основног суда у Крагујевцу Иван Јовичић је потврдио да је у овдашњем Основном суду у раду већ 16 предмета за надокнаду штете које су поднеле судије из Крагујевца и четири из других општина. Реч је 14 судија Основног суда, двоје бивших судија Трговинског суда и двоје заменика тужиоца. Ту је и 18 тужби за исплату функционерског додатка и три тужбе за накнаду нематеријалне штете због повреде части, угледа и достојанства. Они укупно потражују преко седам милиона динара.

Јовичић наводи да заступник државе није тражио изузеће овог суда само из разлога што су заузели принципијелан став да судије које су саме поднеле тужбе не могу да воде спорове својих нереизабраних колега.

- Нисмо тражили изузеће Основног суда јер сматрамо да је то непотребно и неекономично, а овај суд

има довољан број стручних и независних судија који могу да донесу пресуде које су у складу са законом, каже Јовичић.

По његовим речима, до сада су донете две пресуде на штету Републике Србије за надокнаду неисплаћених зарада, али се чека на одлуку другостепеног суда, што ће о-пределити праксу у другим предметима. Виђења је да ће много компликованији бити предмети о захтевима за надокнаду нематеријалне штете, јер се потражују милионски износи.

Примера ради, судија Зоран Добросављевић, који 2009. године није био реизабран јер није доставио комплетну документацију, прошле године је ипак враћен на функцију. Он је понудио поравнање, али од републичког правобраниоца није добио никакав одговор иако је у свом захтеву за накнаду штете нагласио да је спреман на компромис. Зато је и поднео тужбу којом тражи, по писању „Блица“, 2,3 милиона динара на име зараде и плус два милиона динара за претрпљени душевни бол.

Добросављевић је неком својом рачуницом дошао до закључка да му следује толико пара с обзиром да су му нарастали лични трошкови услед останка без посла, али то не значи

да ће толико и добити након судског епилога

■ Вечити бунтовник

Зоран Илић, судија кривичар Основног суда који није прошао у првом изборном кругу, тужио је овог пута државу по два основа, јер њима је било забрањено да било шта раде док је трајао жалбени поступак. Прво је поднео тужбу за накнаду разлике у плати за период у коме није радио (20 месеци), јер је примао мање него да је радио, а ушао је и у парницу с државом и због повреде части и угледа. У првом случају, у радном спору тражио је надокнаду од 728.000 динара, а за душевне боли још милион динара.

- У првом степену је усвојен мој тужбени захтев, али се на ту одлуку жалио јавни правобранилац и предмет је од 13. децембра прошле године у Апелационом суду у Крагујевцу по жалби. Такође, поднео сам и тужбу за накнаду и нематеријалне штете против Републике Србије и поступак се води пред овим судом за претрпљене душевне болове, због повреде части и угледа услед незаконитог рада државног органа, Високог савета судства у првом сазиву, када нисам реизабран, а одлуку о томе никада нисам добио, тако да сам након 20 месеци одлуком ВСС у сталном сазиву враћен на посао јула 2011. године. И то без одржаног рочишта за расправу по мојој жалби, приговору, што је урађено само са још двоје судија од 839 неизабраних, објашњава Зоран Илић.

Он каже да је тражио милион динара, што је по њему симболична сума, за повреду части и угледа. Илић слови за вечитог бунтовника који није презао да тужи државу и у ранијем периоду и да је добије на суду. И не само да добије пресуду у своју корист, него и наплати закинути део плате, а онда су се окуражиле и друге колеге, што из истог суда, што из других средина када се већ његов „пелцер“ примио. Било је то чувене 2005. године, када је Илић иницирао ту причу у којој је 32 судија, од 38 из крагујевачког Општинског суда, потписало захтев и упутило га председнику владе, министру правде и републичко јавном правобранилаштву, којим су тражили да им се исплати разлика плате од децембра 2004. године закључно са првим јулом 2005., јер им је незаконито закинуто. У процесу тада је требало да им се исплати 250.000 динара, и то је држава и испунила.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ОДШТЕТНИ ЗАХТЕВИ

Разлике у заради

1. Фуштер Љиљана	79.500
2. Поповић Предраг	424.960
3. Нешовић Звонко	500.000
4. Илић Зоран	728.000
5. Добривљевић Зоран	2.360.000
6. Лековић Миљан	1.300.000
7. Арсенијевић Зоран	72.000
8. Ђосић Ненад	400.000
9. Крстић Миљена	76.000
10. Петровић Марица	499.80
11. Јовановић Зорица	402.000
12. Рашковић Горица	560.000
13. Илић Весна	524.319
14. Божовић Рада	1.000.000
15. Поповић Биљана	75.000

Штете због повреде угледа и части

1. Галић Весна	500.000
2. Илић Зоран	1.000.000
3. Фуштер Љиљана	1.000.000

РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Коришћење геотермалне енергије

На локацији у Крагујевцу биће постављено пилот постројење које треба да покаже геотермалне потенцијале овог краја

Регионална агенција за економски развој Шумадија и Поморавља постала је учесник пројекта у који је укључено још 13 партнера из седам земаља јадранске области. Пројекат скраћено назван „Леценд“ треба да допринесе бољем искоришћењу обновљивих извора енергије, а посебно геотермалне енергије ниске енергетске ефикасности.

У Шумадији и Поморављу ће на једној од локација која ће бити накнадно одређена, а биће највероватније у Крагујевцу, бити постављено пилот постројење које треба да да објективну слику геотермалног потенцијала овога краја. На тој локацији биће постављена адекватна технологија за мерење свих важних параметара у области искоришћења геотермалне енергије.

Према речима директорке Регионалне агенције за економски развој Јасминке Луковић Јагличић, паралелно са научним истраживањем радиће се и на едукацији, како становништва, тако и бизнис сектора, ка-

ко би примена резултата могла да буде што ефикаснија.

- Овај пројекат и истраживање свакако може да буде интересантно и за власнике малих и средњих предузећа, јер је учешће енергије у цени производа веома велико. До септембра 2014. године, до када пројекат траје, биће организоване трибине и предавања и постављен интернет сајт са линковима до свих партнера, рекла је Јагличић.

Према речима Дејана Јегдића, саветника за развој инфраструктуре у Регионалној агенцији за економски развој, тренутно нормативних аката у већини земаља партнера на пројекту уопште нема, а и тамо где их има они нису усаглашени.

- Документом који треба да буде производ овог пројекта биће јасно дефинисана препорука за њихово доношење, а потом и отворен пут за даље доловање код надлежних министарстава и финансијера, рекао је Јегдић на конференцији за новинаре у овој Регионалној агенцији.

Иначе, до сада скоро да није ни било истраживања на тему геотермалне енергије у овим крајевима. Ову енергију највише користе у скандинавским земаљама, Шведској, Норвешкој, Финској, али и у Белгији. Искуства тих земаља показала су да се сва улагања у експлоатацију геотермалне енергије исплате за врло кратко време. Примера ради, у зависности од величине објекта инвестиција у опрему вредна је од 4.000 до 10.000 евра, а на основу уштеде енергије уложено се врати за две до три године.

Еколошки аспект такође није занемарљив, јер енергија добијена од фосилних горива негативно утиче на заштиту животне средине, док са геотермалном то није случај.

М. Ђ.

ФУДБАЛСКА АКАДЕМИЈА ПРОФЕСОРА ИЛИЋА У КРАГУЈЕВЦУ

Школа за тренере и менаџере

Директор Академије професор др Стефан Илић је некадашњи професор физичке културе у Првој крагујевачкој гимназији и бивши декан ДИФ-а у Београду

Представници градске власти и Академије фудбала из Београда потписали су протокол о сарадњи којим се предвиђа отварање одељења ове установе и у Крагујевцу. У име града параф је оставио заменик градоначелника Небојша Здравковић, који је, између осталог, навео да је ово логичан корак, с обзиром да су крагујевачки клубови и спортисти претходних година забележили изузетне успехе.

- Тренутно имамо прволигаше који се боре за титулу у неколико најзначајнијих спортова у чијим редовима је и велики број репрезентативаца, а имали смо и представнике на Олимпијади. Стога, сматрамо да ће се овим омогућити младим људима едукација и могућности да постану фудбалски тренери и менаџери, истакао је Здравковић.

Директор Академије проф. др Стефан Илић, иначе некадашњи професор физичке културе у Првој крагујевачкој гимназији и декан Факултета за физичку културу у Београ-

ПРОФЕСОР ДР СТЕФАН ИЛИЋ И НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ

ду, објаснио је да је разлог зашто су се одлучили за Крагујевца у томе што је то град спортске традиције.

- Осим похађања наставе, у плану је и отварање једног тренажно-методског центра који би послужио побољшању стручности тренера, али и организовању курсева за нижа тренерска звања, рекао је Илић.

Академија фудбала Београд основана је 2003. године у сарадњи са Фудбалским савезом Београда, а међу стручним сарадницима-предавачима су и позната имена српског фудбала: Владица Поповић, Митар Мркела, Жарко Зечевић, Слободан Сантрач, Радослав Бечејац и Благоје Пауновић.

Н.С.

СЛАБ ОДЗИВ ПРИВАТНИХ АПОТЕКА ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛЕКОВА НА РЕЦЕПТ

Предуг рок за наплату

Једини разлог што многи власници приватних апотека, бар за сада, неће прихватити да потпишу уговор са Фондом је рок за наплату лекова од 150 дана, што би практично значило да морају сами да финансирају државу, што већина није у стању да поднесе. У Крагујевцу за нови начин рада заинтересована само једна фирма са седам апотека

Пише Гордана Божић

З а разлику од Београђана који већ могу да подижу лекове на рецепт у најмање 15 приватних апотека, Крагујевчани још немају ту привилегију. У крагујевачкој Филијали Фонда за здравствено осигурање још ниједан од приватних апотекара није доставио документацију за потписивање уговора о издавању лекова на рецепт. Иако је Републички фонд за здравствено осигурање упутио почетком овог месеца јавни позив приватним апотекама да се укључе у систем обавезног здравственог осигурања, судећи по њиховом одзиву, још увек нема довољно заинтересованих.

За разлику од приватних апотека, које не показују жељу да уђу у систем у којем су до сада функционисале само државне, интересовање грађана је и те како велико. Они свакодневно обилазе приватне апотеке надајући се да су почеле са издавањем лекова на рецепт, али ће морати да сачекају бар још две недеље. Основни разлог овако слабог интересовања, у чему се слажу и апотекари и РФЗО, је рок плаћања од 150 дана који ретко ко може финансијски да издржи.

Кратко време за припрему

На сајту Републичког фонда за здравствено осигурање 4. јануара објављен је позив свим апотекама које нису у плану мреже државних апотека да се јаве матичним филијалама на чијем подручју имају седиште, како би закључили уговоре за издавање лекова са листе лекова и медицинско техничких помагала осигураним лицима.

Апотеке које буду желеле да се укључе у систем треба да испуњавају исте услове који важе за државне апотеке. Поред општинских, приватне апотеке мораће да испуне и технички услов, који се састоји у обавезном поседовању програма за електронско фактурисање лекова. У крагујевачкој Филијали Фонда кажу да је до сада само једна апотекарска фирма показала интересовање за потписивање уговора.

Реч је о здравственој установи „Ото – меди-калфарм“ која послује већ више од две деценије и у свом саставу има седам апотека на територији града Крагујевца. Власник и директор Марко Ђировић сматра да је одлука о издавању лекова на рецепт у приватним апо-

ПРИВАТНЕ АПОТЕКЕ НЕ МОГУ ДА ИЗДРЖЕ ДУГ РОК НАПЛАТЕ

ТЕКАМА ДОНЕТА НА ПРЕЧАЦ И ДА СУ РОКОВИ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ СУВИШЕ КРАТКИ.

Технички је неизводљиво организовати све у овако кратком року. Потребно је неко време да се све апотеке у ланцу умреже и софтверски повежу са Фондом, што је веома обиман посао. Боље је било да рок за везивање уговора буде до краја јануара, а да рок за почетак издавања лекова буде април, објашњава Ђировић, напомињући да када се потпише уговор са Фондом, његове одредбе уступају на снагу истог дана, иако се тек након потписивања може добити основна база података пацијената и лекара, без чега не може да се ради. Због тога је и теоретски немогуће да на дан потписивања уговора почне издавање лекова на рецепт.

Насупрот недостатку времена за техничке припреме, још већи проблем је, сматра Ђировић, рок за плаћање од пет месеци, који је огроман. Он каже да ако велдрогерије не буду подржале апотекаре, јасно је да они то сами не могу да издрже.

Нико не може да издржи тај рок и да у међувремену кредитира државу. Овај рок, реално гледано, није 150 него 180 дана, јер се лек издат на рецепт фактурише наредног месеца, што продужава рок плаћања. Велики је страх код приватника да уђу у ову причу јер реч је о много новца. Примера ради, у Крагујевцу се за годину дана изда лекова у вредности од преко 1,2 милијарде динара на терет Фонда, каже Ђировић.

И поред тога власник „Ото – меди-калфарма“ је заинтересован да ових дана потпише уговор са Фондом, надајући се да ће велдрогерије стати иза апотекара. Он признаје да постоји извесна доза страха, највише због тога што се не зна да ли ће и овако дугачак рок плаћања бити испоштован. У сваком случају, може се очекивати да ће у седам

ЈЕДНА ОД АПОТЕКА „ОТО МЕДИКАЛФАРМА“ КОЈИ ЈЕ ЗАИНТЕРЕСОВАН ЗА УГОВОР

приватних апотека у овом ланцу грађани Крагујевца моћи да добију лекове на рецепт, вероватно половином фебруара. Апотеке су у обавези да видно истакну обавештење о везивању уговора са фондом, као и о датуму почетка његове примене. То је за пацијенте врло битно, како не би „лутали“ са рецептима, јер највећи број апотека, по свему судећи, неће ући у ову причу.

Велдрогерије су, наводно, усмено обећале да ће подржати приватне апотеке и преузети финансијски терет на себе. И поред тога, међутим, апотекари који имају једну или две апотеке уопште и не размисљају о потписивању уговора са Фондом. Власница једне апотеке у Ердogliји каже да не би могла да издржи ни рок плаћања од месец дана, а камоли дужи. Она мисли да је издавање лекова на рецепт предвиђено за оне приватнике који имају ланце апотека и који се баве и неким другим пословима.

Ми који имамо по једну апотеку и радимо са 12 одсто марже, која је иначе прописана за лекове, не можемо финансијски да поднесемо овако нешто. Ја сигурно нећу потписати уговор. Радићу и даље по старом, па докле издржим, каже наша саговорница.

Смањити рок плаћања

Сличног мишљења су и остали фармацеути, који напомињу да ни техничко опремање апотеке за потписивање уговора није баш јефтино, а о роковима плаћања да и не говоримо, тако да ће Крагујевчани имати на располагању врло мали број приватних апотека за узимање лекова на рецепт. Поводом овакве одлуке државе

на коју се чекало више од две деценије огласио се и Савез приватних апотекара Србије. Председник Скупштине Савеза Драгутин Рајевац, такође, тврди да је рок за плаћање веома велики, упозоравајући да практично пет месеци неће моћи запосленима да дају плате и да уплаћују допринос, што ће бити велики проблем. Неодрживо је, каже, да рок за плаћање буде 150 дана, а да притом власници приватних апотека немају никакве гаранције да ће бити испоштован.

Питамо се зашто је рок за плаћање 150 дана, када је Фонд растерећен и ослобођен свих дуговања. Каса Фонда да поново обавезе. Чак и да су рокови плаћања од 45 до 60 дана, као што је најавио министар Динкић, ми бисмо морали пуна два месеца у апотеке да убацујемо свој капитал, што мало који приватни апотекар финансијски може да издржи, рекао је Рајевац.

Наш саговорник наглашава да уколико дође до кашњења у плаћању, тај проблем ће моћи да премосте једино ланци приватних апотека, иза којих често стоји значајан капитал најразличитијег порекла, и којима је профит једини пословни интерес. Требало би имати у виду да су озбиљне државе овај проблем на време сагледале и решиле разним законским ограничењима, стварајући услове равноправне тржишне конкуренције и спречавајући да економски ефекат буде најважнији у апотекарској делатности.

Србија је већ две деценије једна од ретких земаља у којима пацијенти не могу да остваре своја права и у приватним апотекама. Ако смо чекали 20 година, чекаћемо још, поручују приватници, који мисле да не треба журити са уговори-ма. Надају се да ће се ипак наћи

компромис, како се не би поновио сценарио из 1992. године када су, у време инфлације, приватни апотекари натерани да издају лекове на рецепт, па је већина банкротирала јер их нико није заштитио.

Рајевац апелује на надлежне да се договоре у наредних 15 до 20 дана да Фонд или држава дају неке гаранције.

Покренули смо питање и код велдрогерија да ли би нас они чекали пет месеци. Велдрогерије нису одговориле на то циркуларно писмо и покушавају да избоксују краћи рок, каже Рајевац.

Поводом одлуке здравствених власти о издавању лекова пацијентима на рецепт и у приватним апотекама три фармацеутске асоцијације – Фармацеутска комора Србије, Савез фармацеутских удружења Србије и Савез приватних апотекара Србије упутиле су отворено писмо Министарству здравља и јавности у коме стоји да „начелно подржавају ову одлуку, али и изражавају оправдану бојазан у вези са могућим последицама примене ове одлуке у актуелним околностима и сходно проблемима у досадашњој пракси, из којих могу проистећи дугорочно негативни ефекти како по све здравствене осигуранике, тако и за апотекарску делатност”.

Фармацеутске асоцијације, које обухватају фармацеуте из оба сектора (приватни и државни), сагласиле су се да је одлука министра здравља за сваку похвалу. „Ова одлука је логична и наговештава коначан почетак реформи у смислу укључења приватног сектора у све сегменте здравства, с обзиром да је светска пракса да овај процес и почиње у примарној здравственој заштити и то управо у апотекарској делатности”, наведено је у саопштењу фармацеутских асоцијација.

Међутим, државне апотекарске установе су потпуно неприпремљене за улазак у тржишну утакмицу са приватним апотекама. Постоји много нерентабилних апотека по малим насељима и удаљеним селима, чији ће се приходи проширењем конкуренције неминовно значајно смањити (нико није у могућности да процени за колико). Зато ће оне врло брзо доћи у незавидну ситуацију без плана како ће финансијску неликвидност решавати, што и није могуће без хитне државне интервенције.

У саопштењу даље стоји да је недостатак средстава у Републичком фонду за здравствено осигурање за финансирање издатих лекова на рецепт доводио многе државне апотеке до финансијске неликвидности, што су оне некако подносиле захваљујући свом монополском положају. Али, појединачне приватне апотеке (о чијем броју држава чак нема ни прецизну евиденцију) немају финансијске капацитете да поднесу неизвесност наплате средстава за издате лекове на рецепт, због чега ће и оне врло брзо упасти у велике финансијске потешкоће.

На основу ових показатеља Фармацеутске асоцијације упозоравају на могући неповољни развој догађаја, у смислу да државне апотеке могу упасти у озбиљне финансијске кризе са перспективом затварања, а индивидуалне приватне апотеке ће или пропасти, или се утопити у моћније апотекарске ланце. „Овакв сценарио лако отвара могућност јефтине куповине посрнуних апотека, а тиме се отварају повољни услови за стварање једног великог монополског ланца апотека, који би постао атрактиван за препродају иностраном капиталу. У том случају би утицај државе на цене и доступност лекова бити проблематичан, а грађани осуђени на профитабилне цене лекова”.

Из свега наведеног произилази оправдана бојазан фармацеутских професионалаца да се дуго очекивана одлука о укључењу приватног сектора у здравствени систем може успешно и квалитетно применити без темељне припреме и додатне регулације, нити реализовати у најваљеном кратком року, поготову у актуелном тренутку недостатка средстава у Републичком фонду.

„НЕМАМО ГАРАНЦИЈЕ ДА ЋЕ РОК БИТИ ИСПОШТОВАН”: ДРАГУТИН РАЈЕВАЦ

ПОВРАЋАЈ ПДВ-А НА ХРАНУ И ОПРЕМУ ЗА БЕБЕ

Медвеђа услуга државе

Ако је прошла година била названа „Годином беба“, ову би сигурно требало „крстити“ годином разочараних родитеља. Наиме, изменом закона којом се омогућава повраћај ПДВ-а на храну и опрему за бебе разочарана је већина родитеља. Бројним ограничењима, сматрају коментатори на сајтовима, али и крагујевачке маме и тате, држава је практично обесмислила овај вид помоћи.

Повраћај ПДВ-а предвиђен је тек за врло кратку листу производа у коју, на жалост, нису ушле бројне свакодневне потрепштине које, када се рачун подвуче, заправо „поједу“ највише новца, попут одеће, ципелица, цуцли, флашица и козметике. Следећа замерка је што ће јефтиније за 20 одсто моћи да пазаре само родитељи деце млађе од две године који не зарађују више од две просечне плате.

Завршни ударац за оне који су се надали овој уштеди је то што је закон, усвојен крајем септембра прошле године, на снагу ступио тек 1. јануара ове године. У пракси то значи да маме и тате које су, рецимо, у децембру својој новорођеној беби купиле креветац или колица и сачувале рачун, надајући се да ће уштедети 20 одсто од плаћеног износа, фискални исечак слободно могу да баце. Повраћај, наиме, важи само за робу купљену 2013. године.

ДЕЧЈА КОЛИЦА НА ЛИСТИ ЗА ПОВРАЋАЈ ПДВ-А

Колица, креветац, столица за храњење и ауто-седишта су једине крупне потрепштине за које ће родитељи приликом куповине уштедети. На повраћај у висини пореза може се рачунати и за пазарену храну за одојчад у коју спадају адаптирано млеко и дехидриране каше од житарица, као и готове кашице и пелене. И ту се списак завршава.

Родитељи разочарани

Мама сам девојчице која ће у фебруару напунити годину дана. Живим од 20.000 динара који као незапослена мајка добијам од Скупштине града. У моменту када се Јуца родила купила сам половна колица и креветац, па да је и тада постао повраћај пореза, на то не бих могла да рачунам. Од шестог месеца престала сам да дојим дете, али пошто је адаптирано млеко прескупло купујем „кравицу“. На куповне каше је алергична, а и овако гледам да јој спремам оброке од свежег воћа и поврћа, јер је здравије и јефтиније. Практично, у наредних годину дана моћи ћу да рачунам само на повраћај ПДВ-а за пелене. Само се питам како ће у Пореској управи реаговати када им у јуну донесем кутију рачуна, пошто плене купујем најчешће на комад. Ако су желели да нам помогну требало је да потпуно укину порез, али и да ограниче марже. Овако не видим да ће бити икаквог ефекта, каже Оливера Митрић.

Јованка Малиш, мама двоје малишана, такође сматра да од ове уредбе неће много вајде имати њена породица, али ни многи други родитељи.

Теркица има три и по године, а синчић 14 месеци. Практично ћемо моћи да уштедимо само на пеленама. Проблем је не само то што је уредба почела да важи тек од 2013. године, већ и што бројне потрепштине за децу на које родитељима одлази пуно новца нису обухваћене. Бенкице, дуксићи и панталонице се могу пазарити јефтиније, али је зато деција обућа прескупа, козметика за бебе такође, каже Јованка Малиш.

Држава, међутим, не само да је број артикала за које се ПДВ може тражити натраг svela на минимум, већ је увела и неколико ограничења којима је сузила број оних који могу пореској управи поднети захтев. Од родитеља се, наиме, тражи да им укупна примана не премашују две просечне плате, или тачније 80.000 динара, да не поседују некретнину вреднију од 23,4 милиона динара и имају дете млађе од две године.

Стискању државе која се стално буса како јој је победа над белом ку-

гом приоритетан задатак, међутим, овде није крај. Износ који се по основу враћеног пореза може поново наћи у новчаницима родитеља ограничен је на 40.000 динара у првој години, односно на 30.000 када дете напуни две године. Занимљиво је да и поједини трговци беби опремом сматрају да су ови износи премали.

Само за најнужније у моменту када дете изађе из болнице, а то су креветац, колица и пелене, родитељима је потребно минимум 30.000 динара, а где је све остало што је потребно – постељина, одела, флашице, козметика.... Држава на много то-

СВА ОПРЕМА ЗА БЕБЕ НИЈЕ ОБУХВАЋЕНА УРЕДБОМ

га није мислила када је доносила ову уредбу. Да је интерес родитеља био на првом месту ПДВ на храну и опрему за бебе био би укинут, а овако не помажу ником. Најсиромашнији, којима је наводно ова мера намењена, и не купују нову опрему за бебе, већ се сналазе или позајмљују или пазаре половне ствари. Много родитеља се понадало да ће добити повраћај, па су се пред крај године купци старали да не изгубе или забораве да узму фискални рачун. А, ето на крају неће добити ПДВ натраг за рачуне из прошле године и то је страшно, коментарише Светлана, власница радње за продају беби опреме.

Закон који дискриминише

Оваквим исходом вишегодишње борбе за укидање пореза на храну и опрему за најмлађе нису, међутим, разочарани само родитељи, већ и они који су учествовали у организовању прошлогодишњег потписивања петиције, попут уредништва сајта бебац.цом.

Овај портал намењен родитељима је, да подсетимо, још 2007. годи-

Предвиђен је повраћај ПДВ-а само за врло кратку листу производа у коју, на жалост, нису ушле бројне свакодневне потрепштине које „поједу“ највише новца, а намењен је само родитељима деце млађе од две године. При том, рачуне за све што је купљено лане могу да баце

не покренуо иницијативу да се ПДВ на потрепштине за најмлађе укине. Политичари су се тада оглушили на њихов апел. Лане су се, међутим, ови активисти поново нашли на истом задатку. Заједно са удружењем „Родитељ“, сервисом „Хало беба“ и Фондом Б92 успели су да за само седам дана прикупе 180.000 потписа грађана и „Иницијатива за укидање ПДВ-а на опрему и храну за бебе“ је предата Народној скупштини. Резултатом акције су, међутим, и они разочарани.

Ова измена закона обесмишљава улогу родитеља. Уместо да уживају у својим малишанима они морају да прикупљају фискалне рачуне и размишљају да ли ће до момента када буде требало да их предају Пореској управи неки избледети. Закон, овакав какав је, при том, на много начина дискриминише родитеље, најпре по томе колико им је дете старо, од тога колико су им приходи. Од државе смо тражили системско решење, а добили смо повично које неће имати бог зна какав

После готово двогодишње паузе у градњи социјалних станова у Крагујевцу ове године ће, према најавама из Градске стамбене агенције, у мају почети изградња 1.700 квадрата стамбеног простора, односно 36 станова у насељу Аеродрому. За изградњу нове зграде, чија се вредност процењује на 105 милиона динара, Министарство грађевине и урбанизма издвојиће је 39 милиона динара, а преостали износ обезбеђују град и Градска стамбена агенција.

Реч је о становима који ће се градити на основу Уредбе о подршци грађевинској индустрији, о чему је крајем прошле године Крагујевац заједно са још шест градова потписао уговор са ресорним министарством. Заправо, потписани су уговори за изградњу 10.000 квадратних метара социјалних станова са представницима Крагујевца, Кикинде, Ниша, Зрењанина, Краљева, Панчева и Чачка, а градови ће укупно добити око 200 милиона динара.

Ови градови су, појашњено је, први добили новац јер су доставили потребну документацију на основу конкурса које спроводи Министарство грађевине заједно са Републичком агенцијом за социјално становање, и обезбедили локације за градњу. Држава на овај начин намерава да збрине најугроженије грађане, првенствено особе са инвалидитетом, вишечлана домаћинства младих брачних парова, особе старије од 65 година, децу без родитељског старања, самохране родитеље и избеглице.

Према речима директора Градске стамбене агенције Владана Михајловића, у ишчекивању програма Банке за развој Савета Европе (ЦЕБ), ове године реализује се такозвани мини-програм.

Чекајући веће пројекте

Директор Градске стамбене агенције Михајловић објашњава да су наменска средства Банке за развој још пре две године градовима готово стављена на сто. Међутим, због опште беспарице за део учешћа локалних самоуправа, а потом и због опструкције или пропуста за време министра урбанизма и изградње Оливера Дулића, није се могао направити помак.

Банка за развој Савета Европе била је принуђена да Србији продужава рокове јер држава, односно претходна влада, тако да очекујемо да ће ускоро моћи да се оствари оно што смо на основу ЦЕБ-овог програма и најављивали претходних година. У Крагујевцу је планирана изградња 400 станова, каже Михајловић.

У међувремену, пошто је са 200 милиона динара новца намењеног за 2012. годину да се започне програм ЦЕБ-а располагало надлежно министарство, а нису ство-

НА ПРОЛЕЋЕ ПОЧИЊЕ ГРАДЊА СОЦИЈАЛНИХ СТАНОВА НА АЕРОДРОМУ

Још једна зграда на Авали

НОВА ЛАМЕЛА БИЋЕ ИЗГРАЂЕНА ПОРЕД ПОСТОЈЕЋЕ

рени услови да се реализује све што је планирано са Банком за развој Савета Европе, постојале су две опције - да се на крају године средства врате у буџет, или да се користе за градњу социјалних станова.

Зато је, уз сагласност актуелне Владе, направљен мини-програм социјалног становања, којим је 200 милиона динара усмерено на седам градова као подстицај градњи и подршка грађевинској индустрији, са

ВЛАДАН МИХАЈЛОВИЋ:
ЗАВРШЕТАК РАДОВА ИДУЋЕ ГОДИНЕ

наменом за Јавни стамбени фонд, а то је непрофитни закуп - 1,3 евра по квадрату за коришћење стана.

■ Да не стане станоградња

Другим речима, ново Министарство је пронашло модус да се новац искористи наменски, за социјално становање, а ми смо на конкурс пријавили објекат Л 7, мању зграду у насељу „Авала“ на Аеродрому, што је поменутих 36 станова или 1.700 квадрата корисне површине. Од државе добијамо око 40 одсто бесповратних средстава, или 39 милиона динара, док ће остатак до 105 милиона, колико износи процењена вредност, обезбедити град и Градска стамбена агенција, објашњава Михајловић.

Град је на овај начин, прецизира наш саговорник, преузео обавезу да за социјално становање изгради

У мају би након дуже паузе требало да почне градња 36 социјалних станова на Аеродрому, у које ће 39 милиона динара уложити Министарство грађевине и урбанизма, а преостали износ до 105 милиона динара обезбеђују град и Градска стамбена агенција

692 квадрата, чиме се правда републички проценат учешћа, а остатак може бити намењен и за непрофитни откуп станова, као и за додељивање приликом расељавања са различитих градских локација.

Овог тренутка припрема се тендерска документација за избор извођача радова, а почетак градње се очекује у мају. Директор Градске стамбене агенције Михајловић наглашава да ће добијених 39 милиона од Републике Србије, „плус“ 19 милиона динара из градског буџета, бити довољно за овогодишње радове, јер зграда се и не може завршити у 2013. години.

Пошто осим наведених цифара у укупно процењеној инвестицији град већ учествује са око 20 милиона динара доделом саме локације за градњу, износ до потребних 105 милиона динара неће бити споран и биће предвиђен буџетом за наредну годину.

- Овај објекат је јако значајан због тога да не стане чак станоградње док се не стекну услови за спровођење програма Банке за развој Савета Европе, а очекивања су да ће то бити у другој половини ове године. Услови остају исти, а то је изградња 200 станова за закуп и 200

станова за непрофитни откуп. Градиће се у Старој радничкој колонији, поред школе. То је друга фаза, поред постојеће зграде која је у завршној фази, док по другом програму на Аеродрому остаје простора за још два објекта, а остатак социјалних станова градиће се на Метином брду, наводи Михајловић.

Актуелна градња поред школе „Станислав Сремчевић“ у Старој радничкој колонији је започета почетком прошле године у сарадњи са тадашњим Министарством за урбанизам и просторно планирање, такође по Уредби за подстицај грађевинске индустрије. Уговорени рок од 15 месеци пролонгиран је за три месеца, додаје Михајловић, и то оправдано, због лоших временских услова током прошле зиме, али то није био једини проблем.

Крагујевцу је било обећано од Министарства око 7,5 милиона евра, а добијено је свега 1,6 милиона евра, што није било довољно ни за изградњу започете фазе. Град је одлучио да узме кредит и доврши градњу, а приближно стотину станова намењено је, пре свега, за расељавање породица из преосталих барака Старе раничке колоније.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

Vaše potrebe su naš posao

Potreban vam je odmor, želite promene, novi nameštaj, ili štedite za nešto važno u životu?

Treba Vam podrška u donošenju ključnih odluka i ostvarivanju želja?

Mi smo jedna od vodećih evropskih banaka i ovde smo zbog vas.

Za više informacija pozovite 0700 480400, pogledajte www.otpbanka.rs ili posetite jednu od naših poslovnica širom Srbije.

www.otpbanka.rs
Call Center: 0700 480 400 • 021 4800 400

otpbanka
Verujemo jedni drugima

НА РЕД СТИГЛО ОДРЖАВАЊЕ УЛИЧНЕ РАСВЕТЕ

Град платио дуг од 15 милиона

Екипе „Електрошумадије“ после скоро годину дана „мрака“ мењују сијалице на уличној расвети, јер је градска управа успела да измири заостали дуг. У првој фази приоритет је осветљење школских дворишта и прилаза, обданишта, као и централних градских раскрсница и важних саобраћајница

Градска управа је недавно напакон измирила дуговања за одржавање јавног осветљења, па екипе „Електрошумадије“ ових дана после скоро годину дана паузе замењују сијалице на уличним стубовима. Први приоритет су обданишта, школска дворишта и прилази до школа, као и кључне градске раскрснице и важне саобраћајнице. Међутим, с обзиром да је број екипа које раде на овом послу ограничен из „Електрошумадије“, али и из градске управе, апелују на стрпљење и позивају грађане да доставе информације о прегорелим сијалицама у улицама њима или месним заједницама, како би замена била што ефикасније обављена. На ред ће доћи и остатак града и сеоско подручје.

Заостатак од годину дана, колико је протекло у натезању око дуга и правдању да управо због тога у магацинима „Електрошумадије“ нема сијалица, склопки, осигурача, па ни ангажовања на терену, није једноставно надоместити. Заправо, прича се да је током 2012. године замењено свега 300 сијалица на стубовима јавне расвете, иако је годишња потреба бар десетоструко већа.

Члан Градског већа за комуналну делатност Зоран Јовановић открива да је дуг града износио 15

НОЋНА ПАНОРАМА КРАГУЈЕВЦА

милиона динара. Толико су збирно дуговали Градска управа за подручје града и Предузеће за изградњу које плаћа одржавање јавног осветљења на сеоском подручју, потврђујући да је пред „Електрошумадијом“ обиман посао.

- Тачно је да је велики број улица у мраку јер је током прошле године урађено врло мало, али немам тачан број и не могу рећи кроз број замењених сијалица. Гледано по обиму средстава потребно је од 10 до 12 милиона динара за годишњи уговор или око милион динара месечно за градско подручје. Наравно, мањи део новца одлази на потрошни материјал, а већи на рад јер се ангажују специјална возила. Баш због дизалица и немогућности њиховог потпуног коришћења у хладним условима, не треба очекивати веће резултате све до марта. Потребно је да грађани имају мало стрпљења, а екипе „Електрошумадије“ су већ кренуле по договореним приоритетима, каже Јовановић.

„Електрошумадија“ је, потврђује руководилац Одржавања јавног осветљења Марија Младеновић, набавила потрошни материјал.

- Прошла година је била проблематична јер одржавање није било на завидном нивоу из два разлога. То су нагомилани дугови града, наравно, говоримо само о одржавању, не и о потрошњи, тако да ми нисмо могли да набављамо потрошни материјал. Други део приче је дуготрајни процес јавне набавке који се спроводи код нас. Али, проблеми су за нама. Са радовима се кренуло и ове године стање би требало да буде редовно. Имамо довољан број екипа, мада због великог обима посла апелујемо да грађани имају стрпљења, објашњава Младеновић.

Према њеним речима, управо због великог заостатка и нагомиланог посла направљен је заокрет код уобичајеног оперативног плана одржавања, па ће се убудуће приликом одређивања редоследа више ослањати на конкретне при-

јаве из месних заједница и на саме пријаве грађана.

- У ранијем периоду при уласку у одређену месну заједницу ишло се по редоследу, тако да секретари и Савет грађана нису морали да знају којим редоследом идемо. Сада су грађани дужни да се обрате секретарима месних заједница, да кажу где не ради сијалица, код ког кућног броја. Али, треба знати да уколико не раде три-четири сијалице у низу то ће бити већи проблем за екипу на терену, као и у ситуацијама када су целе улице у мраку. Ту није у питању прегорела сијалица већ квар на изводу трансформаторске станице или каблу, и најбоље је да грађани то одмах пријаве секретару месне заједнице или „Електрошумадији“ на телефонски број 307 - 216, или Служби надзора Скупштине града на 306 - 162, у току радног времена. Уколико је реч о викенду или празнику јавља се Диспечерском центру „Електрошумадије“ на број 335 - 195. Наредног радног дана или најкасни-

је следећег отклонићемо ту врсту квара, каже Марија Младеновић.

Има ли баш критичних улица? За „Електрошумадију“ већи залагај је Улица кнеза Милоша у делу од позоришта до Мале ваге. У прошле године прошле године демонтиране су старе и постављене светиљке у лед техници, најсавременије осветљење, јер се мислило да ће бити новца. Међутим, у септембру прошле године су због неплаћања скинуте и враћене добављачу. Поново су постављене старе, где је било могуће, а показало се да је то на сваком другом стубу. Осветљење је лоше.

Ипак, без обзира на све проблеме у „Електрошумадији“ наглашавају да се Крагујевац свакако мери са Београдом и Новим Садом и да спада у групу осветљених градова Србије. Чак је и сеоско подручје добро покривено и у крагујевачком атару готово да нема неосветљених села.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ИЗУМ КРАГУЈЕВАЧКОГ ПРОГРАМЕРА

Алаи за ђаке и наставнике

Докторант Факултета инжењерских наука Владимир Јоковић осмислио и направио програм који омогућава наставницима да својим ђацима, док уче код куће, помажу у савладавању градива

Како да за што краће време науче ђаке што више - загонетка је која мучи сваког учитеља и наставника који воли свој посао. Решење за њу лако се може наћи уколико се за учење искористи омиљена играчка данашње деце - компјутер. Управо такву могућност нуди програм који је осмислио Владимир Јоковић, докторант крагујевачког Факултета инжењерских наука и програм менаџер у фирми „Иноватек“. Овај тридесетогодишњи Крагујевчанин направио је програм који омогућава наставницима да својим ђацима, док уче код куће, помажу у савладавању градива.

Слични рачунарска програма у свету су одавно познати, али млади Крагујевчанин је лане, у оквиру Темпус пројекта факултета, осмислио нешто мало другачије.

- Програм је рађен за предмет Пројектовање система аутоматског управљања, који се изучава на Факултету инжењерских наука, али се врло лако може прилагодити и за предмете као

што су физика или математика. Уз нешто веће измене може се искористити и за наставу било ког предмета који се учи како на факултетима, тако и у основним и средњим школама, објашњава Владимир Јоковић.

Његов изум састоји се од седе тестова, али садржи и читаво градиво које студент или ученик треба да савлада током године. Међутим, није у питању само наснимљени материјал који би ђак ишчитавао на исти начин као да учи из књиге.

- Овај програм у себи генерише две врсте тестова - код и квиз тестове. Квиз тестови су својерсна подршка учењу, док код тестови служе за проверу знања. Ђак може да приступи квиз тесту у било ком тренутку и представља својеврсни алат за вежбање, али може се користити и као вид домаћег задатка који мора бити урађен у одређеном року. Међутим, изнад сваког питања постоји и низ линкова које уређује наставник. Они су упутство које лекције, односно који је минимум, који ученик треба да савлада како би тачно одговорио на то питање или решио задатак. Наставник ту може да понуди делове из литературе, снимак предавања и слично, објашњава наш саговорник.

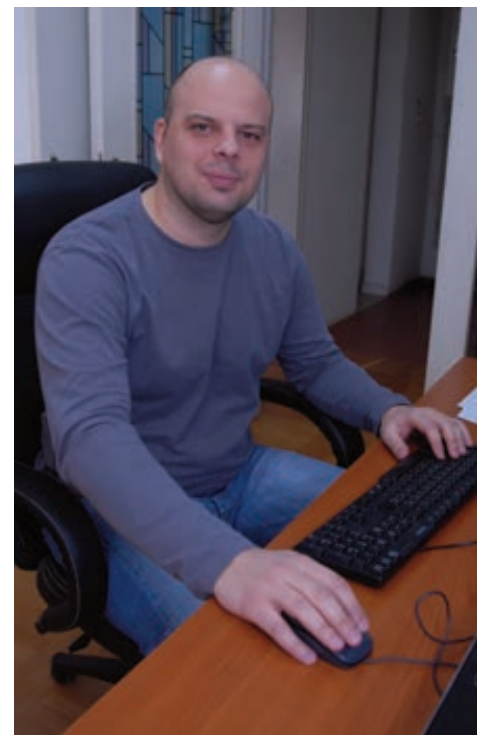
Програм је направљен тако да приликом решавања квиз тестова сваки корисник има десет покушаја да одговори на одређено питање. Као повратну информацију добија само то да ли је одговор тачан или не. На послетку своје „кончане“ одговоре шаље наставнику.

- Професор не добија овим само информацију колико знања је усвојио ученик или студент, већ и комплетну статистику за свако питање, односно тест. Програм је подешен тако да може да се види и статистика за сваког ђака, али и за читаву групу. Тиме се, на пример, добија увид колико је ученика одговорило успешно на свако од питања, колико погрешно, а колико није ни покушавало, каже Владимир.

На овај начин наставник добија увид и колико су поједине наставне области теже или лакше, па може, уколико већи број ученика не успева да савлада неки задатак, да им помогне, врати се на лекцију или њен део и разјасни је. - Код тестови, са друге стране, представљају класичну проверу знања. Они су генерисани у програм, али шифру за њихово отварање ученици добијају пре самог часа на коме га решавају, објашњава наш саговорник.

Иначе, програм који је Владимир направио потпуно је компатибилан „Мајкрософт“ технологији тако да се може инсталирати на сваком рачунару без проблема. За само два школска часа могуће је обучити наставнике како да га администрирају, односно убацију садржај и прилагоде га свом предмету и ђацима. Неколико овдашњих наставника основних школа имало је прошлог петка прилику да види како читав систем функционише и врло је могуће да програм у догледно време буде примењен у настави.

М. ОБРЕНОВИЋ

БРЗА ОБУКА НАСТАВНИКА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПРОГРАМА: ВЛАДИМИР ЈОКОВИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта **МЛАДИ НАУЧНИЦИ - ОСТАТИ ИЛИ ОТИЋИ**

суфинансира
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

Локални антикорупцијски форум, у складу са Закључком бр. 060-12/13-V-01 од 21.01.2013.године упућује

ЈАВНИ ПОЗИВ

за достављање Предлога за добитника Годишњег признања за борбу против корупције

Позивају се:

- Органи локалне самоуправе
- Органи локалне самоуправе
- Јавна предузећа, Јавно-комунална предузећа и установе које делују на територији града
- Ораганизације цивилног друштва
- Струковна удружења И коморе
- Медији
- Спортска друштва
- Верске организације
- Привредна удружења/Привредне коморе
- Групе грађана
- Синдикати
- Политичке странке

да доставе Предлог за добитника Годишњег признања за борбу против корупције као утврђене активности/мера из Локалног плана града Крагујевца за борбу против корупције, и то:

Општи услови:

1. Да није осуђиван или се не води поступак за дела која се односе на корупцију
2. Да има место пребивалишта или рада на територији локалне самоуправе за чији се Локални антикорупцијски форум кандидује
3. Да својим чланством не крши Закон о Агенцији за борбу против корупције у делу који регулише сукоб интереса као и нормативна акта којима се регулише рад у јавном сектору и струковним удружењима
4. Да је исказао антукоруптивни ак-

тивизам пријављујући случај корупције или пружајући помоћ/подршку узбуњивачима, а да му није професионална обавеза борба против корупције

Посебни услови:

1. Да је у свом професионалном/радном ангажовању допринео борби против корупције и интегритету професије
2. Да својим знањем и ангажовањем на ефективан начин може да допринео реализацији мера из Локалног плана за борбу против корупције

Образац пријаве за подносиоце Предлога могу се преузети са Њеб.Сите-а града Крагујевца: њњ.кragujevac.rs.

Рок за достављање пријава предлога је 21. фебруар 2013.године.

Попуњене образце пријава у затвореној коверти предати или послати поштом на адресу или лично:

**ЛОКАЛНИ АНТИКОРУПЦИЈСКИ
ФОРУМ
Трг Слободе 3.
Пријемна канцеларија
Крагујевац**

Локални антикорупцијски форум је дужна да у року од 15 дана од истека рока за подношење пријаве на јавни позив достави Градском већу предлог за доделу годишњег признања.

Додатна обавештења и информације могу се добити путем телефона 306-130

ПОМОЋ СТАРИМА У РАЧИ

Успешан рад геронто домаћица

Захваљујући пројекту, које је финансирало Министарство рада и социјалне политике, десет геронто домаћица опслуживало је по пет корисника

Општина Рача припада четвртој групи најнеразвијенијих општина у Републици Србији, и као таква често има потешкоће у спровођењу својих циљева, од којих један представља помоћ и збрињавање старих лица са територије општине. Како би остварила своје циљеве, општина често мора да обезбеди средства од разних донатора и институција. У остварењу претходно поменутог циља, који се односи на збрињавање и помоћ старима, помаже јој велика финансијска подршка од стране Министарства рада и социјалне политике Републике Србије, каже Драгана Живановић, председница општине Рача.

У протеклих годину дана, преко Центра за социјални рад "Шумадија", општина Рача је управо средствима обезбеђеним од стране Министарства рада и социјалне политике Републике Србије спроводила пројекат под називом "Наставак услуге помоћи у кући за стара лица у природном окружењу".

Реализацијом пројекта остварен је његов главни циљ, помоћ старим лицима са територије општине Рача. Директном остварењу тог циља допринео је анга-

жман десет геронтодомаћица, које су опслуживале по пет корисника.

Успешном имплементацијом овог пројекта само смо делимично дотакли решавања проблема старих лица, којима је неопходна нега и помоћ. Како је и овај пројекат био наставак ранијих, који су се бавили истом тематиком збрињавања старих лица, општина Рача ће настојати да настави да брине о старим лицима путем разних будућих пројеката, кажу у локалној управи.

Одбор за обележавање празника, јубилеја и доделу признања, на основу члана 49. став 3 тачка 11 Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" број 18/08), члана 15. став 1 Одлуке о сталним радним телима Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" број 19/08) и члана 24. Одлуке о признањима града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца" број 8/05) објављује

ЈАВНИ ПОЗИВ

за достављање предлога за доделу ГОДИШЊЕ НАГРАДЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА - БУРЂЕВДАНСКЕ НАГРАДЕ

- 2 -

ГОДИШЊА НАГРАДА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА - БУРЂЕВДАНСКА НАГРАДА (у даљем тексту: Награда) додељује се за дело које представља највредније достигнуће у Крагујевцу у областима: привреде, приватног предузетништва, проналазаштва, уметности, науке, медицине, архитектуре и урбанизма, новинарства, образовања, спорта, доприноса у акцијама хуманитарног карактера и другим областима значајним за Град.

Награду може добити физичко или правно лице које има пребивалиште, односно седиште на територији града Крагујевца.

Награда се уручује у облику Дипломе и новчане награде, појединцу или групи за заједничко дело, за достигнуће које је постало доступно јавности у периоду 01. јануар 2012. године - 31. децембар 2012. године.

Под достигнућем које је постало доступно јавности у наведеном периоду подразумева се:

1. у области уметности:

- публиковано дело књижевног и преводног стваралаштва,
- изведено, односно приказано дело на позоришној сцени и другом простору намењеном за извођење дела ове врсте,
- приказано филмско и радио-телевизијско остварење у биоскопској дворани или емитовано у радио-телевизијском програму,
- изложено, односно презентирано дело у галерији и другом простору намењеном за презентацију дела ликовног и примењеног стваралаштва, визуелних и проширених медија,
- изведено музичко или музичко-сценско дело у концертној или позоришној дворани и другом простору намењеном за извођење дела ове врсте;

2. у области науке:

- научно остварење, односно рад у друштвеним, хуманистичким, природним и техничким наукама, који као резултат има нова сазнања и синтезу постојећих у циљу њихове примене, који представља допринос развоју научне области или развоју нових производа, метода или технолошких поступака, под условом да је објављено у научној и стручној литератури, одговарајућим научним часописима или другим начином јавног саопштавања, - проналазак који је у смислу одредаба Закона о патентима, признат и уписан у Законом утврђен регистар;

3. у области медицине:

- рад или резултати изузетне вредности појединца којима је дао значајан допринос развоју и унапређењу медицине,
- изузетно дело које представља допринос развоју медицине, под условом да је објављено у научној и стручној литератури, одговарајућим научним часописима или другим начином јавног саопштавања;

4. у области архитектуре и урбанизма:

- реализовано дело из области архитектуре, урбанизма или реконструкције објеката,
- урбанистички планови за концепцију и методологију, под условом да су усвојени и да је њихова реализација отпочела;

5. у области новинарства:

- врхунско остварење појединца у новинарству или публицистици, за серију или више написа, телевизијских или радијских прилога или емисија и публицистичких радова о темама од значаја за политички, културни, привредни и укупни друштвени живот у Крагујевцу,
- креативни допринос уређивању рубрике, емисије и програма којима се значајно доприноси информисању грађана Крагујевца;

6. у области образовања:

- изузетно дело и резултат васпитно-образовног или инструкторног рада и резултат у организацији и развоју школства Крагујевца у целини или у појединим његовим областима;

7. у области спорта:

- рад или резултати изузетне вредности појединца којима је дао значајан допринос афирмацији, развоју и унапређењу спорта (врхунски спортисти - чланови спортских организација из Крагујевца, односно самостални професионални спортисти, за изванредне резултате у одређеној грани спорта; спортски стручњаци, стручњаци у спорту и научни радници за нарочито вредне доприносе унапређењу области спорта; спортски радници за допринос организовању, развоју и унапређењу области спорта);

8. у области привреде или приватног предузетништва:

- рад или резултати изузетне вредности појединца или правног лица којима је дат значајан допринос афирмацији, развоју и унапређењу привреде, односно приватног предузетништва у граду Крагујевцу.

Право предлагања кандидата за доделу Награде имају сва правна и физичка лица.

- 3 -

Предлоге треба доставити у писаној форми, са образложењем. Предлог треба да садржи податке о аутору - кандидату и делу које се предлаже, резултате рада кандидата и назив области за коју се кандидат предлаже.

Уз предлог се доставља и дело које се предлаже или одговарајућа документација, ако по природи ствари дело није могуће доставити, која се после одлучивања о Награди не враћа предлагачу.

Листа кандидата предложених у року и на начин утврђен Одлуком о признањима града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца" број 8/05), објавиће се у недељним новинама „Крагујевачке" и дневном листу „Данас" најкасније до 15. марта 2013. године.

Предлози се достављају у затвореној коверти, односно омоту, на адресу:

**Скупштина града Крагујевца
Одбор за обележавање празника, јубилеја и доделу признања
Трг Слободе 3, 34000 Крагујевац
са назнаком: предлог кандидата за доделу
Бурђевданске награде - не отварај**

Предлози се могу доставити:

- путем препоручене поштом, при чему ће се дан предаје пошти сматрати као дан предаје органу коме је упућена, или
- непосредно, предајом у канцеларији 120/1 у Скупштини града Крагујевца, радним даном у времену од 8⁰⁰ до 14⁰⁰ сати.

Предлоге треба доставити најкасније до 01. марта 2013. године.

Ближе информације могу се добити на телефоне: 034/334-914 и 306-120.

МИРКО БАБИЋ У ПРОЈЕКТУ „КОНСТАНТИН“

У свесрпској подели ванвременског пројекта

Првак драме крагујевачког театра у историјском спектаклу „Константин“, који се ради поводом 17 векова „Миланског едикта“, тумачиће једну од главних улога – лик Констанција Хлора, римског војсковође и оца Константина Великог. У представи чији је аутор Дејан Стоиљковић, а редитељ Југ Радивојевић „наступиће репрезентација српског глумишта“

И Крагујевац је на најбољи начин укључен у историјско обележавање 17 векова од доношења „Миланског едикта“ који је променио читав ток историје и дефинисао нашу цивилизацију. Познати крагујевачки глумац Мирко Бабић тумачиће једну од главних улога – лик прослављеног римског војсковође Констанција Хлора, оца Константина Великог.

Комад „Константин“ написао је тиражни писац Дејан Стоиљковић (аутор култног романа „Константиново раскршће“), а режираће га познати редитељ Југ Радивојевић.

Одмах по позиву да учествује у „Константину“ ексклузивно за „Крагујевачке“ новине Мирко Бабић је изјавио:

Изузетно сам почастован што учествујем у једном толико значајном пројекту посвећеном догађају који је донео свету не само слободу хришћанске вере, већ било које вероисповести и вере уопште. Као глумцу драго ми је и што сам у екипи колега која је „свесрпска“ – попут националне глумачке репрезентације и што представи режисера редитеља млађе генерације Југ Радивојевић, кога изузетно ценим, а који се, као што видимо, „сетио“ да у толико важан пројекат уврсти и једног крагујевачког глумца. Баш због тога је то велика част, јер далеко од тога да сам ја више млад и да се „палим на гурале“, али је једна оваква врста ангажмана вишеструко значајна, не само за мене као уметника, већ и

за крагујевачки Театар, па и за сам град, да и један наш човек учествује у оваквом пројекту, каже Бабић.

■ Част и за кућу и град

Познат као глумац који, упркос свим осталим бројним обавезама (снимање серија и филмова, гостовање у другим позориштима), предност даје уметничким задацима на матичној сцени, а у

ГЛУМАЦ МИРКО БАБИЋ ТУМАЧИ ЛИК КОНСТАНЦИЈА ХЛОРА, ОЦА КОНСТАНТИНА ВЕЛИКОГ

току су приреме премијере комада „Хладњача за сладолед“ ауторке Ружице Васић у којем тумачи лик професора Милутина Миће Тодоровића, упркос кратком временском року за оба пројекта, Бабић истиче да ће све „постићи“.

Прави позоришни људи се увек разумеју. Истина је да ја, као глумац никада нисам „пословима са стране“ давао приоритет, већ представама у својој кући, крагујевачком позоришту. Да је било шта друго у питању, не бих се ни размишљао о томе да ли да учествујем или не и одбојно бих због обавеза које имам тренутно радећи на представи за наш Дан театра – Срећење. Ипак, учешће у нечему као што је „Константин“ је нешто ванвременско и заиста историјско, што се не пропушта. Због тога сам захвалио редитељима, и Беблеру („Хладњача“) и Радивојевићу, који су ми и, усклађујући термине проба, омогућили да испуним обавезе у обе представе, искрен је Бабић, додајући да му баш овакве понуде и уметнички задаци „не

ПРЕДСТАВА У ЧАСТ КОНСТАНТИНА КОЈИ ЈЕ ПРЕ 17 ВЕКОВА ПРОГЛАСИО „МИЛАНСКИ ЕДИКТ“

глумачки, већ биолошки продужавају живот“.

Значи, постојиш, завршава он. Комплетна подела улога и сарадника на пројекту „Константин“ обелодањена је на конференцији за штампу уприличеној тим поводом у уторак у београдском Народном позоришту.

■ „Константин“ стварно „велики“

Иако је у процесу рада најављено да ће се комад звати „Константин – знамење анђела“, у завршној

продукцији наслов представе биће само „Константин“. Сем познатих чињеница да је аутор Дејан Стоиљковић, а редитељ Југ Радивојевић, продукцију представе „потписују“ заједнички нишко и београдско народно позориште.

У подели представе уврштено је 22 глумаца, а сем Мирка Бабића у „Константину“ играју још и Вук Костић (тумачи лик младог Константина) и Миодраг Брик Кривокапић (старији Константин) – обојица из Народного позоришта у

ЛИК КОЈЕГ ТУМАЧИ НАШ ГЛУМАЦ

Упамћен као отац Константина Великог

Констанције Први Хлор (250 - 306) био је један од тетрарха, цар-савладар на Западу Римског царства од 293. до 306. године. Потекло је из Лирике, по свему судећи од незнатних родитеља. Посветивши се каријери, Констанције је постао намесник Далмације, а затим и преторијски префект Галије. Могуће је да се вођен амбицијом развео од прве супруге Јелене, ћерке гостионичара, и оженио Максимијановог пасторком Теодором. У цезара је уведен 293, а на управу су му поверене Галија и Британија.

Када су 305. године абдицирали Диоклецијан и Максимијан, у складу са процедуром Галерију и Констанцију су додељена овлашћења августа. Међутим, убрзо по повлачењу старије двојице показало се да је нарушен склад. Иако млађи, Галерије је изгледа био у предности чим је могао да одреди цезаре. Штавише, Констанцијев син Константин налазио се на његовом двору као талац. Тек је навала варвара у Британији омогућила Констанцију повратак његовог сина и тако су њих двојица 306. одбили Пикте и Скоте.

Српски византолог Радивој Радић укратко га оцењује овако: „Премда је био значајна историјска личност, касније је упамћен пре свега као отац Константина Великог.“

Констанцију су додељена овлашћења августа. Међутим, убрзо по повлачењу старије двојице показало се да је нарушен склад. Иако млађи, Галерије је изгледа био у предности чим је могао да одреди цезаре. Штавише, Констанцијев син Константин налазио се на његовом двору као талац. Тек је навала варвара у Британији омогућила Констанцију повратак његовог сина и тако су њих двојица 306. одбили Пикте и Скоте.

Српски византолог Радивој Радић укратко га оцењује овако: „Премда је био значајна историјска личност, касније је упамћен пре свега као отац Константина Великог.“

Српски византолог Радивој Радић укратко га оцењује овако: „Премда је био значајна историјска личност, касније је упамћен пре свега као отац Константина Великог.“

ОДЛУКА ЖИРИЈА ТЕАТРА

Статуета Јоаким Вујић глумици Милени Дравић

У уторак, 22. Јануара, у крагујевачком Театру жири за доделу Статуете „Јоаким Вујић“ у саставу: Небојша Брадић, редитељ и уметнички директор крагујевачког позоришта, глумац Властимир Ђуза Стоиљковић, мр Војо Лучић, директор крагујевачког Театра, Марија Солдатовић, драматург КСТ-а и Милош Крстовић, глумац крагујевачког позоришта, једногласно је одлучио да овогодишњи лауреат буде наша позната филмска и позоришна дива Милена Дравић.

Глумачко трајање у позоришту, на филму и телевизији, потврдило је особен дар, лепоту и харизму Милене Дравић. Свестраност њеног глумачког умећа препозната је и високо ценена у различитим жанровима: од најфинијег психолошког нијансирања лика у драми, бравурозне минијатуре и импровизације у комедији, до потресне упечатљивости крупног плана на филмском платну и те-

левизијском екрану. Милена Дравић је, без сумње, својом каријером и даром обележила историју српског глумишта друге половине 20. и почетка 21. века.

Прву улогу одиграла је у филму „Врата остају отворена“ Франтишка Чапа (1959.), чиме је започела изузетна глумачка каријера на великом платну. Милена Дравић сарађивала је са више од тридесет редитеља свих генерација, непрекидно играјући углавном главне улоге у више од педесет филмова најразличитијих жанрова. Постала је тако један од глумачких постојала српске кинематографије, што је овећано великим бројем награда у земљи и иностранству (две Златне и пет Сребрних арена на Фестивалу у Пули, Златна ружа у Венецији, Канска награда, „Прва дама југословенског филма“ у Нишу, први добитник Награде „Павле Вујић“ за допринос домаћој кинематографији...).

Прву позоришну улогу је одиграла 1971. године у Атељеу 212 године у представи „Улога моје породице у светској револуцији“ Боре Ђосића у режији Љубомира Драшкића. Одмах потом добија улогу у комаду „Лулу“ Френка Ведекинда, „Код лепог изгледа“ Едена Фон Хорвата, у режији Паола Мађелија, затим улогу Јуце у „Кир Јањи“ у режији Дејана Мијача, „Чудо у Шаргану“ Љубомира Симића у режији Мире Траиловић. У кома-

ду Јелице Зупанц „Црњански или лако је Андрићу“ игра једну од главних улога уз велику Рахелу Ферари.

Главну улогу, уз Петра Божовића и Драгана Николића, игра у „Декамерону“, у режији чувеног европског редитеља Роберта Ђулија.

Са представом „Птица и птица“ Слободана Стојановића, режија Дејан Мијач, са Драганом Николићем, започиње сарадњу са „Звездара театром“. Игра у представама „Урнебесна трагедија“ Душана Ковачевића, „Како потаманити гамад“ Новице Савића, „Лари Томпсон - трагедија једне младости“ Душана Радовића, а у режији Милоша Радовића, имала је много успеха, а гостовала је у Словенији, Македонији, Кипру, Будимпешти, Бечу, Њујорку, Торонту, Ванкуверу.

Милена Дравић није само „престоничка“ звезда; у Крагујевачком позоришту игра у Јонесковој „Белавој певачици“, у режији Јагоша Марковића. Потом, 2000. године, добија позив да

својим учешћем у представи „Бокешки Д-мол“ Стевана Копривице, у режији Милана Караџића, помогне стварању једног новог позоришта у Тивту. Представа постиже огроман успех. Почетком 2004. године спрема улогу у представи Тиватског позоришта „Јелена Савојска“.

Улога Мод у култном комаду Колина Хигинса „Харолд и Мод“ у режији Милана Караџића, у Београдском драмском позоришту, добила је изузетне похвале и од критике и од публике.

Милена Дравић је добитник многих позоришних признања, укључујући две Награде „Ђуран“ на фестивалу Дани комедије у Јагодина и Награде „Жанка Стокић“ која се додељује за целокупни животни уметнички опус и допринос.

Статуета „Јоаким Вујић“ награђеној глумици Милени Дравић биће свечано уручена на Великој сцени крагујевачког Театра, на Дан позоришта, 15. фебруара, када ће такође бити додељена и остала признања ове куће: Прстен „Јоакима Вујића“ и годишње награде КСТ-а.

Зоран МИШИЋ

КРАГУЈЕВЧАНИНУ ФИЛИПУ ЂУРИЋУ ГЛУМАЧКА НАГРАДА „ПРЕДРАГ ПЕЋА ТОМАНОВИЋ”

Враћена вера у глуму и позориште

Тумачећи улогу Костје у Чеховљевом „Галебу” у новосадском Српском народном позоришту, млади Крагујевчанин Филип Ђурић једногласно је, по мишљењу чланова жирија, заслужио престижну награду „Предраг Пећа Томановић”. Као трећи глумац рођен у Крагујевцу који је за редом лауреат овог признања, Ђурић тврди да му награде указују да је на правом путу, а рад попут оваквог веру у глуму и позориште

Невероватно али истинито звучи податак да већ трећу годину за редом престижну награду новосадског Српског народног позоришта – „Предраг Пећа Томановић”, коју та кућа додељује за најбоље одиграну улогу у прошлој години – осваја глумац рођен у Крагујевцу и као по правилу бивши члан Драмског студија и Позоришне радионице недавно преминуле Славице Урошевић Сла-

у читавом региону, а и по директору Дrame СНП-а Борису Исаковићу (и сам двоструки лауреат „Томановића”) жири је направио прави избор, нагласивши да је Ђурић „невероватно даровит млади глумац” пред којим је успешна каријера.

На свечаној додели награда, прошлог четвртка, на Сцени „Пера Добриновић” Ђурић је изјавио да се овом признању није надао, да је награда значајна, јер је Томановић био велики глумац и уметник и додао да баш та награда младе глумце опомиње на то „шта треба да радимо и чему треба да тежимо”.

Неколико дана касније, захваљујући доласку у родни град на породичну славу, имамо среће да разговарамо са Филипом Ђурићем.

■ Задовољство радом

Филип (27) је у Крагујевцу завршио Другу гимназију, а прве глумачке кораке направио је у Дечијој радионици, потом у Драмском студију Дома омладине у Крагујевцу код Славице Урошевић Слаје.

– То је најзначајнији период у мом животу и баш код Слаје ја сам се буквално заљубио у позориште и та љубав и данас траје, признаје он.

Уписао је Академију уметности у Новом Саду, одсек глума, у класи професора Јасне Ђуричић 2006. године, три године касније завршава основне академске студије и уписује мастер студије глуме, на којима је дипломирао 2012. године, такође код Јасне Ђуричић.

Током студија са својом класом учествовао је на више интернационалних и домаћих фестивала, њихова представа „Класни непри-

ФИЛИП ЂУРИЋ

центру Новог Сада. У Српском народном позоришту тренутно игра у две представе: „Пут/ Род” по тексту Џима Картрајта у режији Бориса Исаковића, Јасне Ђуричић, Милоша Пушића и Миљана Војновића и већ помињаном Јанежичевом „Галебу”.

Прву главну филмску улогу (Промјаја) имао је 2008. године у филму „Јесен у мојој улици” у режији Милоша Пушића.

Представа „Галеб” због изузетног трајања (реч је о четири представе у једној) одмах је привукла пажњу позоришне јавности, а по мишљењу свих критичара проглашена је за најбољу у 2012. години.

– Сам процес рада на њој био је специфичан. Јанежич је гледао дипломску представу моје класе, Чеховљев „Вишњик”, и она га је ин-

она и данас није дефинитивна и готова и свако извођење „Галеба” је јединствено и различито, објашњава Филип Ђурић.

Представа је несвакидашња и по томе што у њој, сем осморо студената глуме, играју и сви њихови професори (Ђуричићева, Исаковић, Денеш, Љешевић), а и сам редитељ Јанежич је део ансамбла на сцени.

– Нисам могао да замислим да то заиста може да се деси у позоришту. Да ти не буде досадно и да волиш оно што радиш, а не да западаш у неку професионалну рутину. Никада нисам волео премијерна извођења... Плашио сам их се, јер сам увек имао осећај да се њима нешто „завршава”. Ово је био не само диван процес рада и са одушевљењем смо сви долазили на сваку пробу, већ и данас са несмањеним ентузијазмом идемо на свако поновно извођење, јер се процес рада на њој још одвија и стално се дешава нешто ново, младалачки је одушевљен Ђурић.

Поводом добијања значајне награде за улогу Костје, која је сан и изазов за сваког младог глумца (најзначајнија после тумачења лика Хамлета), наш саговорник каже да због година није имао среће да гледа Томановића у позоришту, али је гледао његове интерпретације на филму и видео записе из представа.

– Пећа Томановић је био човек који није дозвољавао да постане глумачки укалупљен, никада класичан занатлија, типичан у напозитивнијем смислу, са јаким и израженим уметничким набојем који гледаоце и колеге није могао да остави равнодушним. То данас, по мом скромном мишљењу, недостаје нашем театру, сматра Ђурић, додајући да схвата да је

криза, као и да су комерцијалне ствари потребне позоришту. „И Шекспир је имао „конкуренцију” у борби мекче коју растржу пси, али данас се политика превисше увукла у позориште, не онако како је то пожељно, као њена критика, што је по мени сврха позоришта, већ као нека њена пратећа форма која јој даје легитимитет, стоји уз њу, брани је и оправдава, прича Ђурић.

По њему, позориште мора да има додира са реалношћу и представља софистициран и критички судар са њом.

– Са једне стране, имамо пуку естраду. Данашњи медији доносе велику славу и популарност одређеним глумцима која им касније, као и редитељима, за наше услове доноси надреалне хонораре за приреме и играње представа. Са друге стране, постоје и такозване „алтернативне” – не само што је то као „алтернативно” безброј пута виђено и прежвакано, потпуно банално и испразне представе, које такође не комуницирају са публиком, каже Филип Ђурић, поновивши да га је баш овакав „Галеб” заиста охрабрио и одушевљив.

■ „КГ клан” у Новом Саду

Охрабриле су га, не само њега већ читаву екипу „Галеба”, и реакције публике на свих девет извођења на матичној сцени и гостовању у Загребу.

– Реакције публике су добре. Већина долази са јаким предубеђењем типа „баш да видимо шта они ту имају да нам покажу у трајању од шест и по сати”, а као и после свих Јанежичевих режија одлазе са потпуно другачијим емоцијама и позитивним набојима. Јанежич их је „купио”, као и нас глумце, оцењује Филип.

На питање како би објаснио феномен да су већ три године за редом лауреати ове награде Крагујевчани, Слајини „ђаци”, Ђурић је такође искрен:

– То је заиста фасцинантно! Полако се у Новом Саду формира „КГ клан”. У једном тренутку на тамошњој Академији није било ни једне класе и године на којој није био неко из Крагујевца. Новосађани су у шали говорили да их „окупирамо”. Пре свега, то је потврда Слајиног великог и квалитетног рада, а као велики локалпатриота и човек који заиста воли Крагујевца, сматрам да људи одавде дефинитивно имају велики потенцијал. У неку руку имамо и специфичан, особени шмек и ако нам се посрећи да радимо оно што заиста волимо, резултати не могу да изостану, тврди Ђурић.

Он тренутно у плану има снимање два филма, од којих је један ауторски пројекат Крагујевчанина Марка Ђорђевића.

– У њему би играли Ивана Вуковић и ја. Увек се тако поклапало, још када смо као деца били код Слаје у Дому омладине. Где је она, ту сам и ја и обрнуто. И у „Галебу” она игра велику и запажену улогу Маше. У СНП-у нас већ 15. фебруара, чека почетак рада на новој представи у којој обоје играмо, „открива” он.

Не крије да би у каријери волео да се бави и професорским радом „због чистих и племенитих душа”, младих људи који долазе да упишу глуму, али и да има жељу и да га његови Крагујевчани виде на гостовању „Галеба” у родном граду. Волели би то и Крагујевчани, а за сада најближе где се може погледати Јанежичева чудесна режија и Ђурићева маестрална улога је БИТЕФ, на којем је њено учешће већ најављено.

Зоран МИШИЋ

У „ГАЛЕБУ” СА СВОЈИМ ПРОФЕСОРИМА ЈАСНОМ ЂУРИЧИЋ И БОРИСОМ ИСАКОВИЋЕМ

је. За 2012. годину је то Филип Ђурић (пре њега Јована Мишковић и Марко Савић – види антрфиле) за улогу Константина Гавриловича Трепљева – Костје у Чеховљевом комаду „Галеб” који је у СНП-у режирао један од најпознатијих редитеља са ових простора, Словенац Томи Јанежич.

Жири у саставу Јасна Ђуричић, глумица, Мирослав Мики Радоњић, театролог и Игор Бурић, позоришни критичар „Дневника”, био је једногласног мишљења да ово значајно признање иде у праве руке.

Напомињући да су сви досадашњи добитници те награде (њих 17, а неки и двоструки, попут Јасне Ђуричић и Бориса Исаковића) „оставили велики траг” у тој кући, управник СНП-а Александар Милосављевић истакао је да је то већ учинио и Филип Ђурић, „млади глумац, изузетне енергије, надарености и способности” улогом Костје Трепљева.

И члан жирија Радоњић није штедео комплименте на рачун Филипове игре („маестрално одиграо”), нагласивши да је ово једно од најзначајних глумачких признања, не само у нашој земљи већ и

јатељ” проглашена је за најбољу на престижном Интернационалном фестивалу студентских представа у Варшави.

Као професионални глумац дебитовао је у представи „Мирослав” по тексту Славомира Мрожека (у оригиналу „Карел”) у режији Бориса Исаковића у Културном

спирисала за ову режију. Био је то рад који је почео као глумачка радионица и трајао читавих 16 месеци. Није се радило баш сваки дан, имали смо и паузу између радионица, али када смо радили, пробали смо по читав дан. Коначан облик режија је добила тек две-три недеље пред премијеру, с тим што

НАГРАДА „ПРЕДРАГ ПЕЋА ТОМАНОВИЋ”

Крагујевчани *ирейшлаћени* на признање

Награда „Предраг Пећа Томановић” коју додељује истоимена Задужбина и чији су оснивачи родитељи Милена и Милорад Томановић, уручује се сваке године 17. јануара (од 1996. године) на дан рођења „младог, великог глумца”. „Награда која носи име Предрага Томановића (1964 – 1993) остаје трајно посвећена глумцима његовог духа, његове осећајности и заиграности, свим оним врсним играчима који ће, и у временима после свих одсањаних снова, наставити започети (и његов) позоришни сан, сан пред стварношћу”, стоји у образложењу овог признања.

Сврха Задужбине је додељивање награде за најбољу улогу коју је у Српском народном позоришту у Новом Саду у претходној календарској години остварио глумац рођен после 1964. године. Одлуку о награди доноси трочлани жири. Награда „Предраг Пећа Томановић” додељује се и најбољем дипломи-

раном студенту глуме на српском језику, на Академији уметности у Новом Саду, чији просек оцена не може бити нижи од девет.

Пре две године Крагујевчанка Јована Мишковић, глумица СНП-а, добила је ово признање за улоге у представама „Тајни дневник Виржиније Вулф” по мотивима прозе В. Вулф, у режији Милене Павловић Чучиловић, и „Ујез” Бранислава Нушића у режији Радослава Миленковића, а наредне године лауреат награде био је њен колега, такође глумац рођени Крагујевчанин, Марко Савић за улогу Херувима у представи „Зојкин стан” Михаила Булгакова у режији Дејана Мијача.

ПРЕДРАГ ПЕЋА ТОМАНОВИЋ

СТУДЕНТИ ГРАФИЧКОГ ДИЗАЈНА ФИЛУМА

Творци крагујевачке школе П

На три последње изложбе у Новом Саду у оквиру Стеријиног позорја, а то је најпрестижнија изложба позоришног плаката у Србији, студенти ФИЛУМА „заузимали“ су чак трећину изложбеног простора, па су угледни критичари почели да говоре да поред „београдског“ и „новосадског“ плаката, постоји и трећи – „крагујевачки“. То је, међутим, само део успеха и признања које последњих година добијају млади дизајнери из Крагујевца

Пише: Виолета Глишић

Идеја, креативност, таленат - све то и још много више потребно је да се направи добар плакат. Он својом појавом треба да објасни све. Било да је на њему слика или текст, свако ко га погледа мора да разуме шта би он требало да представља. Али из хартије величине 50 пута 70, стоји много напорног рада. Прво треба смислити добру идеју, а онда је и реализовати. Показало се да тај пут није баш једноставан, али има и оних који њиме успешно ходају. То су студенти графичког дизајна на Филолошко уметничком факултету у Крагујевцу. Већ десет година они достојно представљају свој факултет на државним и међународним такмичењима, освајајући награде. Иако

шљају да су их ангажовале велике фирме. Наш основни циљ је да их спремимо за тржиште, да одмах по завршетку студија буду спремни за посао. Зато морају бити упознати са новим техничким и технолошким достигнућима везаним за штампу и рачунаре.

Предмет плакат се предаје трећој и четвртој години, а они током школовања добијају шеснаест тема које треба да представе плакатом. Студенти се прво упознају са задатком и тематиком, која се обрађује те недеље, а онда се прелази на реализацију. Оно чиме су на предмету најпоноснији је позоришни плакат, којим учествују на многим такмичењима. Студент Немања Благојевић објашњава да имају слободу приликом избора теме, али да је обавеза да прво погледају представу или прочитају дело за које желе да направе плакат.

МИНА МАРКОВИЋ – „ЛАВИРИНТ“ СВЕТСКО БИЈЕНАЛЕ СТУДЕНТСКИХ ПЛАКАТА, НОВИ САД И ПЛАКАТ ЗА ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ

их шаљу у договору са професором, али понекад се раде и додатни. Такмичења могу имати слободну или задату тему, а конкурс се расписује шест месеци раније. Принцип је такав да нема јавног

скви и многим другим, али су, како истиче професор Штегић, најпоноснији својим успехом на Стеријиним позорјима.

■ Србија лоше „тржиште“

- То је највећа изложба позоришног плаката у Србији, на којој ми традиционално имамо доста успеха. На последње три изложбе освајали смо награде и чак једна трећина плаката буде из Крагујевца. Због наших успеха су новосадски професори и критичари примењене уметности истакли да сада поред „београдског“ и „новосадског“ можемо да уведемо и израз „крагујевачки“ плакат. Такав комплимент је за нас изузетна част.

Поред такмичења и изложби студенти учествују и на конкурсима великих компанија, па су тако освојили другу награду фирме „Хуго Бос“, за најбољи логотип, као и награду на изложби „Сервантес“. Награде углавном нису новчане, али за њих су од новца важнија признања.

Међутим, и поред толико успеха, питање је како ће се у животу снаћи ови млади људи, а нарочито у Србији. Они су се определили за графички дизајн и то је њихов живот, али професоре највише брине

могућност да после школовања пронађу посао. Јер они најбоље знају колико су труда уложили у своје радове. Тржиште Србије нема много послова за дизајнере и зато многи од њих прижељкују одлазак у иностранство, где се ова професија много више цени. Један од таквих је и бивши студент Филума Марко Милошевић. Иако је студирао графички дизајн, у Италији се бави индустријским дизајном. Успешно дизајнира сатове које носе Новак Ђоковић, Денис Родман, а све у зависности од марке аутомобила коју возе. Професор Штегић сматра да је најважније да они имају „занат у рукама“, што им омогућава да самостално одлучују о својој судбини.

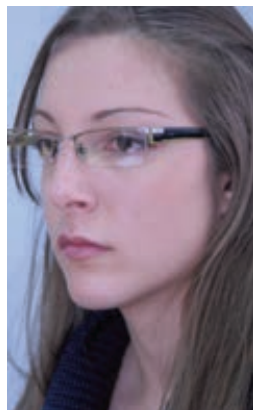
Филолошко уметнички факултет сада спроводи акцију куповине 13 нових рачунара, који су студентима неопходни у раду, а у плану је и проширење смера. Наиме уместо досадашње групе од дванаест, планира се упис две групе по 9 студената. Једна ће бити класични графички дизајн, а друга графика и опрема књиге. То ће омогућити професорима да им се још више посвете, а студентима да стекну нова знања и отворе боље могућности.

ПОСВЕЋЕНОСТ СВАКОМ СТУДЕНТУ: ПРОФЕСОР СЛОБОДАН ШТЕТИЋ

СТУДЕНТИ – ВЕЋ ПОТВРЂЕНИ ДИЗАЈНЕРИ: НЕМАЊА БЛАГОЈЕВИЋ И МИНА МАРКОВИЋ

раде у тешким условима, јер Филум још увек нема своје просторије, већ се наставља врши на другим факултетима, изгледа да то не учине на ове младе људе.

Један од основа за овакве резултате свакако је добра селекција. На овај смер се прима само дванаест студената, који пролазе детаљан четвородневни пријемни испит. На њему се оцењују способности и склоности кандидата, као и таленат за цртање и сликање. Постоји много талентованих ученика, али само најбољи добијају шансу да се нађу у овој групи. Они су на неки начин привилеговани јер, за разлику од осталих факултета, на којима један смер похађа и преко стотину студената, овакав тип рада подстиче индивидуалност. И управо у томе, према Слободану Штегићу, професору на предмету Плакат, лежи успех његових студената.

■ Рад у пријатељској атмосфери

- Када имате групу од дванаест људи, свакоме можете да посветите доста времена. Ми знамо све њихове квалитете, али и мане и проблеме, и настојимо да им олакшамо рад колико је то могуће. На основу плана и програма они добијају најразличитије теме са којима ће сусретати у пракси. То су фестивали, изложбе, компоративни маркетинг и сви се понашамо као да је реч о правој понуди. Ради се у пријатељској атмосфери и то постаје лепа игра где студенти зами-

- То је неопходно да бисмо схватили о чему се у делу ради и на који начин је тема представљена, класично или модерно. Када изаберемо тему, прво радимо скице на папиру. Потом долази истраживачки део, тражимо на интернету нешто везано за ту област, погледамо како су други то идејно решили, и одлучимо се за технику којом ћемо да радимо плакат. Са таквом идејом одлазимо код професора и ако је све у реду, уносимо цртеже у компјутер и почињемо да радимо.

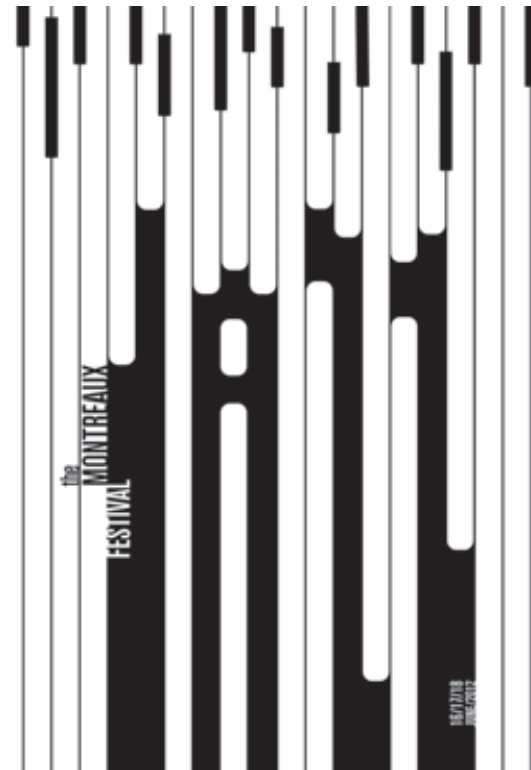
На крају овог процеса, како објашњава Нина Марковић, такође студент графичког дизајна, добијају потпуно различите плакате, како идејно, тако и у смислу технике којом је плакат урађен.

- Погодило се да смо у овој групи сви различити. Најважнији услов који плакат мора да задовољи је да то буде твоја оригинална идеја и рад, а како ће он на крају изгледати углавном зависи од индивидуалних карактера, начина размишљања или тумачења, јер неко ствари види једноставно, а неко компликовано. Разликује се и време које нам је потребно да урадим плакат, а то највише зависи од саме теме, да ли је она мање или више занимљива. Ми се трудимо да и ове друге урадим најбоље што можемо, јер нећемо ни у животу радити само ствари које су лаке и занимљиве.

Када ови школски плакати одговарају теми такмичења, студенти

наступа, већ се радови шаљу, најчешће четири по категорији, а онда жири одлучује о победнику. Студенти су учествовали на тријеналу позоришног плаката у Софији, Мајској изложби у Београду, Светском бијеналу плаката у Мо-

НЕМАЊА БЛАГОЈЕВИЋ, ПЛАКАТ ЗА ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ И НА ТЕМУ „СТОП ПЕДОФИЛИЈИ“

УСПЕХ УЧЕНИКА ПРВЕ КРАГУЈЕВАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ

лаквата

Гимназијалци најбољи лингвисти у Србији

ПЛАКАТ ЈЕЛЕНЕ ЛУЧИЋ ЗА СВЕТСКИ ДАН ВОДЕ

ДЕО ПОБЕДНИЧКЕ ЕКИПЕ СА ПРОФЕСОРОМ БАДЈУКОМ

Лингвистичка секција Прве гимназије победила на републичком такмичењу, оставивши иза себе и Филолошку гимназију из Београда

Када у нечему победите, то значи да сте бољи од других, а када при том победите и оне коју су за ту област специјализовани, онда сте стварно најбољи. Управо то је пошло за руком ученицима Прве крагујевачке гимназије, окупљеним у лингвистичкој секцији. Мала одабрана група ђака, предвођена професорима Мирјаном Арнаут и Мариом Бадјуком, освојила је прво место на републичком такмичењу из лингвистике. Успех је тим већи, јер секција постоји тек од септембра прошле године.

После неколико година паузе у раду, двоје професора је дошло на идеју да окупи талентоване ђаке. Секција се бави проучавањем савременог књижевног и говорног језика, а ђаци се подстичу да креативно проучавају свој језик. У раду учествују ђаци свих разреда, али и талентовани осмаци, ученици огледног одељења. Са њима ова група броји 25 ђака, који су се у групама припремали за такмичење. Систем је такав да све школе у Србији имају само 45 дана да осмисле и спроведу своје идеје. Сви обједињени радови и пропратно писмо шаљу се до 15. новембра, а онда петочлани жири, који чине професори Филолошког факултета у Београду, одлучују о најбољима.

■ Сечена знања на актуелне теме

Професор Марио Бадјук каже да није било тешко ђаке припремити за ово такмичење, јер су они талентовани, креативни и сами су бирали теме које су им лаке и забавне.

Радови могу бити индивидуални или колективни и искључиво су базирани на усавршавању и развијању језика и језичке културе. Теме нису ограничене, углавном их бирају сами ученици, а ми као професори смо ту да им помогнемо око литературе и технике израде, јер постоје правила по којима рад мора бити урађен, као и форма у којој се он предаје. Ми им указујемо на делове којима треба посветити више пажње, али ученици све радове раде сами. Они су се много потрудили, имали су занимљиве и актуелне теме. Сви радови су били и добро илустровани, није само сувопаран текст, већ и слике,

графикони, тако да су успели да повежу језик, уметност и науку.

Притом је важно знати да се средњошколски програм углавном базира на књижевности, а малобројне лекције из лингвистике уче само у првом разреду. Оне се предају из уџбеника за факултет, који је деци тежак и незанимљив, па је на професорима да се потруде и лекције приближе свакодневном животу. Јер то је и основни циљ овог такмичења, да се стечена знања о српском језику и култури примене на актуелне теме.

А управо такве теме су гимназијалци и обрађивали. Од графита и жаргона Крагујевца, до модних термина, порекла својих имена или назива фирми и продавница. Открили су тако, да су имена радњи углавном исписана латиницом, а да власник и не зна шта та реч значи, али му је звучала модерно. Занимљиве радове су имале Нина Вранић, која се бавила грешкама у преводима филмова и серија, као и Сара Милојевић и Неда Глишковић, које су „тражиле“ грешке на друштвеним мрежама. Идеја је, кажу, лако настала, јер сви користе Фејсбук и Твитер, а оне су желеле да провере да ли грешке настају због брзине писања или зајста постоје.

Спровеле смо анкету међу нашим вршњацима у коју су била укључена три одељења природног, језичког и специјално математичког смера. Питања су се односила на грешке које смо ми пронашли на друштвеним мрежама, а показало се да најмање грешке ученици специјално - математичког одељења. Ми смо резултате објаснили на 20 страна, процентуално изразили и убацили слике и графиконе, тако да мислим да је било занимљиво, објашњава Сара Милојевић.

Иако су истраживале више од две недеље и рад писале исто толико, кажу да им ништа није било тешко, већ забавно и интересантно. Веома су поносне на свој успех, нарочито јер су тек прва година, а наставиће да учествују у раду лингвистичке секције и у наредним годинама.

■ Припрема за ново такмичење

Сви чланови секције посебно истичу четири „осма-

киње”, Јасмину, Марију, Нину и Сару, које су се одлично уклопиле у рад и већ за прво такмичење допринеле својим текстом о Вуку Караџићу.

Када нас је професор Марио позвао да учествујемо на такмичењу, ми смо у школи обрађивали Вука Караџића. Тако смо добиле идеју да направимо рад о њему и његовом залагању за реформацију српског језика. Била нам је занимљива његова борба за ћирилицу и уопште колику је промену направио у нашем језику. Тако смо желеле да овим радом прослаavimo тај његов успех. Истраживале смо месец дана на интернету, читале одломке његових дела и књиге које су други аутори писали о њему. На крају је то било довољно да заузмемо прво место.

Професори Арнаут и Бадјук кажу да је веома битна добра комуникација и атмосфера која постоји између њих и ученика. То је секција којој су сви самостално приступили, тако да нема морања, сви желе да се баве језиком и зато су пре-

довољни радом ових ученика. Ова награда је у потпуности њихова. Уложили су максималан напор и испоштовали све оно што смо се на часовима договорили. Ја морам да истакнем да је Прва гимназија још једном потврдила свој реноме и показала да је једна од најбољих школа у Србији. Овај успех је још значајнији јер је годинама прво место освајала Филолошка гимназија из Београда, у којој постоји као посебан предмет Увод у општу лингвистику. Ми смо тај низ прекинули и били апсолутни победници, јер смо методама и техникама у радовима допринели развоју српског језика, додаје професор Бадјук.

За свој рад секција је добила признање и Филолошко и уметничког факултета у Београду, који им је уручио награде, а интересовање је показао и факултет у Крагујевцу, који ће организовати свечаност поводом успеха гимназијалаца.

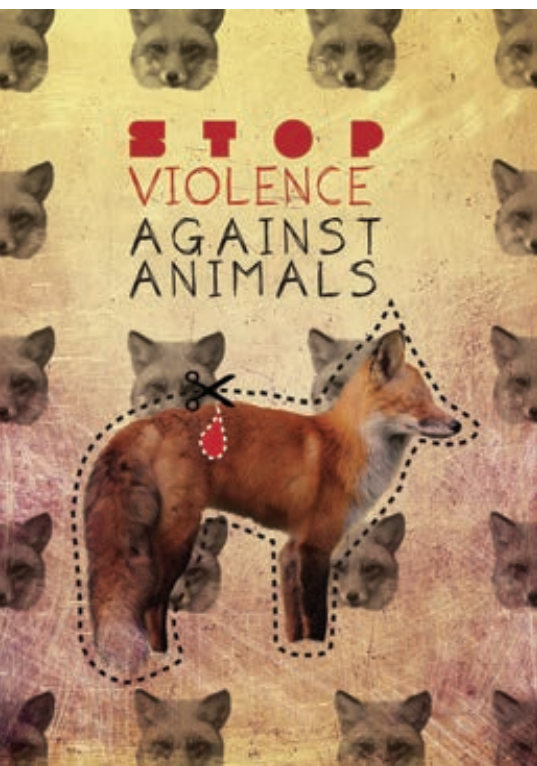
Што се тиче даљег рада лингвистичке секције, планира се организовање лингвистичке вечери, на којој ће бити представљени такмичарски радови. Тада ће ученици први пут јавно представити своје теме и омогућити заинтересованима да разреше неке недоумице везане за српски језик. Такође, у плану је дружење са познатим писцима и успостављање сарадње са лингвистичким секцијама других школа. За то време ученици се већ вредно припремају за такмичење следеће године, на коме желе да понове овогодишњи пласман.

Виољета ГЛИШИЋ

АНА БОКИЋ – ПЛАКАТ ЗА САЈАМ КЊИГА

МАРИЈА ГАЈЕВИЋ – СТОП НАСИЉУ ПРОТИВ ЖИВОТИЊА

ТРАЖИЛИ ЈЕЗИЧКЕ ГРЕШКЕ НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА: УЧЕНИЦА САРА МИЛОЈЕВИЋ

ПРОШЛОСТ СКРИВЕНА У ГЕОПЛАСТИЦИ ТЕРЕНА И ВОДОТОКОВИМА

Заборављена водена блага

Пасионирани истраживач прошлости града Милован Луковић реконструисао је ток давно заборављеног потока који је текао од Шумарица и Вашаришта кроз сам центар града. Ради лакше индентификације његовог тока назвао га је „Зеленгорски поток” јер је пролазио баш испод овог данас познатог хотела. Луковић већ више од две деценије проучава на терену водотокове на ужем подручју града и до данас је евидентирао велики број заборављених извора, издана и чесама

Пише Зоран Мишић

Одавно постоји фама да Крагујевац одвајкада кубури са водом, пре свега оном здравом, чистом, пијаћом. Судећи по истраживањима нашег суграђанина Милована Луковића, и није баш тако или макар тако није било у даљој, а ни ближеј прошлости. Радећи на новој књизи (која је још у рукопису) „Водени токови на подручју Крагујевца” у посебном поглављу „Заборављени Зеленгорски поток” Луковић је изнео резултате својих истраживања и теренских проучавања да кроз центар Крагујевца тече један, већ одавно заборављени поток – по њему „Зеленгорски”.

Први пут негде 1949/50. Године, када су вршени грађевински радови и ископавања на локацији око данашње „Зеленгоре” (некадашњег „Гушића”) после много векова овај поток је поново „угледао светлост дана”.

Професор Драган М. Петровић, који је у то време писао о водотоковима Крагујевца, погрешно је оценио да је реч о некадашњем Алајбеговом или касније Ердоглицком потоку. Због лакше индентификације и лоцирања његовог тока, када је у близини данашњег хотела пронађен загат (преплети од прућа, мале бране – појило за сток) на њему, назвао сам га „Зеленгорски поток” и на тај начин сам постао његов кум, у шали каже Луковић.

Име овог потока одавно је заборављено јер је по Луковићевим истраживањима он још одавно, за време Турака, био „уземљен”, регулисан и затрпан. Због тога га нико и не памти, чак ни из неких „прича и предања”, а његово првобитно име заувек је нестало у прохујалим временима.

Иzvоришта у Шумарицама и парку

Трагови о постојању овог потока, чији ток и данас „иде” испод градских улица и зграда, откривани су случајно и парцијално приликом грађевинских радова, као поменутог код „Зеленгоре”, али и изградње „Пионира”, зграде „Спин” у Карађорђевој или откривањем археолошког налазишта код Социјалног.

Луковић је био не само његов „кум”, већ је и реконструисао ток од изворишта код Музеја у Шумарицама и насеља Вашариште (некадашњи Михајловац), поред Машинског факултета, Техничке школе, где се и сада веома често могу

видети баре и стајаће воде.

Он тврди да се у случају извора „Зеленгорског потока” може рећи да га у класичном смислу нема, већ да је његово извориште чинило више мањих површинских издана подземних вода. Неке од тих издана Луковић је лоцирао код Музеја 21. октобар, старог тркалишта Михајловац (данашње Вашариште), старог стрелишта – Горњи парк и изнад дворишта Техничке школе.

Све до средине прошлог века, па и касније, ови издани су се могли видети у земљишним удубљењима у облику бара, које такорећи нису ни пресушивале, подсећа Луковић.

Поред ових на бочним странама „Зеленгорског потока”, у давној прошлости у дубокој столетној шуми били су и други издани који су „хранили” поток. Један од многих налазио се у близини кафане „Палигорић”, познат међу старим Кра-

гујевчанима као „Палигорића жива бара”. Издан ове подземне воде нестало је након реконструкције Карађорђевој улици и изградње колектора за кишну канализацију. Међутим, по Луковићевим истраживањима, око кафане „Палигорић” врло често из подземних издана дан-данас надире бистра изданска вода.

Ток „Зеленгорског потока” задржао је вековима исти правац. Од данашње Прве техничке, преко у-

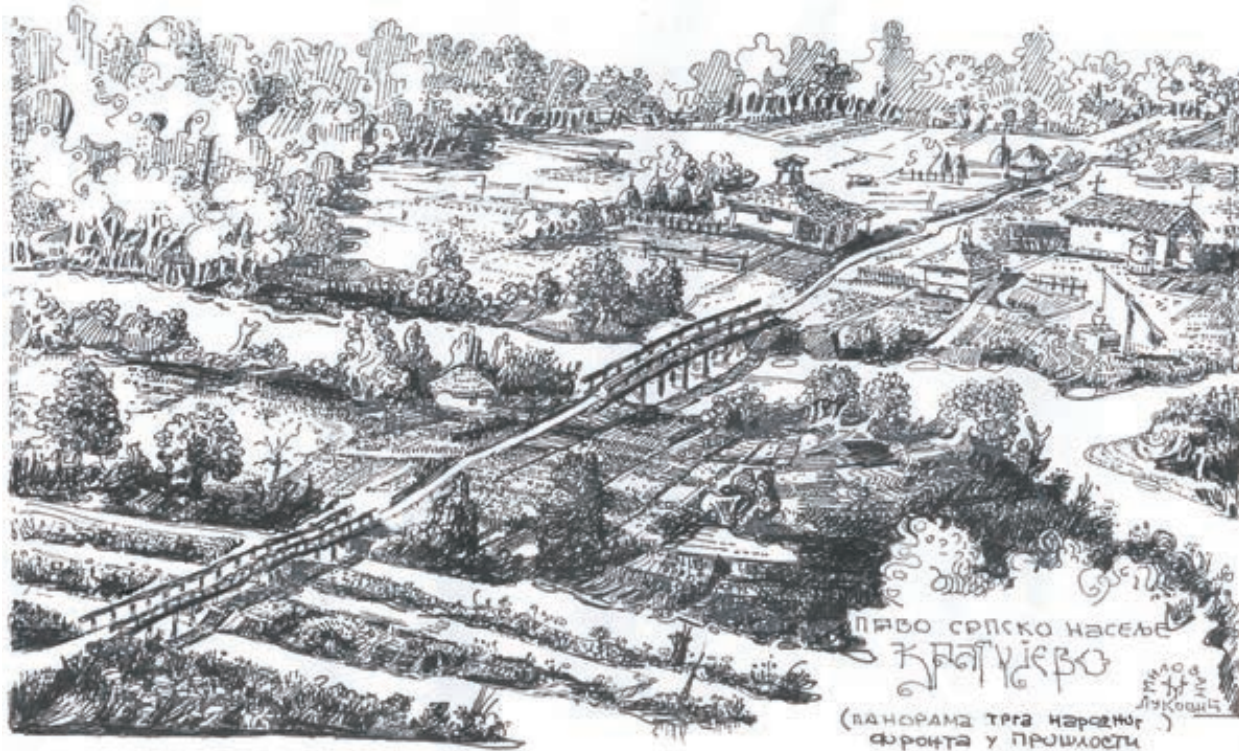
лице Радоја Домановића, па улицама Војводе Мишића и Нушићевом, до Немањине, потом Карађорђевој и Цара Лазара, до садашње Бранка Радичевића, све до хотела „Зеленгора”. Од „Зеленгоре” благо скрећући у правцу „Пионира” његов ток је ишао испод Улице 27. марта поред зграде Суда и хотела „Дубровника”, где се спајао са Алајбеговим потоком.

Ова два потока често су плавила српско, али и турско насеље и махале у данашњем центру града. Због тога су Турци „Зеленгорски” регулисали и „уземљили”, а Алајбегов скренули да се улива на десној обали Лепенице, објашњава Луковић.

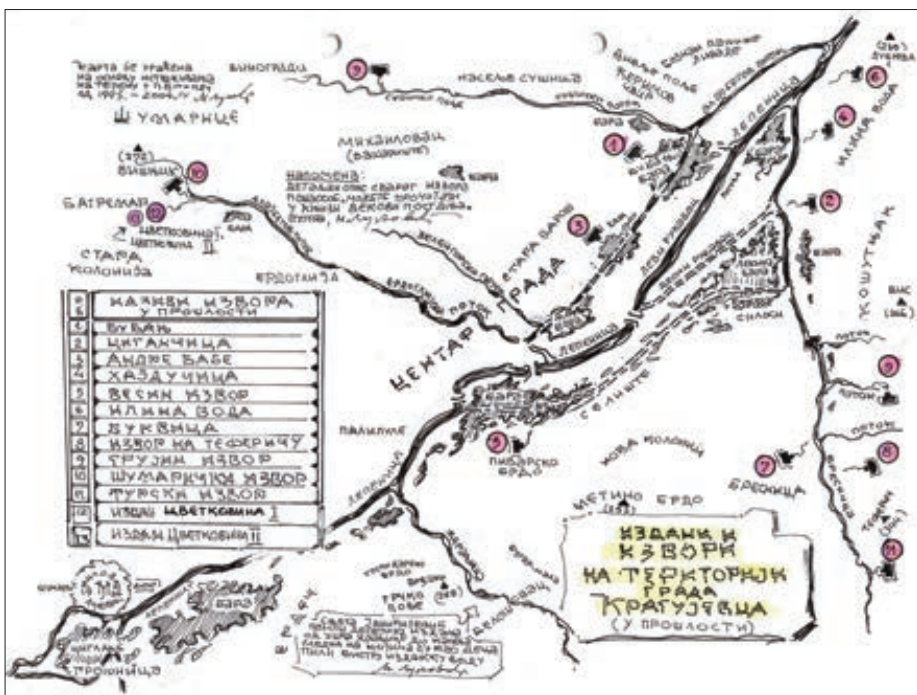
У одељку књиге посвећене давно заборављеном крагујевачком потоку Луковић је посебан део текста посветио здању у данашњој Улици Лоле Рибара број 19 – где се по њему налазио хан подигнут 1837. године. Чињеница да је тај објекат био подигнут за ову намену поткрепљује његову тезу о „Зеленгорском потоку” јер је зграда поред 13 соба за преноћиште, дућана у приземљу, магазина за робу и штала, имала на плацу на којем је подигнута и откривени загат на којем се појила стока трговаца који су у Крагујевац долазили и у хану одседали. У ту сврху наш саговорник је пронашао и оригинални документ из 1846. године „Списак државних непокретности” као и копије плана зграде и плаца на којем је подигнута, а који је данас доста мања јер је касније више пута дељена ради продаје и деобе породичног наследства.

Подземни водотокови попут „Зеленгорског” и Алајбегов на десној страни Лепенице, у правцу турског насеља Крагујевца према муслиманској махали „Чане цамије” и караван сераја код „Дубровника” и старе Поште, где се налазило турско купатило хамам које су „храниле” воде ова два потока, Луковић је у потпуности реконструисао и направио макету овог објекта (види слику).

Милован Луковић проучава ову област пуне две деценије. На нес-

ПАНОРАМА ТРГА „КОД ФОНТАНЕ” КАДА ЈЕ ЦЕНТАР ГРАДА БИО ВЕЛИКА МОЧВАРА

КАРТА КРАГУЈЕВАЧИХ ИЗВОРА

ЖИВОТНО-РАДНА ПРИЧА МИЛОВАНА ЛУКОВИЋА

Оштро око и нераздвојна кичица

Милован Луковић рођен је 20. јануара 1936. године у гужанском селу Топоница. Сликаством се активно бави од 1949. године. Данас је пензионер, а каже да је имао два занимања, био је економиста у логистици „Заставе”, а пошто је сваки занат златан - завршио је браварски.

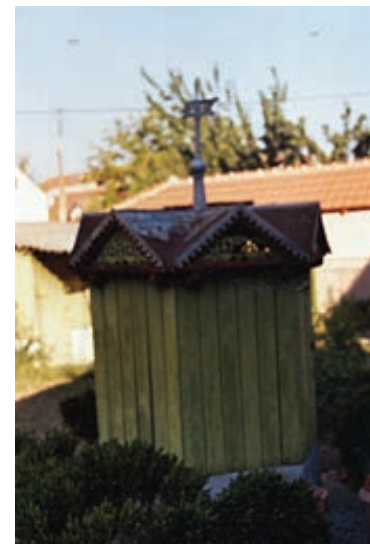
Његова највећа пасија је ликовна уметност и успешно се бави сликарством, вајарством, моделарством, макетарством... Широј јавности постао је познат када је промовисао своје радове попут макете Шанца Крагујевац и турског купатила хамам који су били изложени у музеју у Шумарицама.

Аутор је књиге „Векови у коренима постања”. Члан је Удружења ликовних уметника Крагујевца – ЛУК. И-

УМЕТНИК МИЛОВАН ЛУКОВИЋ ПОРЕД СВОЈЕ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ КОМПЛЕКСА МИЛОШЕВОГ ДВОРА ПО ДОКУМЕНТИМА ИЗ 1860.ГОДИНЕ

мао је више самосталних изложби, махом код нас и групних у Мађарској, Солуну, Каленићу, Београду, Горњем Милановцу, Шапцу, Рачи, Борчу, Брзани и, наравно, Крагујевцу.

БУНАР НА ТОКУ ЗАБОРАВЉЕНОГ ПОТОКА У КАРАЂОРЂЕВОЈ УЛИЦИ

вакидашњи начин преко водотокова и геопластике терена он тумачи прошлост нашег града.

Заборављени потоци и баре

Гледамо, а не видимо, не знамо и не препознајемо. А трагови су свуда око нас, скривени, објашњава он, додајући да му је овакав начин проучавања ове материје синио пре двадесетак година док је сатима посматрао панораму и пејзаже Крагујевца и околних брда са своје зграде поред Месе заједнице „Бубањ”. Није му било тешко да где год се нешто копа и гради дане проводи на терену са радницима и грађевинарима, улази у рупе, лагуме, канализације... Сате и сате провео је разговарајући са старијим Крагујевчанима „црпући” из њихових сећања драгоцене податке за област коју истражује, трудећи се да их заувек отргне од заборава.

Он чак преко воде и водотокова објашњава и сам корен имена града.

БАРЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА

Повлачењем Панонског мора и језера (види 2. антрфиле), у којем је Крагујевац био залив, настала је огромна мочвара (благо клисурасто облика) богато насељена барским биљним и животињским светом.

- То је био рај за птице, посебно бројне крагује који су свијали гнезда на њеним обалама у подножју околних планина. Њихови кликтаји чули су се у она давна времена километрима наоколо и очигледно су били, када није било других оријентира, помоћ при оријентисању древним путницима и њиховим караванима.

Затим је Луковић прешао на проучавање река (на ујем градском подручју) као што су: Лепеница, Ждралица, Драчка, Грошничка и Петровачка река.

- Река је она врста воденог тока који никада, чак и у време највећих суша не пресакне, што се поточима и изворима дешава, каже од набрајајући бројне потоке (поред већ познатих попут Ердоглијског – некада Алајбеговог, Сушичког, Бресничког) за које већина Крагујевчана није ни чула: Ристићки поток, Миленковац, Змајевац, Бабушинац, Амбарин, Дивостински, Становљански поток... И заборавањени – „Зеленгорски“.

Посебну област његовог проучавања представљају и воденице поточаре којих је у Крагујевцу било више, попут воденице Мустафе бега (који је саградио у граду и истомену џамију), а био је, како Луковић каже, син познатог Баги бега, сада јунака омиљене телевизијске серије васколиког српског гледалаштва.

Само на ујем подручју града Луковић је открио, и прецизно уцртао (што му одлично иде од руке) чак 13 великих градских бара. Почевши од оне Велике, која је настала на првобитном кориту Лепенице и чијим се каснијим повлачењем и исушивањем настале две мање,

али такође повелике, Бара Мустафе бега и данас позната под истим именом – Лекина. Номадска (грошничка) бара налази се на теренима где су одвајкада били сточарски катуни за испашу стоке, а касније је један од турских ага са неког ратног похода довео девет порођица ратних заробљеника – робова и ту их населио да чувају његова стада.

Цоцина бара налазила се код садашњег ушћа Бресничког потока у Лепеницу. Алајбегова бара – код старог, првог српског насеља у Лепеници ван турске паланке. Родина бара – име само казује, изнад данашњег Бубња, а Бубањ бара више данашњег језера. Беринова бара била је код првог ушћа Сушичког у Алајбегов поток. Циганска бара у близини извора Циганчица у данашњој Бресници. Сушичка бара у близини некадашњег Грујиног извора – данас Грујине чесме. Палигорића бара на углу Улица Војводе Путника и Мишића (где и данас житељима зграда на тој локацији плаве подруми), а Цветкова бара на Цветковини у насељу Вишњик, код споменика Словачким побуњеницима.

Луковић је евидентирао и исто толико извора и издања (види 3. антрфиле) пијаће воде на територији Крагујевца. Бубањ, Циганчица изнад Лекине баре, Андре бабе, баштована који је снабдевао Крагујевчане свежим поврћем, и данас „живим“ и каптираним у шахти у гаражи број четри у војном насељу код Силенчета. Извор Хајдучица код Илине воде, где су се за време Турака окупљали хајдучици и

КРАГУЈЕВАЦ – ЗАЛИВ У ПАНОНСКОМ МОРУ

Најдубље баш Код крста

Крагујевац је по Луковићевим истраживањима у време Панонског мора био залив, као што су у околини још постојали и Великоморавски залив, Гружански залив (брдо изнад данашње књићанске цркве било је острво), Јужноморавски залив. Отицањем Панонског мора на тим местима настају велике мочваре.

Из приложене карте Крагујевачки залив рађен је по изохипсама које означавају надморску висину од 200 метара. Дужина залива у Панонском мору, од села Голочела па све до Баточине, износила је 25 километара. Ширина на улазу код Стражевице била је 2,5 километара, а дубина у центру Крагујевца код Крста при садашњој надморској висини износила је 78 метара. У Крагујевачком заливу постојала су два острва код села Никшић. После повлачења воде Панонског мора, па језера (средином плиоцена), први пут се указује копно.

Отицањем вода Панонског језера, на данашњој територији града Крагујевца остала је велика мочвара. У то време Лепеница је практично текла од једне до друге баре, мањег или већег језерца. У њих се уливала и из њих отицала. Њено корито било је кривудаво, препуно мањих или већих рукаваца, спрудова, речних острва и напуштених – пресушених рукаваца.

Професор Драган М. Петровић, који је педесетих година писао о крагујевачким водотоковима, оставио је следећу забелешку: „Некада је ова равна била стално под водом и прекривена шеваром, па се по мочвари и чамцима ишло“.

Словацима, али је по мишљењу нашег саговорника дискутабилна његова исправност воде за пиће због оближњих дивљих депонија. У Теферичу постоји и Турски извор на којем су, како само име

планирали нападе на турске караване из правца Јагодине и Баточине, добио је, како легенда каже, по жени – харамбаша хајдучке дружине којој су Турци погубили мужа и сина и она им се због тога са својом дружином светила.

Весин извор налазио се на Пиварском брду и вода из њега је текла низ улицу Војводе Степе ка силосу и ранжирном колосеку, Илина вода била је у самом насељу које је по њој добило име, а на чијем је изворишту позната чесма коју је Милош обновио током своје друге владавине 1859. године.

Буквица у Бресници добила је име по једном предању о столетној букви изнад изворишта, а по другом по буквој клади која је као лула била укопана у сам извор. Постоји још и извор на Теферичу, кога је описивао и познати крагујевачки географ професор Живадин Степановић, Грујин извор који је добио име по познатом крагујевачком трговцу који га је уредио у данас познату чесму почетком прошлог века и тај плац завештао општини. Луковић каже да он и данас „ради“, али је као и сви наши легати запуштен.

Шумарички извор у најпознатијем градском излетишту извире у насељу Вишњик код споменика

каже, Турци у давна времена организовали свој провод у природи.

Луковић евидентира и два издашња издања код Цветковине изнад споменика Словацима, код насеља Ердоглија у правцу Багремара и Старе Колоније.

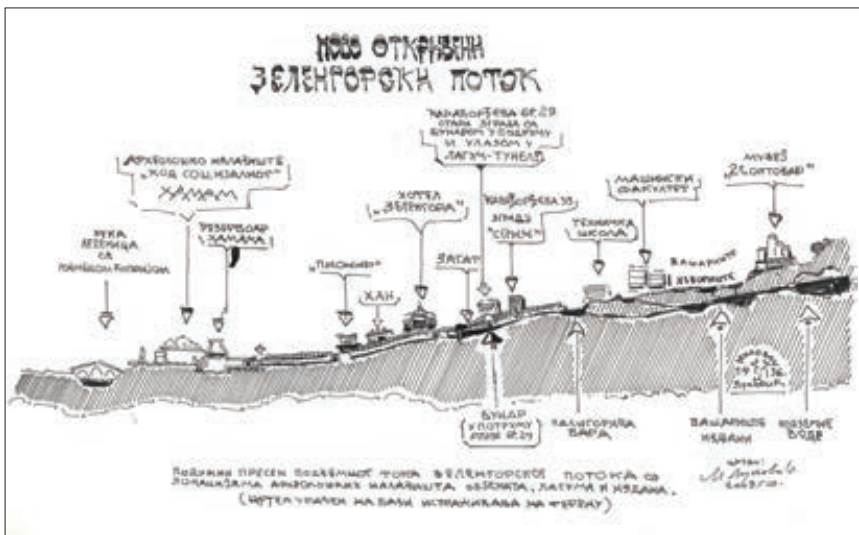

ПОВРШИНСКЕ ВОДЕ ИЗНАД СТАДИОНА У ШУМАРИЦАМА

УЛАЗ УОБЈЕКАТ У ЛОЛЕ РИБАРА БР. 19, КОЈИ ЈЕ БИО ХАН И КОД КОЈЕГ СЕ НАЛАЗИО ЗАГАТ

- Не унемо да ценимо и чувамо оно што имамо, закључује Луковић, додајући како није себичан човек и волео би да своје знање и резултате вишегодишњих истраживања пренесе другима. Да се не заборава, а ко зна када може и да за треба.

ЛУКОВИЋЕВА РЕКОНСТРУКЦИЈА ТОКА ЗАБОРАВЉЕНОГ „ЗЕЛЕНГОРСКОГ“ ПОТОКА

КАКО СВЕ ИЗВИРЕ ВОДА

Издани, извори и чесме

Издан је место где подземна вода избија на површину земље. У кречњачким пределима, површинска, атмосферска вода пропада кроз пропуштљив слој земље а зауставља се у подземним пукотинама и пећинама изнад непропуштљивог слоја. Одгле малим подземним каналима кроз пукотине стена појављује се на површини земље као изданска вода.

Вода на издану није текућа, не отиче већ мирује у површинском удубљењу. Вода се на издану не точи, већ захвата шаком или посудама. У прошлости, на ујем подручју града у време постојања Лепеничке мочваре било је више издана бистре и питке воде. Многи од њих данас су усахи. Извор је место где подземна вода избија на површину земље и представља почетак текуће површинске воде. Појављује се на местима где су набори, напрслине и пукотине у земљиној кори. Кроз ове пукотине и напрслине изданска вода из пећина и подземних басена истиче на површину земље. Подземна изданска вода „храни“ се атмосферским падавинама. Извориште је простор око извора. У прошлости на ујем подручју града налазило се 11 извора.

Чесма је плански израђен грађевински објект изнад извора текуће пијаће воде. Данас на ујем подручју града Луковић је евидентирао осам чесама.

СТОМАТОЛОШКА ЗАШТИТА - ТЕРАПЕУТИ: 1. ЈУН 1979																						
12 ОПШТИНА 16 УСТАНОВА	СПЕЦИЈАЛИСТИ					НА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈИ					СТОМАТОЛОЗИ БЕЗ СПЕЦ.											
	ОРАЧНА КРИВИЦА	БЕЛОСТА УСТА И ЗУБА	ДЕЧЈА ПРВ. ОПТЕТИКА	ОПТЕТИКА ВМАЧКА	ПРОТЕТИКА	УКУПНО	ВРАЧА ХИРУРГИЈА	БЕЛОСТА УСТА И ЗУБА	ДЕЧЈА ПРВ. ОПТЕТИКА	ОПТЕТИКА ВМАЧКА	ПРОТЕТИКА	УКУПНО	ОРАЧНА КРИВИЦА	БЕЛОСТА УСТА И ЗУБА	ДЕЧЈА ПРВ. ОПТЕТИКА							
1. АРАЂЕЛОВАЦ			1	1	2	1	1	1	1	4			3		4	7	2	15				
2. БАТОЧИНА															5	5		5				
3. ДЕСПОТОВАЦ			1		1				1	2			1		3	4	2	9				
4. КНИЋ															3	3	1	4				
5. КРАГУЈЕВАЦ	2	3	3	3	2	13	1	1	1	2	5	4	4	11	2	4	1	26	44			
6. КРАГУЈЕВАЦ ЗАСТАВА		2			2	4						1			8	9		13				
7. ПАРАЋИН			1	2	3		1			1			4		4	2	10	2	16			
8. РАЧА															2	2		2				
9. РЕКОВАЦ			1		1										2	2		3				
10. СВЕТОЗАРЕВО	1			1	2	1	1	1	1	1	5		4		6	10	1	18				
11. СВЕТОЗАРЕВО КЛАДОВАЦ				1	1	1				1					1	1	2	4				
12. СВИЛАЈНАЦ															4	4	1	5				
13. ТОПОЛА													1		4	5		5				
14. КУПРИЈА			1	1	2	1	1	1		1	4		2		2	4	2	12				
15. КУПРИЈА ЖЕЛЕЗНИЦА															1	1		1				
16. БАТОЧИНА ЖЕЛЕЗНИЦА															1	1		1				
	3	5	4	7	10	29	4	7	3	2	6	22	5	4	26	-	2	17	41	95	11	157

СТОМАТОЛОШКА ЗАШТИТА - ВИША И СРЕДЊА СТ. ПРЕМА														
12 ОПШТИНА 16 УСТАНОВА	ЗУБНИ ТЕХНИЧАРИ						СЕСТРЕ							
	СОСРЕДНА СРЕМА			ВИША СРЕМА			УКУПНО		ВИША СРЕМА		СРЕДЊА		УКУПНО	
1. АРАЂЕЛОВАЦ	8	1	9				9	10	6	16	25			
2. БАТОЧИНА	4		4				4	1	4	5	9			
3. ДЕСПОТОВАЦ	8	1	9				9	7	7	16				
4. КНИЋ	3		3				3	1	2	3	6			
5. КРАГУЈЕВАЦ	17	1	3	21	2	2	2	6	27	3	31	13	47	74
6. КРАГУЈЕВАЦ ЗАСТАВА	5		5	2			2	7	8	5	13			20
7. ПАРАЋИН	8	2	1	11	2		2	13	7	9	16			29
8. РАЧА	2		2				2	1	1	2	4			
9. РЕКОВАЦ	2		2				2	2	1	3	5			
10. СВЕТОЗАРЕВО	7	1	8	2			2	10	8	11	19			29
11. СВЕТОЗАРЕВО КЛАДОВАЦ	2		2				2	2	1	3	5			
12. СВИЛАЈНАЦ	5		5				5	1	4	5	10			
13. ТОПОЛА	3		3				3		5	5	8			
14. КУПРИЈА	6	1	7				7	11	11	18				
15. КУПРИЈА ЖЕЛЕЗНИЦА	1		1				1		1	1	2			
16. БАТОЧИНА ЖЕЛЕЗНИЦА									1	1	1			
	81	3	8	92	8	2	2	12	104	3	79	35	157	261

ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ У КРАГУЈЕВЦУ (5)

Статистика указивала на лошу заштиту

Пише: примаријус др Раденко Петровић, стоматолог у пензији

Регион Шумадије и Поморавља чинило је 12 општина са око 560.000 становника у 440 насељених места и пет градова. Национални доходак по глави становника, по подацима за 1977. годину, за Србију износио је 29.442, а као највећи у региону, за Крагујевац био је 39.082 и најмањи у Рековцу 16.625 динара. Висина дохотка се, по закономерности, директно одражавала на економску моћ сваке општине и града, а самим тим и на развијеност здравствене заштите, јер су месне самоуправе биле оснивачи и финансијери здравствених установа.

По нађеном стању, пресеком са првим јуном 1979., у 12 шумадијскопоморавских градова и општина стоматолошка заштита обављала се у 16 установа са 157 терапеута на 112 радних места (види табелу).

Сагледано стање на терену било је врло шаролико. На почетку текућег планског периода стартовало се 1976 године са 146 терапеута. У предпоследњој години тог планског периода радна група је евидентирала поменутих 157 извршилаца, од којих је било 11 зубара. По плану 1980. та бројка је требало да износи 174. Виђено стање је давало просек од 3.400 становника по терапеуту, иако је републички просек предвиђао бројку од 2.500.

Нађени просек је маскирао стварно стање јер је постојала велика територијална неуједначеност кадрова у региону. Општина Рача имала је 8.000 становника по

Пресек стања од 1. јуна 1979. године показао је да се у дванаест шумадијско-поморавских општина и градова стоматолошка заштита обављала у 16 установа са 157 терапеута, што је значило да један долази на 3.400 становника, мада је било планирано да на нивоу земље један терапеут „покрива” две и по хиљаде грађана

терапеуту. Доминирали су протетичари са 16 специјалиста и на специјализацији, док је за децу, као изразиту превентиву, та бројка била заустављена на броју седам. Домови здравља у Баточини, Книћу, Рачи, Свилајци и Тополи нису имали ни једног лекара специјалисту или на специјализацији. Запрепастила је чињеница да и поред знатног броја специјалиста у медицинским центрима у трогорају Поморавља није постојала специјалистичка подела рада. Постојећи специјалисти су се и даље бавили свим стоматолошким захватима. То је утицало на квалитет рада, на проблематичну унутрашњу организованост службе, производило је хаос у сарадњи са зубном техником, а са становишта опремања радних места огромну нерационалност.

На 112 радних места опрема је задовољавала у 76 ординација, а у 36 је била испод оптималне опремљености. У савременим грађевинско-техничким условима намењени пројектованим за стоматологију радило се у Параћину, Светозареву и део у Книћу. Истовремено је констатовано да су у неповољним условима рада Завод за стоматологију, служба у Баточини и амбуланта у Наталинцима.

Са становишта тадашње статистике, медицинска документација била је лоша, неупотребљива. На појединим местима сваки долазак пацијентата евидентирао се само у протоколу. Прописани индивидуални стоматолошки картон као законски обавезан није свуда примењиван. Постојали су и картони којима је аутор био из дотичне установе, најчешће штампан у некој локалној штампарији. Месечни извештаји о учинку појединих терапеута или служби постојали су само у Заводу у Крагујевцу

Завод за стоматологију био је основна организација удруженог рада (ООУР) Медицинског центра, одно-

сно ОУР-а Медицински центар. По неким радним материјалима и документима појављивао се и под именом Завод за зубнолекарску заштиту. Али, увек име ЗАВОД. Са директором и начелницима служби чинили су стручни колегијум Завода. Изузев домова здравља у Баточини, Книћу и Рековцу, остале службе у региону биле су посебне организационе јединице установа у чијем су

саставу биле. Били смо у прилици да видимо ординације где се доста и коректно радило, али и једну истурену ординацију где је терапеут имао у просеку три-четири пацијента дневно са картонима без уписаног статуса првог прегледа, а рад му се, углавном, сводио на вађење зуба.

Било је лекара са приличним стажом који су тврдили да никада унутар установе нису присуство-

ЗАВОД ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ОВЕ ГОДИНЕ БИО ЈЕ ДОМАЋИН ЛЕКАРСКЕ СЛАВЕ СВЕТИ ВРАЧИ

вали састанку на коме би се разматрала нека проблематика из рада и струке. О присуству некој стручној манифестацији ван установе ни говора. Врхунац је била изјава једног директора дома здравља да су му стоматолози нужно зло и да су му зубари много исплативији. Касније смо нашли у статистичком годишњаку Републичког завода да је та општина, једина из региона била у друштву 14 општина у Републици где нису обављени систематски прегледи школске деце, што је значило да је изостала и санација као најприоритетнија превентива по програму обавезних законских видова.

Комисија је усвојила извештај, предала га као готов документ и приступила изради нацрта плана за период 1981-1985. Већ су били познати неки параметри као основ за израду нацрта плана. Најзначајнији је био нови цензус односно терапеута према броју становника. У нашем региону предвиђао се распон од 2.200 до 3.800, што је било нешто неповољније (2.679) од републичког цензуса, где је и даље остала бројка од 2.500 становника, као и у претходном планском периоду. Понуђеним односом као елементом основа плана, прерачунавањем дошло се на бројку од 209 терапеута на крају планског периода. Са тадашњих 157 то је наговестило перспективу знатнијег новог запошљавања и опремања, а самим тим и бољих услова рада.

Комисија је добила задатак да дефинише три нивоа стоматолошке службе: општински на нивоу дома здравља са 85 посто захтева, међуопштински, на нивоу медицинског центра са 95 посто и регионални у Заводу за стоматологију са 99 посто исказаних потреба за стоматологом здравственом заштитом. Такође, један од главних задатака био је да се максимално посвети пажња јачању превентиве. Сваки дом здравља требало је да новим запошљавањем организује школску зубну негу и обавезно започне специјализацију деце и превентивне, а затим специјализацију опште стоматологије. Изражено у бројкама у региону, на крају планског периода, требало је да буде пет специјализација опште стоматологије, од тадашњих седам специјалиста деце и превентивне бројка ће нарасти на 22 извршиоца. За поређење, протетика као најатрактивнија и најтраженија специјализација са постојећих 16 достићи ће бројку од само 19 извршилаца. Значи, три нове специјализације за протетику и 15 за децу и превентивну стоматологију.

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Влађимир Јаћковић

Муве

ЈЕДАН, два, три, четири... Двадесет један, двадесет два. Толико сам црних рупица успео да пребројим на десној руци, од рамена до лакта. И длаке су то бело месо већ напустиле, почињу да се увијају и сплићу тек од лакта наниже. Сигурно ми је опао имунитет, чим ме и длаке напуштају. О онима на глави да и не говорим - сија ћела као мерница, једино штрче из чупавих ушију. Да, и позади, на здепаст и зборан врат, падају расуте, бесмислене коврчице, смешне као у одојчета. Човек се враћа у пренатално, или жури у предсмртно стање.

А на самом рамену тачкице младежа су се скоро учичкале и сплеле. Као да их је неко забијао шестаром, са безброј ситних убода које нисам ни осетио. Оне су најпре биле крвни подливи, затим су се скориле и остале да се разбубре пошто издахнем последњи дах. Оне су залога будућег труљења, знам то. Зато их је толико, као клозетских ситних мува у купатилу.

Зид је начичкан мувама као моје раме младежима. Не знам како су успеле овде да се накате у толиком броју. Ваљда их мами воњ мокраће и испарење измета. Или свакопролећни мирис расола који расипају крети са четвртог спрата. Негде у децембру, у ходнику зачујеш повике храбрења, напора и увијања по уским ходничким кривинама: *Ој! Ојс! Држ! Лево, лево! Занеси!* То они пењу бурад с киселим купусом на четврти спрат. Најлакше је расол у марту просути у канализацију: њима неће смрдети, они само пуне воду, а ови доле, у приземљу, ко их жебе, њима се ионако фекална канализација излива три пута годишње.

Ја то разумем, ни сам нисам бољи. Какви бољи, ја сам гори. Али, откуда околико мува на белом плочицама мог купатила? Можда је требало да послушам савете родбине и заменим беле плочице. Можда се на црним плочицама не би околико примећивале. Црно у црном. Црнац у тунелу. Сићушне су, праве мале крвопјице, сигурно живе од саме купатилске влаге и, разуме се, од случајно просуте хране. Откуд у купатилу храна? Отуда што је славина у кујни одавно зачепљена и никако да скупим паре за мајстор-параче цеви, оне који сајлом пробијају зачепљене од масти и кафе. Дотле, користим за прање кухињског суђа купатило. Разуме се, никада не спереш сву храну, а једна хлебна мрва је десет пута већа од целог мувиног телашцета. У томе је њихова победа над нама: неуништивне су јер им не треба много ни да једу, ни да се размножавају. Хопа-цупа-готово, оплођене су и негде у влажној тми-ни легу своја јајашца. Оне чак и пол мењају по потреби: вољ мушко, вољ женско: та ситница их уопште не замара. Побеђују, космополитне у космополитском свету. Настане се, просто, у туђем купатилу и то је све. Разуме се да их треба уништити.

Оградио сам то мало света да бих срао на миру, и ни то не могу, јер стално прелећу. Покушавао сам да их уништим, неколико пута. Једном је на врата позвонио неки клинац, очито ретардиран, са више бубуљица на лицу него краста на крастачи. *Бубе, мишеви, њациви*, рекао је. *Молим*, питао сам. *Бубе, мишеви њациви*. Толико је умео да каже, машући некаквом боцом, очито отровом за ште-точине. *Муве*, рекао сам, на шта се он победно осмехнуо. Учинило ми се да је тај осмех упућен мени, без имало сажаљења. Погледао је у купатило, на чијем зиду су се видели остаци од свакодневног убијања мува шакама. Због тога се насмешио: мислио је да пишем гованцима по зиду. *Не разумете*, рекао сам, *то су штравои мривој невријашеља*. Али, он је опет рекао, вртећи главом: *Бубе, мишеви њациви*... Тог тренутка сам схватио: муве су неуништивне.

Пожалио сам се колеги Шоргићу. *Па да*, рекао је, *ти си националист*, а клозетар-ке су космополише, у њоме је ствар. Требало

би да изградише суживош. Зашто ме оптужује: какав сам ја па националиста? Читав мој живот је чежња за светском културом. Седнем, тако, на шољу и сањам о вртovima Алхамбре. И одмах је све лакше. Али, у том тренутку проклете муве почињу да зујкају око ушију. И све ми се пред очима уцрни. Колега Шоргић је почео да развија теорију о љубави према свом народу. Каква љубав? Шта ја имам да волим свој народ, он за мене није ни чуо, нити мари. Ако пожелим, заволећу оног црнца у тунелу, заволећу и те уљезе, муве! Љубав је ирационална категорија.

Не ради се о љубави. Хоћу да серем на миру у свом купатилу, то је све. Хоћу да размислим о светској култури и братству међу људима, тако је лакше срати. Не желим да ми једног дана нека огромна муветина приђе и каже: *Чуј, ми више немамо штиа да њујамо, а ти имаш њеи ир-стију. Штиа ће ти њеи, кад можеш да сереш, то јест да живиш, и са чешири!* Љубав? Нема ту љубави. Оне показују љубав - према мом петом прсту! Каква црна љубав: у питању је - опстанак. Голи опстанак.

Али, ко ће то објаснити Шоргићу. Он и даље серуца о љубави.

НИСАМ се лако мирио. Неко време сам се уздео у пауке. Нисам брисао паучину, оставио сам, на куки окаченог, њиховог паперјастог смртног непријатеља *џрашка*, да труне на тераси. Пауци једу муве, зар не? Тиме је ствар решена. Али, преварио сам се. Пауци су се нагојили и заситили, уживајући у све већем мувљем прирасту. Пауцима коћење клозетарки иде на руку. Ништа од паукова, ништа од помоћи других - то на овом свету не постоји. Морао сам нешто да предуздем сам.

Отишао сам у самопослугу и прегледао - каква све средства за сузбијање мува имају у свом асортиману. Напокон, купих за двеста динара спреј речитог имена *Бззззззззз*. Читавим путем, од самопослуге до стана, злбно сам се смешкао. *Хе, хе, хе, сада ћеће да видиће у чији стје стјан ујале, на каквој стје се тосу намериле. Имате читав овај усрани космополишки свеш, јун јована, што јудских, што нејудских, џрејун клозети, смејлиштиа, дејонија, шјала, шјорова, обора и кокошињаца, а ви стје од читавој што свешкој бојаштјива, обиља и различитих мојућности, помешаности раса, вера и обичаја - нашле баш мој очишћени стјан, да се на неја јосерете. Па, зар ни у сојстјевном куйашилу не моју да будем остјављен на миру? Ту стје дошле, овде стје се сакујиле, као младежићи на мом рамену, у јокушају да џреузмете што мало јосшјора на-сељеној мноме?*

Предосећао сам шта ће се десити ако не предуздем нешто: једног јутра ћу се пробудити, устати да одем до купатила - а тамо ће ме затећи црни облак, рој, ваздух зацрпљен мувама које ући у све моје телесне шупљине, почев од ушију и носа, а кад будем зинуо да удахнем ваздух, увући ће ми се у ждрело - и ја ћу се, просто, распући у простору, који сам сматрао својом кућом. Од мене ће остати само ушљискани зидови. За то нико неће знати, јер живим сам, у свом стану као у забарикадираном свемиру, а оне ће се хранити мојим телесним остацима, све док неки дератизатор, или радник водовода, или струјочитач, не покуша да отвори врата, и не буду отерани несносним смрадом - док и суседи не схвате да ме нема, не провале с милицијом унутра. Тај рој ће отићи некуда даље, остављајући за собом само пустош ненастајности и јасне доказе да на напуштеном месту пре њихове инвазије никога није ни било.

Е, нећете тако, мислио сам. Поглед ми је био тако закрављен, а покрети тако одлучни, да ми је неко успут, мора бити комшија, рекао: *Лакше, лакше*. Али, ја сам наста-вио даље, решен да поведем одсудну битку, на живот и смрт. Ушао сам у стан, хруптио сам у купатило и почео сумануто да притискам тастер распршивача. И све муве, и сви пауци по ћошковима, почеше да показују знаке панике. Толико њих се суновратило у бездан каде и клозетске шоље, да се не само нису могле пребројити, него су чак прекрили патос црним малим телцима, крепавајући у таласима. Церекао сам се, уживајући у по-кољу који правим. *Ха, ха ха, њако вам и шре-ба! Хшеле стје да заузмете моју шеришорију?* Оне су, јадне, немо цичале, скривајући се под ребрасте коске радијатора. Завлачиле су у об-ијени лавор, у мрежицу за суђе, покушава-ши, напокон, да утекну и иза машине за пра-ње веша.

Али, није им ништа помагало: биле су у-хваћене на препад. Начинио сам мувљи ге-ноцид.

Напокон су зидови мог купатила били чи-сти, бели као некада. Требало је само почи-стити под. Учинио сам то са задовољством. Најпре сам скинуо јакну, па ципеле, па за-палио цигарету, па скувао кафу, па певуцкао, пијући кафу на тераси, па звиждукао, а он-да сам се тријумфално вратио, са метлом и ђубровником, прикупио изгинуле неприја-теље, и све их истресао у клозетску шољу. Ни-ко их никада неће наћи! И онда сам, просто, за њима - пустио воду.

ИСТЕ НОЋИ уснио сам сан који ме на-терао да се прободим окупан леденим знојем. Обично се не сећам шта са-њам, али овог пута све сам памтио, до дета-ља. И раније сам знао да се смрћу ништа не свршава, али нисам имао прилике да то ви-дим као остварење. Више је то била теори-ја која се, можда, и неће остварити. Али, ка-ква тамо теорија! Па то је чиста пракса, ужа-сна јава. Сањао сам да су за време мог годи-шњег одмора (док сам био у Грчкој, на лето-вању са лепушкастом сусетком која се сми-ловала на моја вишемесечна удварања), при повратку откључао врата свог стана и да је истог трена из стана излетео огромни о-блак мува који ме покосио и стропостао низ степенице. Остао сам жив, јер су прелетеле преко мене и изашле на врата зграде, у не-познатом правцу. Скоро да сам одахнуо - на-покон су отишле.

Али исте вечери, укључио сам телевизор и наишао на емисију вести. Биле су не узне-мирујуће, вести су биле геноцидне! Мувљи рој спопао је читаву нашу земљу. И не само земљу, напао је људе, начинио праву пошаст, иза њега остају само лешеве, пуста села и градови. Нарастао је до неслућених разме-ра! Не треба излазити на улицу, треба чвр-

сто закључати станове, зачепити све пуко-тине, иначе се рој незауостављиво увлачи и у-ништава све пред собом. Најгоре од свега, рој се размножава таквом брзином да ће можда ускоро прекрити и небо. У том тренутку, у те-левизијски студио улете рој, подухвати ус-паничену спикерку и - истог трена она не-стаде. Програм се прекиде. Позвао сам теле-фоном пријатељицу. Трен касније, њен глас се изгуби у ризику. Мувљи рој је захватио Е-вропу, Америку, Русију, Индију, Кину - све је гинуло пред незадрживим налетом. Свет је нестао као лоптица изгубљена у свемиру, што је, изгледа, све време и био. На целој планети било је само случајно осталих у жи-воту.

Следећа секвенца сна односила се на об-даниште преко пута моје зграде. Не знам ка-ко сам се тамо обрео, али сам одједном по-стао окружен ројем мувљег облака. За-жмурио сам, да сачекам крај. Али, и даље сам дисао. Кад сам отворио очи, мувљи рој се размаче и пред мене ступи огромна му-ветина, ваљда обада, већи од зграде оба-даништа. Очито, мувљи краљ, или краљица - тражи ме, да ми пресуди због тога што сам, направио онај злочин над мувљом расом, у време штрцања купатилског спреја. Сад ће ме шчепати својим огромним ножурдама, претворити ме у кашу помешану с његовим плувачном киселином, која ће ме разло-жити на атоме и молекуле, и онда ме про-гутати онако како се гута супа с месним кне-длама.

Док се приближавао, на прагу обданишта појави се неко дете... Како се тамо нашло? Вероватно су родитељи заборавили да га по-купе, оно се успавало, а сад се пробудило, после свега. Дете на тренутак скрете обадо-ву пажњу; можда се обада питао да ли је оно сласнији обед од мене. Кад се пред дететом појави његова огромна смрдљива њушка, де-те устаде на ножице, начини презрив и га-дљив покрет према њему, и одједном - штрцину плувачку ка обаду. И, гле чуда! Ве-лики мувљи цар, одједном поче збуњено да зузук, и нагло - од дечије плувачке - пред мојим очима да скапава! Није могао да под-несе толику чистоту. Његове ножурде се у трзају издигосе увис. Мувљи рој се у пани-ци повуче, затим клозетарке понеше свог мртвог цара чије су ножице дрхтуриле док је крепавао, и одлетеше некуда, да ли у зем-не рупе, да ли кроз проваљена небеса. Без свог вође, без своје краљице, рој се претво-рио у немоћну слепу масу која је почела да поти-ре саму себе.

Будим се, зној је промочио мајицу на гру-дима и оросио реткиш власи на темену. Сав сам мокар, треба да се пребришем убрусом. Кренем ка купатилу и застанем, сетивши се сна. Толико муке, стрке, млаћења дланови-ма, пешкирима, спрејевима - а треба само плунути, да се подаве.

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)

klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v P/J/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)

Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

РАДОМИР Д. МИТРИЋ, ДОБИТНИК НАГРАДЕ „МИЛОВАН ВИДАКОВИЋ”

Признање новопеченом Крагујевчанину

Овогодишње признање будимпештанских „Српских недељних новина” припало је Радомиру Д. Митрићу за причу „Завет”. Овај млади књижевник објавио пет књига песама и роман „Шум панонског мора”, који је недавно изашао из штампе. Књижевни радови заступљени су му у неколико зборника и антологија, а присутан је и у италијанским зборницима

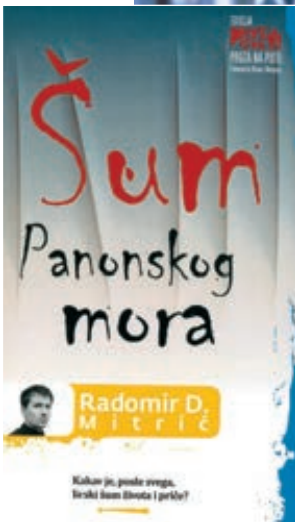
Жири за доделу књижевне награде „Милован Видаковић”, који будимпештанске „Српске недељне новине” сваке године додељују аутору најбоље кратке приче на српском језику, одлучио је да овогодишње признање припадне Крагујевчанину Радомиру Д. Митрићу за причу „Завет”.

У образложењу одлуке, коју потписују др Драган Никодијевић, професор универзитета из Београ-

да и Драгомир Дујмов, професор књижевности и књижевник из Будимпеште, истиче се да је Митрић у својој причи упечатљиво исказао евокацију нечега што је и историјско и културолошко подсећање, а што је по свом сижеу блиско теми награде. Прича се одликује архаичним језиком у којем оживљавају старији језички слојеви.

Млади Митрић до сада је био готово непознат у крагујевачким књижевним круговима, иако његов књижевни опус није мали, а ни награде му не мањкају. Међу њима су и Награда Фестивала југословенске поезије младих у Врбасу (2003), Бранкова награда (2005), Награда „Милош Црњански” (2005), „Слово Подгрмеча” (2007), али и признање и плакета „Унеско њорлд поетру директору”, прва награда на Међународном конкурс поезије у Италији, Награда града Бањалуке (2008), прва награда Фестивала „Душко Трифуновић” (2011).

Дакле, реч је о познатом песнику, а овдашња књижевна публика са њим се по први пут среће из простог разлога јер је реч о новопеченом Крагујевчанину.

„ШУМ ПАНОНСКОГ МОРА”, НОВИ РОМАН РАДОМИРА Д. МИТРИЋА

Радомир Д. Митрић, рођен је 1981. године у Јајцу, у Босни и Херцеговини. Завршио је студије српског језика и књижевности Филозофског факултета у Бањалуци. До сада је објавио пет књига песама и један роман. Књижевни радови заступљени су му у неколико зборника и ан-

тологија, а присутан је и у италијанским зборницима. Тренутно је запослен у Универзитетској библиотеци.

Овај млади писац и сам каже да није до сада био присутан у овдашњим књижевним круговима, иако познаје већину овдашњих књижевника са којима се сретало на бројним фестивалима.

Неке од овдашњих књижевника познајем, неке сам тек упознао, а много сам читао. Има времена за упознавање и са колегама и са публиком. Живим и радим у Крагу-

јевцу тек 18 месеци. Наиме, постао сам крагујевачки зет, тако да ће моја даља каријера и све остало бити везано за овај град, каже Митрић.

Овај књижевник у наш град се доселио из Бањалуке, где је радио као асистент на два факултета, Филолошком и Филозофском. Иако је добитник бројних награда, каже да га признања не оптерећују, а награда „Милован Видаковић” значајна је по томе што је додељује дијаспора.

И сам сам у добровољном егзилу, па ми је увек занимљиво сусрести се са људима са којима делим судбину, каже Митрић.

Како нам је објаснио прве сусрете са овдашњом публиком очекује након промоције новог романа „Шум панонског мора”, који је објавила издавачка кућа „Моно и Мањана”.

Реч је о роману, који прати мој живот, а истовремено је и хроника и путопис. У њој су записи које сам писао у рату, цртице са путовања, сећања на драге људе. Књига је написана тако што се сваки део романа може читати као засебан део независно од целине, објашњава Митрић.

Иначе, награда „Милован Видаковић” ће овогодишњем добитнику бити уручена на традиционалној Светосавској академији коју Самоуправа Срба у Мађарској организује 26. јануара у Будимпешти.

М. ЧЕР

КРАГУЈЕВАЧКА КЊИГА 2012

Да окупи и афирмише

Народна библиотека „Вук Караџић”, од 29. јануара, до 1. фебруара организоваће манифестацију под називом „Крагујевачка књига 2012.”.

Крагујевачка Библиотека од 1975. године савесно прикупља и чува завичајне публикације и другу завичајну грађу, али се тај посао одвија у сенци других активности, па су у Библиотеци одлучили да јавности покажу не само оно што поседују, већ и да кроз вишедневно дружење са Крагујевчанима покушају да поставе темељ једног новог, а надају се традиционалног догађаја у култури града. Основни циљ је да се афирмише рад завичајних аутора, из-

давача, штампара, књижевних клубова и свих оних који су своју стваралачку снагу усмерили ка Крагујевцу.

Из тог разлога, за четири дана организоваћемо десет различитих програма, при чему је тема сваког појединачног - један од аспеката завичајности. Приказаћемо резултате остварене у протеклој години, изложити продукцију пет вредних и важних издавача („Каленић”, СКЦ, „Атос”, Центар слободарских делатности и крагујевачки универзитет), разговараћемо о проблемима на које се наилазило, дружићемо се са гостима из округа (Аранђеловац, Топола, Лапово, Кнић, Рача и

Баточина), и уживати у поезији и прози крагујевачких стваралаца, најављује Мирко Демић, директор Библиотеке.

Као посебно важан програм у оквиру манифестације издваја се округли сто о стручној књизи, који ће бити организован уз свесрдну помоћ Универзитета у Крагујевцу, а модератор је др Драган Бошковић.

Између осталог, један од програма биће посвећен и новим медијима који доносе и нове облике завичајних садржаја, па ће тако бити речи о порталима, блогovima, сајтовима, ФБ профилима и страницама.

Библиотека ове године започиње манифестацију која има за циљ не

само да окупи и афирмише, већ и да пружи подстрек за даљи рад, објашњава Демић.

Иначе, током 2012. године завичајном одељењу Библиотеке предате су 43 књиге, 14 каталога и три ауторска издања.

ПРЕДСТАВЉАЊЕ КЊИГЕ

Наслеђе Светог Саве

У просторијама Удружења Крагујевчана у Београду, у четвртак, 24. јануара, од 18 часова, тамошњој публици представиће се Петар Станковић, приређивач књиге „Свети Сава – светоотачке мисли”. Ова књига својеврсни је приручник, пун духовности и мудрости, које нам је Свети Сава оставио у наслеђе још пре осам векова.

У програму ће говорити Горица Поповић, Бранко Јеринић, Маја Годоровић, Вања Марковић, Радван Шаренац и аутор Петар Станковић.

„ЛАГУНА” НАГРАЂУЈЕ

Другачија судбина принцезе

Два читаоца „Крагујевачких” добиће роман „Неиспричана прича” Монике Али, а потребно је да у петак, 25. јануара, позовете 333 111, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи” у пешачкој зони.

Кад је принцеза Дајана погинула у париском тунелу Алма, имала је само тридесет и седам година. Да је поживела, 1. јула 2011. напунила би педесет година. Ко би ова вољена икона данас била да је жива? Шта би радила? Моника Али, једна од најсвестранијих и најсмелијих списатељица нашег времена, осмислила је другачију судбину принцезе Дајане у свом спектакуларном новом роману „Неиспричана прича”.

Десет година после избегнуте саобраћајне несреће у

Паризу, једна Енглескиња Лидија живи у малом, непознатом месту у срцу америчког Средњег запада. Има круг блиских пријатељица: једна држи бутик, друга је агент за продају некретнина, трећа је слуђена мајка домаћица. Лидија ради у азилу за псе и много плива. Њен момак, који је обожава, осећа да она неће да му се отвори. Ко је она?

— MONIKA ALI —
NEISPRIČANA
PRIČA

Ово је роман о природи славе, о значењу идентитета и проналажења свог места у свету. Као и Дајана, и измишљена принцеза, јунакиња романа, такође је и икона и иконокласт. Она додирује милионе живота и срца широм света причајући о свом проблематичном браку и о својим поремећајима исхране и успостављајући блиску везу с народом као нико из краљевске породице пре ње. Али она има великих проблема и на ивици је пропасти. Хоће ли икад пронаћи мир и срећу или ће проклетство славе учинити своје?

Моника Али је угледан британски књижевни часопис „Гранта” 2003. прогласио за једног од двадесет најбољих младих енглеских писаца. „Лагуна” је већ објавила њен роман „У кухињи”.

„АЛНАРИ” НАГРАЂУЈЕ

У лавиринту живота

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари”. Потребно је да у петак, 25. јануара, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Чаробна недеља”, аутора Себастијана Фоукса. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан” у Рода центру.

Празнична чаролија царује у Лондону у недељи уочи Божића. Животи седморо људи из сасвим различитих друштвених миља преплићу се, док свако од њих покушава да пронађе остварење на личном плану. Њихови снови незамисливо се разликују, од ковања планова за највећу финансијску превару у историји до проналажења суштинског смисла живота, а они и не слуте да постоји нешто што их све нераскидиво повезује. Када судбина одлучи да се мало поигра, схватиће да имају много више заједничког него што су могли и да претпоставе...

Како се прича приближава узбудљивом врхунцу, протагонисти ће морати да упознају један другог, али и да завире у сопствену душу и признају себи шта је то што заиста желе.

Немилосрдно духовита и дирљиво искрена, роман „Чаробна недеља” показује да је пут до истинске среће и љубави у лавиринту модерног живота тежак, али ипак не и немогућ. Фоукс (60) је до сада објавио 14 књига, углавном романа али се све до 1993. бавио новинарством, био је водитељ на телевизији, писао је књижевне приказе и критике и уређивао додаток о књигама у листовима као што је „Индепендент”.

Као син официра у Другом светском рату, који је доцније био адвокат и судија, Фоукс је стекао најбоље образовање и дипломирао књижевност на Кембриџу да би затим живео неко време у Француској. Први романи су били историјски, а радња се одвијала у Француској.

ПОЧЕЛЕ ПРОБЕ „ХЛАДЊАЧЕ ЗА СЛАДОЛЕД“

Искрено проживљена генерацијска трагедија

У Књажевско-српском театру почео је рад на новој представи. Реч је о тексту „Хладњака за сладолед“ Руџице Васић, који је победио на конкурсима „Крагујевац у памћењу и изван памћења“. Редитељ представе је Примож Беблер, а у представи играју глумци крагујевачког позоришта: Мирко Бабић, Миодраг Пејковић, Милош Крстовић, Никола Милојевић, Катарина Митровић, Сања Матејић, Александар Милојевић и Ненад Вулевић.

Уметничку екипу сарадника представе сачињавају Миливоје Штуловић (сценографија), Драгослав Танасковић (музика) и костимограф Јелена Јањатовић.

Прва проба одржана је 9. јануара, а премијера је предвиђена за Дан позоришта - 15. фебруара.

Војо Лучић, в.д. директора Театра, најавио је да ће, највероватније на самој премијери, представу погледати и селектор Стеријиног позорја, јер је крагујевачко позориште конкурисало са овом драмом за овогодишњу, 58. Стеријину смотру у Новом Саду. Такође, Лучић је најавио и долазак селектора Сусрета „Јоаким Вујић“ који ће погледати две

АНСАМБЛ ПРЕДСТАВЕ „ХЛАДЊАЧА ЗА СЛАДОЛЕД“

представе Театра које су у конкуренцији за ову манифестацију.

- Биће ово, изгледа, година у којој ће нам пристизати пуно добрих вести са фестивала са разних страна, оптимистички је закључио Лучић.

За редитеља Беблера најчешће је хендикеп када се ради „нешто наручено“ или „по задатку“.

- Међутим, са текстом Руџице Васић, није тако. Она је свој текст, очигледно, дуго носила у себи, можда и читаву деценију, и искрено проживела ову трагедију њене ген-

ерације, сматра Беблер, упоредивши је са Милицом Новковић и њеним култним делом „Камен за под главу“.

По њему, јасна је и дирљива паралаела ове, садашње, најновије „изгубљене и жртвоване генерације“ и оне жртвоване 1941. године.

- Због тога су у тексту, а и у представи увек присутне хумке у Шумарицама и Велики школски час и читаво дело одише неком атмосфером „парастоса“, сматра редитељ.

За глумца Мирка Бабића пред-

ставља изазов играње у овако конципираном комаду, док је за Милоша Крстовића веома инспиративно што ликови „Хладњаке“ припадају његовој генерацији.

- Језиво, тачно, добро написан текст, био је кратак глумац Миодраг Пејковић.

Редитељ Беблер објаснио је и да је комад, због аутентичног амбијента, путем колпортера којег игра Александар Милојевић Лија добио оригиналну „локалну“ боју и атмосферу тог времена у Крагујевцу, јер су у њему коришћени прави наслови из локалних новина и часописа.

ПРИМОЖ БЕБЛЕР

Велико редитељско име

Редитељ Примож Беблер рођен је у Њујорку 1951. године. Школовао се у Паризу, Индонезији и Београду. Режију је уписао 1970. године на класи Вјекослава Афрића. Као студент радио је на култним сценама у „Крсманцу“ и „Давову“. По дипломирању, три године радио је као редитељ и уметнички директор у Крушевачком позоришту. Био је директор драме на српском језику у позоришту у Суботици, а касније и директор те куће. Од 1984. до 1992. године био је управник позоришта „Душко Радовић“.

Радио је и на Радио Љубљани, позоришту у Крању и био уметнички директор „Целског гледалишча“ четири године. На челу позоришта у Новој Горици долази 1998. године и остаје пуних 12 година. Прелази у Трст, и две године је директора тамошњег „Словеначког гледалишча“ које је наша публика имала прилике да види на прошлогодњем „Јоакиминтерфесту“ са представом „Златни змај“.

ИЗЛОЖБА БРАТИСЛАВА БАШИЋА

Двојни портрети

Народни музеј у Крагујевцу организује у Малом ликовном салону изложбу цртежа мр Братислава Башића, академског сликара из Ниша. Аутор ће се представити избором из серије цртежа насталих у протекле три године, међу којима су и „Парови“, двојни портрети који су рађени акварел оловкама.

Братислав Башић је рођен у Нишу 1962. године. Дипломирао је и магистрирао на Факултету ликовних уметности у Београду у класи професора Војислава Тодорића. Члан је УЛУС-а од 1989. године. Као професор сликања и цртања у средњој уметничкој школи „Ђорђе Крстић“ у Нишу радио је од 1994-2003. а од 2003. предаје на Факултету уметности у Нишу на предметима сликање и цртање, прво као доцент, а од 2008. у звању ванредног професора.

У његовој излагачкој каријери регистровано је близу 20 самосталних изложби у земљи и преко 120 колективних у земљи и иностранству.

Изложба ће бити отворена у четвртак, 24. јануара 2013. у 19 сати у Малом ликовном салону Музеја (односно Модерној галерији којој је од 14. децембра 2012. враћен првобитни назив) и трајаће до 5. марта.

НОВА ПОСТАВКА ЦРТЕЖА

Набој белог и тамног

У галерији „Мостови Балкана“, у четвртак, 24. јануара, у 19 часова биће отворена изложба цртежа „Кора“, младе уметнице Андријане Даниловић.

Осим раскошних композиционих решења, у којима сваки цртачки детаљ игра активну улогу, уметница зналачки распоређује мноштва моћних контраста. Једном су то, покретима линија, густо испуњене форме, наспрот белинама (празнинама), а други пут, различити одношаји подређености и приређености или веза белих површина у изворном изгледу папирне подлоге, с једне, или пастуозни наталожени беличасти наноси, с друге стране.

У каталогу изложбе Звонимир Осречки наводи да се овом филигранском игром белих површина односно неиспуњених простора, попут дупљи у дрвету, или какве измаштане празноте или пустиши, диктира драматика ових уметничких дела и сугеришу разнолика уобличавања и разобличавања. Инсистирањем на драматским набојима белих и тамних поља у већем броју застопних цртежа у цртежу, уметница, у ствари, наглашава „причу“ која се састоји од небројених минијатурних епизодних партија. То приповедање, према речима Осречког, одликује чудесно и зачудно, архаично и митско, паганско и предачко, али и савремено и будуће, и у тим пределима танкоћутног ликовног предива, наслућује се намера ауторке да укаже на последице разних утицаја којима је људско биће подвргнуто, чије мене трпи и под њима се мења, прилагођава и оформљује.

Андријана Даниловић, рођена у Ужицу 1989. године. Ужичку гимназију завршила 2008. године и исте године уписала Филолошко-уметнички факултет, одсек за зидно сликарство. Дипломирала 2012. године, у класи професора Жељка Ђуровића. Тренутно студент мастер студија на истом факултету. Кооснивач је муралистичке групе „Зид“.

Изложба цртежа Андријане Даниловић биће отворена до 12. фебруара.

„ПРВЕНАЦ“

Ново коло едиције

Дванаесту годину за редом СКЦ расписује конкурс у едицији „Првенац“ за прву књигу младих аутора, а до сада је објављено преко тридесетак књига. Право учешћа имају аутори до 35 година старости који до сада нису објавили књигу, а у обзир долазе песнички, прозни, есејистички, драмски и међужанровски радови. Ова едиција промовише неафирмисане и талентоване ауторе без икаквих ограничења, уз услов да до тада нису објавили књигу.

Жири ће објавити имена аутора чије књиге улазе у издавачки план едиције „Првенац“, на дан Универзитета, 21. маја. Радове са пуним именом и презименом и крајом биографијом треба доставити у три примерка на адресу: Студентски културни центар, Радоја Домановића бр. 12, 34000 Крагујевац.

У последње две-три године ова едиција постала је веома привлачна младим писцима, нарочито због награда које су ранијих година освајали победници, па се тако из године у годину повећава број пристиглих рукописа од аутора из Србије и Републике Српске.

Конкурс је отворен до 15. априла 2013. године, а аутори изабраних радова биће лично обавештени. Студентски културни центар изабране књиге објавиће до Међународног сајма књига у Београду.

БАЛЕТ У БИОСКОПУ

Капитално дело руске школе

Нови балет из чувеног Большој театра крагујевка публика моћи ће да види у недељу, 27. јануара, у 16 часова. Овога пута на репертоару у Москви наћи ће се дело „Бајадера“.

Ово значајно дело Мариуса Петипе први пут је изведено 1877. године, у царском каменом театру Большој у Сант Петербургу. У раскошној представи дочарана је тајанствена Индија и немогућа љубав дворске плесачице (бајадере) Никије и ратника Солора. Део под називом „Царство сенки“ једна је од најпознатијих сцена класичног балета уопште и један од првих примера апстрактног балета. Иако је „Бајадера“ капитално дело руске школе, на Западу је дуго времена била непозната.

Солор и његови ратници су у лову. Пре него што уђу у шуму, Солор преко факира договара вечерњи сусрет с бајадером (храмском плесачицом) Никијом. Кад се сретну, Солор и Никија заклинају се на вечну љубав. Они не знају да их је чуо велики свештеник Брахман, који је заљубљен у Никију. Брахман одлучује да се освети. Јури код Раце да му открије тајну, будући да је Раца одабрао Солора за вереника своје кћери Гамзати. Не знајући за тај договор, Никија пристаје да плеше на вереничкој свечаности Рацине кћери.

Љубоморни Брахман, у жељи да убије Солора и присвоји Никију, открива Раци како је Солор своје срце обећао Никији. Али Раца, уместо да свој бес усмери према Солору, одлучује да Никија мора умрети. Гамзати, која је чула план свога оца, позива Никију у палату и покушава да је наговори да се одрекне своје љубави. У нападу беса, Никија подиже бодеж у намери да убије Гамзати. У последњем трену се зауставља и бежи претрљана оним што је умало учинила. Као и њен отац, и Гамзати се заклинају да бајадера мора умрети.

НОВИ ФИЛМ У „СИНЕПЛЕСКУ“

Лов на Бин Ладена

Нови контроверзни филм редитељке Кетрин Бигелоу, добитнице „Оскара“ за филм „Катанац за бол“ од ове недеље налази се на репертоару биоскопа „Синелекс“. Филм „00:30 – Тајна операција“ приказује ратно лудило Блиског Истока, а бави се јединицом америчке војске која је лоцирала, пронашла и убила Осаму бин Ладена.

Лов на Осаму бин Ладена дуже је од деценије био једна од главних преокупација светске јавности и две америчке председничке администрације. На крају му је у траг ушао тим сачињен од неколико преданих оперативаца Централне обавештајне агенције. Чак су и најситнији детаљи операције

били обавијени велом тајне. Мада су поједине информације објављене, неке од најважнијих, укључујући и главну улогу коју је одиграла ЦИА, откривене су тек у овом напетом и слојевитом новом филму двоје оскароваца, Кетрин Бигелоу и Марка Боала. Њихов приказ догађаја који су довели до хватања Бин Ладена је напет и чињенично заснован. Гледаоца води у центре моћи и на прву линију историјске битке која је кулминирала специјалном акцијом оперативаца и нападом на тајну локацију у једном пакистанском предграђу.

Операција проналаска Бин Ладена била је опасна и ризична од самог почетка и није сваки од америчких оперативаца који су учествовали преживео. Неки обавештајни стручњаци верују да је мисију било немогуће извршити, али на терену је одлучан тим аналитичара и истражитеља успео упоркос свему и доказао супротно.

ШУМАДИЈА И КРАГУЈЕВАЦ ОД 1914. ДО 1941. ГОДИНЕ (7) КРАГУЈЕВАЦ И ДУНАВСКА БАНОВИНА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Државним ударом краљ сјашава земљу

На православни Бадњи дан, 6. јануара 1929. године, краљ Александар Карађорђевић извршио је државни удар, суспендовао Устав и распустио Народну скупштину, правдајући то „највишим народним и државним интересима”, јер су сукоби у држави, посебно између хрватских и српских политичких странака, запретили распадом земље

Пише: Живојин Р. Андрејић,
историчар

Промена имена Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и формирање бановина претходили су велики националистички испади у политичком животу који су запретили потпуном дестабилизацијом и распадом земље. Новонастале политичке и административне пертурбације у читавој земљи, као и велика економска криза, одразиле се врло битно и на развој града Крагујевца. Догађаји су се одвијали великом брзином, а последице које су изазвале промене и ново административно устројство биле су недовољно сагледиве, како за град Крагујевац и Шумадију, тако и за читаву земљу.

После говора Светозара Прибићевића, вође Срба у Хрватској и лидера Сељачко-демократске коалиције, на збору у Загребу, 22. јануара 1928. године, на коме је објавио потребу стварања заједничког фронта „цивилизованог света“ против „варвара“ из Београда и злонамерног омаловажавања доприноса српске војске за ослобођење земље, као и изјава Стјепана Радића, почели су догађаји у Краљевини СХС да се одвијају великом брзином. Нетачне и потпуно злонамерне и тенденциозне Прибићевићеве и Радићеве изјаве изазвале су бурна реоговања и осуде у Србији.

Уследило је од стране посланика из Хрватске спровођење у парламенту невиђене „провокативне кампање клевета на рачун Србије и српских посланика”, у чему су се посебно истicali хрватски представници Стјепан и Павле Радић. Посланици из Србије, а поготову из Црне Горе, тешко су подносили личне увреде на њихов рачун, а поготову омаловажавања Србије и њеног одбрамбеног и ослободилачког рата 1914-1919. године. Међу њима је био и Пуниша Рачић који је због оваквог понашања предложио да се „донесе закон о двобоју”, као и предлог да се Стјепан Радић лекарски прегледа и утврди „да ли је нормалан“ и да, ако јесте, буде кажњен „да би се избегли нежељени догађаји“.

■ Агенат у Народној скупштини

Седница Скупштине од 20. јуна 1928. године била је кобна за земљу. Говор Пунише Рачића у вези представки његових бирача пратиле су увреде из редова опозиционе Хрватске сељачке странке због чега је затражио извињење посланика Пернара и повлачење речи. Дошло је до прекида седнице и упућивања личног позива за извињење, које је изостало. Посланик Рачић је извадио револвер и пуцао у Ивана Пернара, који пада рањен, затим је усмртио посланика Ђура Басаричића, ранио Стјепана Радића и Ивана Гранђу, а потом новим хицем усмртио Павла Радића.

Краљ Александар је 4. јула исте године принудио владу да поднесе оставку и сутрадан понудио управо Стјепану Радићу мандат за састав концентрационе владе, што је овај одбио. Идеја о „ампутацији“ Хрватске, која се појавила током 1923. године, поново је оживљена, а хрватске странке су уз подршку пречанских Срба покренуле акције за отцепљење и стварање независне држа-

ве. Већ 8. јула, од последица рањавања у Загребу је умро Стјепан Радић, што је имало тешке последице за српско-хрватске односе и избијање националистичких немира. СДК је затражила нове изборе и ревизију Устава, што није прихваћено због бојазни да се у напетости атмосфери не изазову нови и још тежи сукоби.

После јунског атентата 1928. године у Народној скупштини споразуми између странака и њихових лидера постали су немогући. Парламентаризам злоупотребљен од људи „заслепљених политичких страсти“ довео је до политичког расула и запретио државном дезинтеграцијом и разлазом конститутивних народа, пре свега Срба и Хрвата, са потпуно неизвесним исходом. Разлози настанка неслоге између Срба и Хрвата лежали су „више у надмоћности Срба у тој заједници, а не у унитаристичкој организацији земље”. Хрватским вођама који су се појавили после остварења југословенске идеје о уједињењу у новонасталим условима успели су да увере један део народа да је „Београд заузео место Беча и Будимпеште”. Хрвати су волели краља пре државног удара, али нису волели Србе, а после тога су почели да му замерају да их је неверио јер су приступили новој држави под условом да она буде демократска и парламентарна на основима општег права гласа.

Због ванредне политичке ситуације у земљи Александар први Карађорђевић, краљ државе Срба, Хрвата и Словенаца, на православни Бадњи дан, 6. јануара 1929. године, извршио је државни удар. Суспендовао је Видовдански устав, распустио Народну скупштину, увео цензуру штампе, укинуо самоуправу у општинама и областима, увео је Суд за заштиту државе, ограничио права окупљања и удруживања и заузео личну власт. На чело Владе је поставио команданта краљевске гарде, генерала Петра Живковића, вођу групе официра „Бела рука”. Укључивши Хрвате у састав Владе обезбедио је њен југословенски карактер и подршку хрватских пословних кругова. Основу своје диктатуре обезбедио је у војсци и њеном командном саставу, групама демократа и радикала на двору, послу-

шној државној управи, органима правосуђа, полиције и жандармерије и лојалних буржоаских кругова. Хрватска опозиција на челу са Мачеком диктатуру је дочекала без отпора, а српска грађанска опозиција се упућивала и због деморалисања повукла.

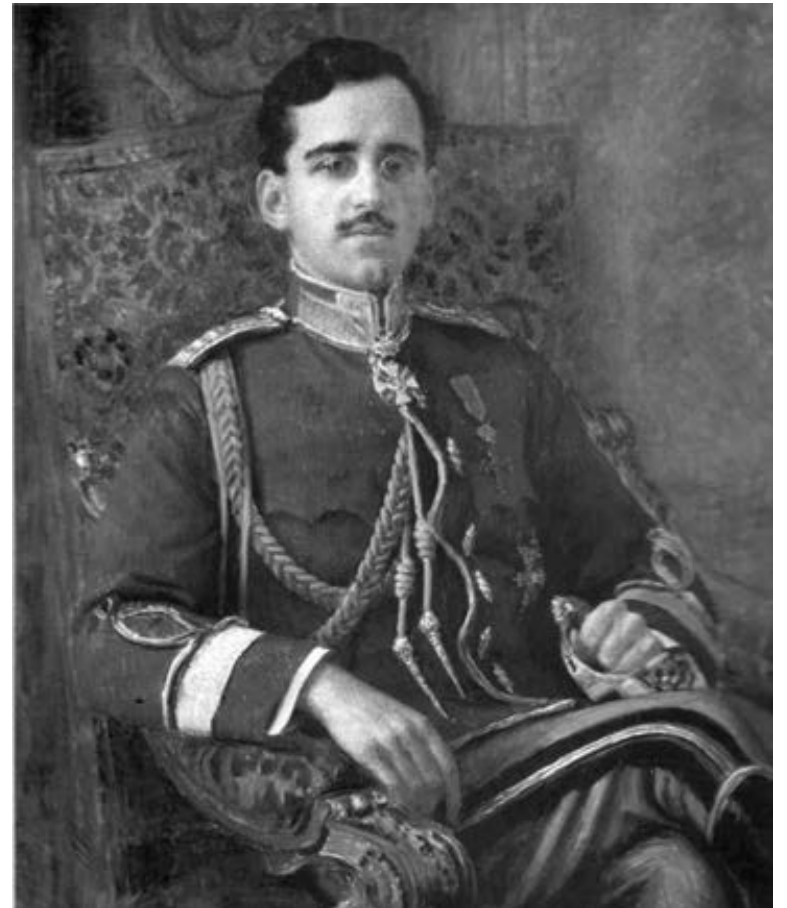
Новим законима о краљевској власти и врховној државној управи, о заштити јавне безбедности и поретка у држави и о штампи краљ је забранио рад свих политичких странака и свих удружења која су имала „верска или племенска“ обележја и предзнаке, уз образложење да је острашћени национализам кроз страначко-парламентарни живот довео на руб пропасти државну заједницу и изнео прокламацијом основне циљеве: очување државног и народног јединства, стварање државне управе и уређења које ће најбоље одговарати народним потребама и државним интересима. Државни удар је оправдаван „највишим народним и државним интересима и њиховом будућношћу“ и стога је наступио тренутак када између краља и народа није могло и смело бити посредника.

■ Земља подељена на девет бановина

Краљ Александар је укинуо поделу земље на области и племена 3. октобра 1929. године и прогласио стварање јединствене југословенске нације у недељивој краљевини под круном династије Карађорђевић. Краљевина СХС је добила ново име: Краљевина Југославија. Као што је своједобно Наполеон у Француској укинуо границе међу провинцијама и успоставио департмане, и краљ Александар је укинуо регионалне границе. Земља је подељена на девет бановина које су устројене према природним и саобраћајним везама, а не према племенским или националним територијама.

Бановине су добиле имена према рекама: Дунавска, са седиштем у Новом Саду; Савска, са седиштем у Загребу; Врбаска, са седиштем у Бања Луци; Дринска, са седиштем у Сарајеву; Зетска, са седиштем у Цетињу; Вардарска, са седиштем у Скопљу; Моравска, са седиштем у Нишу; Дравска, са седиштем у Љубљани, а изузетак представља Приморска, са седиштем у Сплиту. Нове бановине су просецале границе некадашњих покрајина. Једино су Словенци у Бановини дравској били национално хомогени, а донекле су хомогене биле Зетска и Вардарска бановина. Србија је била подељена између пет бановина: Дунавске, Моравске, Дринске, Вардарске и Зетске а Срби као народ на осам (још и у Врбаској, Савској и Приморској).

Обезбеђивањем српске бројчане прекоћи у већини бановина диктатура је овом мером додатно „дробила“ простор Србије јер је раздвојена између пет бановина, а етничке и историјске територије Срба између осам бановина. „Србија у својим историјским, географским, економским, националним обр-сима више није посто-

КРАЉ АЛЕКСАНДАР КАРАЂОРЂЕВИЋ

јала... Суштински, уклањањем историјских области, створане су претпоставке за насилну унификацију која је, уз остало, потирала и сећање на српску државност”. У историографији новијег доба постоје ставови да је краљ Александар жртвовао Србију како би се омогућило распарчавање њених суседних територија. Хрвати су, међутим, сматрали да су, сем у Дравској и Савској, границе бановина исцртане тако да Срби буду већина.

Дезинтеграцијом Србије и Срба „створена је основа за спровођење политике интегралног југословенства као новог вида одржавања превласти њене буржоазије”. Хрватска се највећим делом налазила у савској и приморској бановини чиме је ослабљена могућност за јединствено наступање Хрвата. Бановине су биле административно-територијалне јединице подређене централној власти коју је оличавао краљ и који је банове постављао декретом. Били су забрањени и сви национални амблеми: заставе, грбови и амблеми, химне, симболи историјског развика и државног права. На овај начин „режим је стварао претпоставке за насилну југословенску унификацију и јачање централизма”.

Дошло је и до спровођења репресије, самовољних хапшења и престојних суђења. Убијани су франковци, а Шуфлај је убијен гвозденим шипком од стране неког фанатика. Шеф загребачке полиције Бедековић, иако Хрват, био је изузетно суров, што је довело до згражавања и реакције загребачког надбискупа Бауера који је затражио његову смрт, што је краљ одмах прихватио. Насупрот томе, режим краља Александра се посветио развоју мита о народном јединству нове генерације кроз Организацију Сокола која је требало да окупи сву југословенску омладину, допирући и до најзабаченијих општина. Главна активност Сокола била је стварање духовног јединства и окупљање свих младих поборника идеје југословенства. Напредо са стварањем духовног јединства омладине краљ је настојао да се отварају школе, гимназије и универзитети где се вршило васпитавање нове генерације. Стварањем јединства вршена је „словенизација”, а не „посрбљавање” зе-

мље. Краљ верује и у једнаку вредност византијске културе и уметности, присуствује католичкој једнако као православној служби, али држи до употребе ћирилице и заговара византијски стил у архитектури.

Декларација од 4. јула 1930. године наметала је југословенство као „општенародну идеологију” која је постала примарна грађанска дужност наметајући потпуни раскид са прошлошћу и пројектовала „југословенску будућност”. Али, у време трајања монархо-диктатуре изостала је материјална подршка југословенској идеологији због избијања велике економске кризе која је погодила индустрију, али и пољопривреду.

Октрорисаним уставом из 1931. године Југославија је и даље задржала поделу на бановине али су уведене и неке новине. Посебну управну јединицу у оквиру Дунавске бановине чини управа града Београда коју чине Београд, Панчево и Земун. Уведена су бановинска већа и бановински одбори као самоуправна тела. Бановинско веће је бирало бановински одбор на четири године али је све његове предлоге могао бан да обустави као и да распусти веће. Уведене су и општине као самоуправна тела.

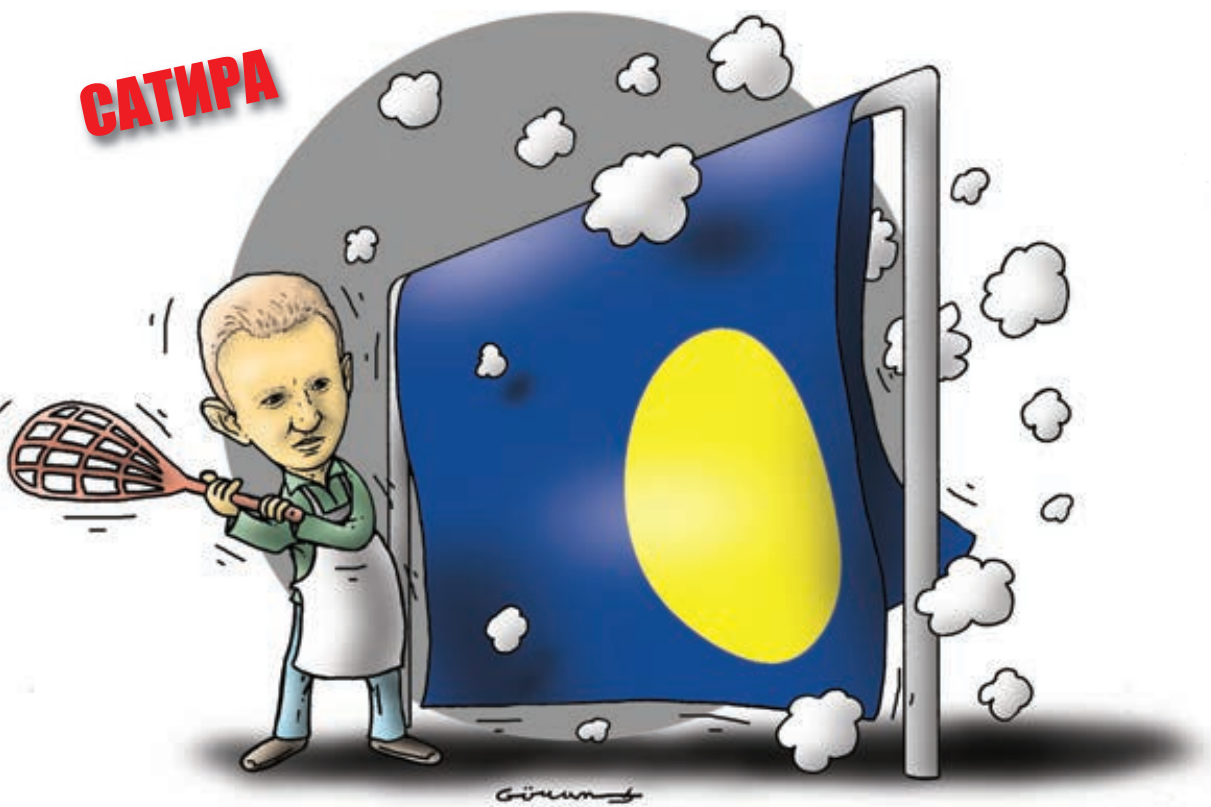
Загребачке пунктације су изазвале појаву резолуција разних опозиционих партија и група. Уследила је „Новосадска резолуција”, од 11. децембра 1932. године, у делу радикала и самосталних демократа којом се захтевало спречавање „србијанског империјализма” и обезбеђивање културног, социјалног и економског напретка покрајина и „надаље пак саме Војводине”. Радикали и демократе су тражили сазивање конституанте и захтевали најширу аутономију „од којих би Војводина са Сремом сачињавала једну целину”, да се добије исти статус као Хрватска и примени начело „Војводина Војвођанима”. Политика „хрватског покрета” предвиђала је „опкољавање Србије”, „освајање Војводине” давањем подршке њеној аутономији, „окупљање свих пречана” укључујући и Србе, наметање тврдње о постојању смишљене „великокрпске хегемоније” и подршка незадовољства свих осталих народа.

Наставиће се

СТЈЕПАН РАДИЋ, УТЕМЕЉИТЕЉ И ВОЂА ХРВАТСКЕ СЕЉАЧКЕ СТРАНКЕ

САТИРА

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Провокација

Провоцира ме упорно, мамицу ли му његову! Кад год га погледам, он се смешка. И данас, и јуче, и свих ових дана био је љубазан до неиздрживости. Све је нешто фин, углађен, господских манира. Можеш мислити, он мени нашао да персира. Понаша се према мени пристojно и културно, као да ме први пут види. Увек ме гледа у очи. Искажује ми поштовање, а ништа не тражи. Ту нису чиста посла. Нешто он спрема, чим је тако свилен, васпитан и срдачан. Знам ја да је то ненормално понашање, само се питам шта иза тога стоји, што се тако претвара. Доста ми је његовог камелеонског и удворичког држања. Ништа ме још није молило, али само чекам већ месецима, када ће почети да ме смара, гњави, вуче за рукав и досађује ми да му нешто завршим. Посебно ми је сумњив што о њему нисам чуо ништа рђаво. Добро се тај прикрива. Лукав је кад од толико људи, баш нико да ми каже о њему нешто негативно и ружно. Нека се само он смеје и даље, изаћи ће му то на нос!

ВИЦ НЕДЕЉЕ
КОНОБАРА
ЈАНКА

Из полицијске праксе

Жури Дачић на неки састанак и стално пожурује возача. Овај вози споро и све по пропису. На крају нервозни Дачић са њим замени место и седне за волан. Мало касније заустави га полицајац због пребрзје вожње, али када га је препознао, извинио му се и пожелео срећан пут.
После тога полицајац долази у станицу и значајно каже: - Шта мислите, кога сам зауставио због пребрзје вожње?
- Не знамо - одговоре му колеге гледајући га бело. - Кога?
- Е, не знам ни ја, али га вози Дачић!

ме завара, да помислим да је доброћудан и наиван. А када се будем најмање надао, забиће ми нож у леђа. Он једини, као, неће на моје место. Претвара се, глуми

Да народ више чита, знао би шта му се пише!

Рагмило МИЋКОВИЋ

Резолуција је значајан папир. Њиме сви могу да се обришу!

Александар ЧОТРИЋ

Не држи нас место. Стално се враћамо на почетак!

Милан Р. СИМИЋ

та, прави се незаинтересован, а знам да би све дао да мене истисне и ували се у моју фотељу. И све послове извршава први, дисциплиновано, тачно и савесно. Не могу да му нађем ниједну грешку у извештајима, што ме излуђује. Намерно он то мени ради, да ме отера у инвалидску пензију, да ме стрефи шлог, или да ме погоди срчана кап, а онда да он постане главни. Ех, знам ја такве. Лукава сам ја лисица. Неће он моћи том тактиком да ме сруши. Неће, јер нису успели ни много прљавији играчи од њега. Стара сам ја гарда!

Хвала Богу, нисмо на то спали да такви преузму вођење, иначе би пропало и ово мало државе што нам је преостало.

Александар ЧОТРИЋ

- Лако је Србе окупити . Довољно је отворити народну кухињу!
- Кад ми будемо стигли у Европу, тамо ће већ бити фајронт.

Раге БЕРГОВИЋ

- Једно афталмолошко питање: Има ли далековидих Срба?
- Палим се на етно. Носим исцепане гаће!

Ивко МИХАЛЛОВИЋ

ЗУМ

Милош Игњатовић

„Лицем” према купцима

Уређује се прилаз до нове четворке

Чивилук са штиклама „на горе”

Горан Миленковић

Одвале

ОДВАЛЕ

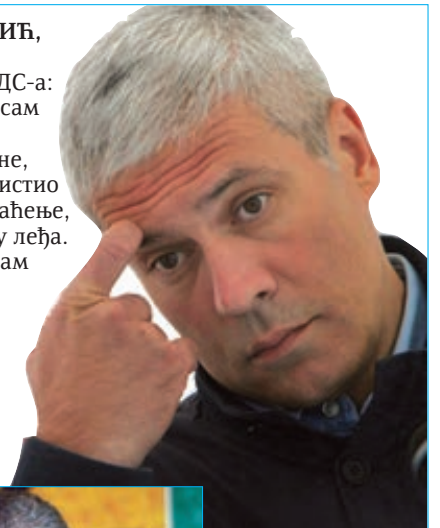
МЛАЂАН ДИНКИЋ, министар финансија и економије:
- Модернизоваћемо Титову филозофију сарадње са свима.

ДУШКО ВУЈОШЕВИЋ, тренер кошаркаша „Партизана“:
- Наша финансијска ситуација је тешка, али нама не долазе шеици у посету. Видећемо да се на следећим изборима кандидује неки од вођа навигача „Партизана“, па ако победи, лакше ћемо да пливамо.

МАЈА НИКОЛИЋ, пева-чица:
- Могу да радим као маркетинг менаџер у оквиру било које компаније, а сви знају да сам апсолутно и сто посто стручна за тај посао.

БОРИС ТАДИЋ, почасни председник ДС-а:
- Свако кога сам подржао да нешто постане, а то је искористио за лично богаћење, пуцао ми је у леђа. Желим да знам ко је то био.

ТАЊА ВОЈТЕХОВСКИ, власница ПР агенције:
- Толико је тога у мојој ташни, да ми је један пријатељ рекао да је Младић комотно могао да се сакрије унутра и никада га не би пронашли.

НЕНАД ЧАНАК, политичар:
- Реч старлета су измислили, јер је проститутка дуго, а курва кратко, па да нађу неку замену.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица:
- Једно је сигурно - мода никада није удобна. Мода је уметност која жуља. Ако хоћете удобно, носите тренерку и заборавите на титулу „дама од стила“.

СТАНИЈА ДОБРОЈЕВИЋ, учесница прошлогодишњег „Сурвајвера“:
- Замолела бих медије да ме више не сврставају у старлете, молим се и Светом Василију Великом, јер и он зна да ја то нисам.

НИНА РАДУЛОВИЋ ЛЕЧИЋ, ТВ водитељка:
- Када ми је новчаник пун пара, напосто не знам да станем. Тада и стрина добије неку ситницу.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ							ТВ ПРОГРАМ од 24. до 30. јануара						
Четвртак 24. јануар	Петак 25. јануар	Субота 26. јануар	Недеља 27. јануар	Понедељак 28. јануар	Уторак 29. јануар	Среда 30. јануар	Четвртак 24. јануар	Петак 25. јануар	Субота 26. јануар	Недеља 27. јануар	Понедељак 28. јануар	Уторак 29. јануар	Среда 30. јануар
<p>СТАЊЕ СТВАРИ</p> <p>20.00 Стање ствари</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 Кућињаца р.</p> <p>10.30 Путујуће приче р.</p> <p>11.00 Документарна серија</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кућињаца</p> <p>12.35 Кућињаца у цвећу р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Комунални сервис р.</p> <p>15.00 Цртани филм</p> <p>15.30 Раскршћа р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р.</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Путници РТК</p> <p>18.30 Мобил Е</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Стање ствари</p> <p>21.00 <i>Људи са Менхетна</i></p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Megafon Music</p> <p>23.30 Атлас</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>КАО И ДРУГИ</p> <p>20.00 Као и други</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Кућињаца р.</p> <p>10.30 Путници РТК р.</p> <p>11.00 Документарна серија р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кућињаца</p> <p>12.35 АБС шоу</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Стање ствари р.</p> <p>15.00 Цртани филм</p> <p>15.30 Атлас р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р.</p> <p>17.00 <i>Моја Шумадија Fashion Files</i> р.</p> <p>18.00 Мобил Е</p> <p>18.30 Хит дана</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Као и други</p> <p>20.30 Акција</p> <p>21.00 Хроника 2</p> <p>22.00 Документарна серија</p> <p>22.30 Илузиониста</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>ХРОНИКА 1</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>08.45 Најава програма</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>09.35 Најсмешније животиње р.</p> <p>10.00 Биографије познатих</p> <p>11.00 Кућињаца у цвећу</p> <p>11.30 Лек из природе</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг р.</p> <p>13.00 Кућињаца у цвећу</p> <p>13.30 Fashion files</p> <p>14.00 Shopping avantura</p> <p>15.00 Документарни програм</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Филм</p> <p>18.00 Нокаут</p> <p>18.30 Улови трофеј</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Стаклоно звоно</p> <p>20.30 Најсмешније животиње</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Култура</p> <p>23.00 Филм</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.00 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>ШУМАДИЈСКИ ПРАГ</p> <p>12.05 Шумадијски праг</p> <p>08.45 Најава програма</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>09.35 Најсмешније животиње р.</p> <p>10.00 Биографије познатих</p> <p>11.00 Кућињаца у цвећу</p> <p>11.30 Лек из природе</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг р.</p> <p>13.00 Агро дневник</p> <p>14.00 Шумадијске зимске игре</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Филм</p> <p>18.00 Нокаут</p> <p>18.30 Улови трофеј</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Стаклоно звоно</p> <p>20.30 Најсмешније животиње</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Култура</p> <p>23.00 Филм</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.00 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>МОЗАИК</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Кућињаца р.</p> <p>10.30 Кућињаца у цвећу р.</p> <p>11.00 Документарна серија р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кућињаца</p> <p>12.35 Стаклоно звоно р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Shopping avantura р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 G.E.T. Report</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р.</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Србија коју волим</p> <p>18.40 Мобил Е</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Спортски преглед</p> <p>20.00 Економица - Пирот (мали фудбал, снимак)</p> <p>22.00 Хроника</p> <p>22.30 Документарна серија</p> <p>23.30 Нокаут</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>ЖИВА ЦРКВА</p> <p>20.00 Жива црква</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Кућињаца р.</p> <p>10.30 Србија коју волим р.</p> <p>11.00 Документарна серија</p> <p>12.00 Вести</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Раднички - Партизан (снимак кош. утакмице)</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 G.E.T. Report р.</p> <p>16.35 Илузиониста</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Ноге на путу</p> <p>18.30 Мобил Е</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Жива црква</p> <p>20.30 Суграђани</p> <p>21.00 <i>Људи са Менхетна</i></p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Документарна серија</p> <p>23.30 Биографије познатих р.</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.30 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>КОМУНАЛНИ СЕРВИС</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Кућињаца р.</p> <p>10.30 Ноге на путу р.</p> <p>11.00 Документарна серија р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кућињаца</p> <p>12.35 Култура р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Жива црква р.</p> <p>14.30 Суграђани р.</p> <p>15.00 Цртани филм</p> <p>15.30 Супертехнологије р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р.</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Путујуће приче</p> <p>18.30 Мобил Е</p> <p>18.40 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>21.00 <i>Људи са Менхетна</i></p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Документарна серија</p> <p>23.30 Раскршћа</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p> <p>наставак програма ТВ Крагујевац</p>							

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД I REGISTRACIJA VOZILA

JUNIOR GALJAK

TEHNIČKI PREGLED GALJAK JUNIOR DOO KRAGUJEVAC

ДУНАВ
КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

IZDAVANJE NALEPNICA

REGLAŽA TRAPA AUTO SERVIS

SVE NA JEDNOM MESTU

ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД
- putničkih, teretnih motornih vozila, autobusa, motorcikala, traktora, specijalnih vozila i građevinskih mašina

OSIGURANJE VOZILA
- osnovno osiguranje, kasko, osiguranje stakla, putnika, zdravstveno osiguranje i dr.

IZDAVANJE REGISTRARSKIH NALEPNICA

IZDAVANJE PROBNIH TABLICA
Vlasnicima vozila koje izvrše produženje registracije na tehničkom pregledu „Galjak junior“ poklanja besplatnu zamenu ulja, filtera i antifrizu.

HIT PONUDA
KG 0000-KG
PROBA
KG 00-00

ul. Kormanski put br. 3, 34000 Kragujevac • Industrijska zona Tel: 034/501-220 • Fax: 034/351-701 • galjakjunior@yahoo.com

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове
локалне самоуправе
и опште управе

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д., ул. Таковска бр.2 из Београда, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја животну средину ПРОЈЕКТА – радио базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "ФАКУЛТЕТ ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА" – КГ66, КГУ66 (на крову зграде Машинског факултета), на кп.бр. 922/1 КО Крагујевац 3, у ул. Сестре Јањић бр 6, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 24.01.2013. до 04.02.2013. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони радио базне станице мобилне телефоније "ФАКУЛТЕТ ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА" – КГ66, КГУ66 (на крову зграде Машинског факултета), урађена од стране овлашћеног правног лица – ЕТФ – Елактротехнички факултет, Универзитет у Београду – Катедра за телекомуникације, Булевар краља Александра 73, 11000 Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове
локалне самоуправе
и опште управе
Факс: (034) 332-067

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше, или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе -Област за комуналне послове и саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у уторак, 29. јануара 2013. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу „Б“ категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се у будуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон 034 306 155.

Девет година живи у нашем сећању

Војислав
Пантовић

2004 – 2013.

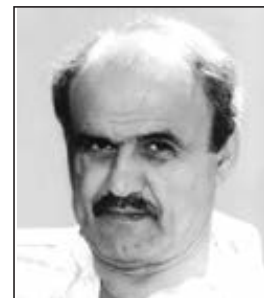
Тридесет шест година живи у нашем сећању

Милева
Пантовић

1977 – 2013.

Успомене чувају син Раде и ћерка Мира са породицама

У суботу, 19. јануара 2013. године, у 12 сати на гробљу Бозман, даваћемо четрдесетодневни помен нашем

Драгиши Луковићу

Захваљујемо се Одељењу за неурологију у Крагујевцу, као и Снежи, Бошку, Милораду и Милеви.

Ожалошћена породица

СЕЋАЊЕ

Ристић Зоран

2.2.2003 – 2.2.2013.

Зоко, навршава се десет година од твоје преране смрти. Чуваћемо те заувек у срцима и успоме-нама.

Њерка Милена, супруга Драгана, отац Мирослав, мајка Горица и брат Бобан са породицом

ЗАХВАЛНИЦА

Захваљујем се лекарима и особљу Клинике за неурологију КЦ, на дуготрајном лечењу и пажњи коју су указали мом супругу и оцу Бориславу Николићу, а посебно лекарима из шока исте клинике, др Тањи Рајковић, др Гоци Бојанић и изабраном лекару из ЗЗЗР Крагујевац др Оливери Ђапан.

Супруга Мира,
ћерке Ивана и Јована

СЕЋАЊЕ

Бора Симић

1930 – 2010.

Прошло је три године без тебе.

Породица Симић

25. јануара 2013. године навршава се четрдесет дана како ниси са нама

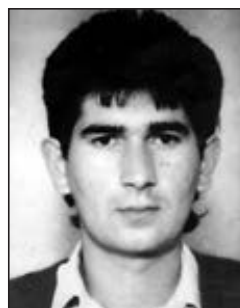
**Добросав
Михајловић**

Драги тата, много нам недостајеш и много те волимо.

Твоје ћерке: Верица, Стојана, Мила и Слађа

**Пачариз
Братислав
Браца**

1996 – 2013.

Како живети без твог осмеха, твоје љубави и пажње коју си нам несебично пружао. Ако у твој вечном миру и дубоком сну осетиш нечије сузе, знај да су то сузе оних који те највише воле.

Отац Душан и мајка Верка

Дана 17. јануара је преминула, а у суботу ,19. јануара 2013. године, на Бозману је сахрањена наша драга супруга, мајка и бака

Рада Тошевски

1926 – 2013.

Породице Тошевски и Срећковић

Мили наш

**Милош
Мики
Милановић**

13.3.1974 – 28.1.2006.

Господ да, Господ и узме. У тугу ти живот претвори. Коментар не постоји. Дани котрљају, слушај, а само Твој глас чујем, око моје зелено. Сунце греје, не осећам, киша пада, мислим сузе су, месец светли, пут ми не показује. До виђења, мили наш сине.

28. јануара 2013. године на Бозман гробљу, у 12 сати, бићемо око твоје куће.

Твоји: мајка, отац, сестра,
зет и сестрић Стефан

Прошла је година како са нама није наша најдража

Миловановић Јулијана

30.1.2012 – 30.1.2013.

У нашим мислима и у души са нама си заувек и док живимо сећаћемо се твоје племенитости, пожртвовања и безграничне љубави према нама.

Ожалошћени: супруг Никола,
ћерка Снежана, син Радивоје, унуци Огњен,
Јелена, Владимир и Петар, зет Владан,
праунука Сара и остала родбина и пријатељи

Срећо теткина, однео си део мене и оставио вечиту празнину у мојој души

**др Дејан
Димитријевић**

Твоји тетка Верица, брат Александар,
сестра Тања, теча Петко, снаха Биљана и
сестричина Тамара из Пожаревца

Мали огласи

МОЛИМ све очевице саобраћајне незгоде која се догодила дана 20.9.2009. године око четири сати ујутру, у Крагујевцу, на раскрсници улица Града Сирена и Светозара Марковића, у коме су учествовала возила марке Форд Фокус и VW Golf- Тахи возило, да ми се хитно јаве. Игор Парезановић, ул. Саве Ковачевића бр. 32, или на тел: 064 11 66 554

ОДРИЧЕМО се, одговорно, своје деце Данијела Ристића, рођеног 30.12.1984. године у Крагујевцу и сина Александра Ристића, рођеног 25.8.1980. године у Крагујевцу, због непоштовања родитеља, насиља у породици и учесталих узнемиравања.

Изјављујемо такође да немамо никакве обавезе према њима нити признајемо њихове дугове, те да немају права да живе са нама заједници, с обзиром да су пунолетни.

Отац Ристић Радомир и мајка Вујичић Мирјана из Крагујевца

Последњи поздрав
нашем

Милчету

Много смо те волели, много ћеш нам недостајати.

Твоја Душка
са децом

У уторак, 22. јануара 2013. године, преминула је

Милка Станковић Милкица

1934 – 2013.

Сахрана је у четвртак, 24. јануара, у 12 сати, на Варошком гробљу.

С љубављу и поштовањем њени: ћерке Олга и Војка, унуци Милош и Ђорђе, зет Дејан и остала родбина и пријатељи

СЕЃАЊЕ

Аћимовић Милорад

ДИПЛ. ИНЖ.
4.2.1998 – 4.2.2013.

Његов лик и несебична љубав којом нас је обасипао трајаће вечно.

Супруга Гордана и син Срђан

Последњи поздрав драгом пријатељу

Дејану Димитријевићу

Ивана и Драган Андрејевић
Гордана и Небојша Вучковић

Са великим болом и тугом у срцу обавештавамо родбину, кумове, пријатеље, колеге и познанике да је наш најмилији

др Дејан К. Димитријевић Димке

рођен 29. јула 1968., изненада преминуо 18. јануара 2013. године, у Ерлангену, Немачка.

Опело и сахрана вољеног нам покојника обавиће се данас у Крагујевцу, у 13 сати на гробљу Бозман.

Анђеле наш, нека те анђели чувају, почивај у миру.

Ожалошћени заувек : мајка Љиљана, сестра Јелена,
зет Далибор, сестричина Јована

Најбољем мужу и највољенијем оцу

Дејану

Вечни мир и спокој.

Дубоко погођене, поражене и заувек твоје
Биљана и Нина

СКАНДИНАВКА

164	СТАН НА ДВА НИВОА	ГРАДУ ШВАЈЦАРСКОЈ	НАТРИЈУМ					
24 ЧАСА								
БОРБЕНИ ПОКЛИЧ								
ПАНЧЕВО			ПАСТИРКЕ КОЈЕ ЧУВАЈУ ЈАРИБЕ					
ИМЕ ВИШЕ ФРАНЦУСКИХ КРАЉЕВА								
ЕЛЕКТРАНА		АНОДА "КРЕМ" ДРУШТВА						
ПАС			НАША ПЕВАЧИЦА СА СЛИКЕ		СТАНОВНИЦА ГРАДА У СРБИЈИ	ВРСТА ДРОЗДА, ИМЕЛАР	НА ЦИВИЛИЗОВАН НАЧИН	ЗАБЕЛЕЖИТИ
МАЛА СЛАМКА								
	ДИКТАТОР ИЗ УГАНДЕ ЗИМСКИ СПОРТ							
МЕСТО КОЈЕ ПАНЧЕВА								
ВРСТА ВЕШТАЧКОГ ТУБИРВА								
ИМПУЛС		ВЕШТАЧКИ ПЛОВНИ ПУТЕВИ ГРАДУ СРБИЈИ						
	ОБЛАСТ У ЕНГЛЕСКОЈ ЖЕНА ИЗ БАДАЛОНЕ							
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ДЕРЕК		АД АКТА ЗАЛИВ НА СЕВЕРУ ЕГИПТА			ЗАЈЕЧАР ИМУЊНИ ЛУДИ			
ГРАДУ РУМУНИЈИ					БОТАНИКА (СКР.) ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ			
ДИНАР		РЕЧНЕ РИБЕ БРОД НА ЈЕДРА И ВЕСЛА						
ОСТРВЉЕ У ИНДИСКОМ ОКЕАНУ							У ТРКУ	
РАДНИК У ЛАБОРАТОРИЈИ								
ОТО ЛОГО		ИМЕ БИВШЕ ГОЛМАНА БАШЕ НАВ. ШКОЛ. ЦЕНТАР						
ЖАЛОСНА ПЕСМА (ЛАТ.)						КЕЛВИН КОТОР		
РЕВОЛУЦИОНАР ТАДЕУШИ								
АУТОМОБ. НАСТАВНИ ЦЕНТАР (СКР.)						ДОБРОТУДНИ ТУМОР		

ФИЛМСКА ОСМОСМЕРКА

У лику осмосмерке пронађите називе филмских термина. Неискоришћена слова даће коначно решење осмосмерке.

К	А	М	Е	Р	А	Д	З	Е	В	З
А	О	К	Л	А	П	А	Н	П	У	Ф
Ј	О	Н	Ј	А	Г	А	Р	М	Х	А
И	С	С	Т	Е	М	Е	И	С	М	Б
Д	К	Ш	Н	Р	М	Р	К	Е	А	У
Е	А	Т	Е	И	А	И	Р	Р	Л	Л
М	Р	М	Ј	Њ	М	П	Р	И	А	А
О	А	Е	Е	Е	О	А	Л	Ј	С	Н
К	Р	Р	Ж	К	К	К	К	А	О	Е
А	О	И	И	И	А	И	Л	Т	Н	Ц
А	С	Р	Т	Т	С	К	П	Р	И	С
П	Т	О	К	Е	Н	Е	Л	А	К	Т
Л	Р	Е	К	А	И	А	Р	К	Р	У
Е	П	Т	В	В	К	Г	Л	Е	Ж	Д
С	О	У	Д	С	И	И	С	А	И	И
Р	Е	Ж	И	Ј	А	Н	Л	О	Р	О
Р	Е	Т	У	Б	И	Р	Т	С	И	Д

АГЕНТ
ДИСТРИБУТЕР
ЕКИПА
ЕКРАН
ЕРОТИКА
ЖИРИ
ЗВЕЗДА
ЗУМИРАЊЕ
ИГРА
ИНСЕРТ
КАМЕРА
КАМЕРМАН
КАРТА
КИНО-САЛА
КЛАПА
КЛАСА
КОНТРАПЛАН
КОМЕДИЈА
МАШТА
ОПРЕМА
ОСКАР
ПЛЕС
ПРЕМИЈЕРА
РАЛАНТИР
РАСВЕТА
РЕЖИЈА
РЕЖИСЕР
РИМЕЈК
РОЛНА
СЕКТОР
СЕРИЈА
СИЖЕ
СЛИКА
СНИМАК
СПЕКТАКЛ
СТУДИО
СЦЕНА
ТРИК
ФАБУЛА

ПИРАМИДА

1. Метар (озн.),
2. Део запрежне опреме,
3. Име глумице Томпсон,
4. Недостаци,
5. Државна дажбина, порез,
6. Врх главе (мн.),
7. Дар покровитеља, мецене,
8. Радник у индустрији цемента,
9. Становник Темерина,
10. Стоти део метра.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●○○

	3	8		7			6
7		6		8	1		
	4		1				
	8		3	4			
			3	6			5
				8			1
							2
	6	4					4
2		9		3	4		8

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●●

		2				3	4
			1				5
			8				7
							5
1				5	6		
		6		3		1	9
					9		4
	3	1					8
8			4	1		5	

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: пех, рфо, еез, с, е, тул, осе, том круз, ланилист, анилиди, водомари, вајатић, бисквити, от, оо, ин, олимп, иса, е, растер, стента, у, нестана, октин, гу, сићано, зал, тара, асасинат.
ОСМОСМЕРКА: јогурт.
САЂЕ: година, богдан, ритерн, досада, собица, елемир, дакија, кацига, резиме, иринеј, рагуза, блузер, низови, зараза, алберт, вођице, мађари, нитрат, мрцина, намена, цемент, магија, пагина, имењак.
СУДОКУ: а) 469-812-735, 137-945-862, 2-763-149, 648-351-927, 215-479-386, 793-286-514, 976-134-258, 581-627-493, 324-598-671, б) 675-132-498, 349-768-125, 218-549-376, 932-415-687, 167-823-954, 854-976-213, 793-651-842, 421-387-569, 586-294-731.

КУП СРБИЈЕ

Данас жребанье

Од 13 сати, данас ће се, у Кући кошарке у Београду, одредити ко-стур и сатница овогодишњег финалног турнира Купа „Радивоја Кораћа“. Клубови учесници, има их осам, биће подељени у две групе. У првом шеширу налазе се чланови АБА лиге, Црвена звезда, Партизан и Раднички, као и најбољи из Кошаркашке лиге Србије Мега Визура из Београда, док ће њихови ривали у четвртфиналу бити извучени између Металца из Ваљева, новосадске Војводине, Вршца и Слободе из Ужица. Непосредно пре извлачења одржаће се технички састанак представника клубова, Кошаркашког савеза Србије и града организатора.

Подсећамо, завршни турнир одржаће се од 7. до 10. фебруара у крагујевачкој хали „Језеро“.

АБА ЛИГА

Финале у априлу

БОРД АБА лиге одредио је термин одигравања фајнал-фора шампионата Јадрана за сезону 2012/13. године.

Завршница ће бити од 25. до 27. априла, учествоваће као и до сада четири најбоље пласиране екипе, а место одржавања одредиће се по завршетку лигашког дела. Предност приликом добијања организације имаће боље пласирани тимови.

М. М.

КОШАРКА

СОЛНОК - РАДНИЧКИ 66:78

Ђапин далеко испред свих

МОЖДА постаје помало досадно, али тако је. Александар Ђапин је играч који из недеље у недељу води своју екипу пут Европе, игра маестрално и све јасније постаје један од најбољих, ако не и најбољих играч лиге. То говори статистика са „Јадрана“, а по њој је за сада други на листи најкориснијих, а први као асистент, стрелац и тројкаш. И овога пута предводи је свој тим до победе са постигнута 22 поена, од чега шест у шуту за три поена, уз 10 асистенција, шест

СОЛНОК - Хала: „Тисалијевић“. Гледалаца: 1.000. Судије: Мухвић и Арнаутовић (Хрвајска), Јованић (БиХ). Резултат по четвртинама: 18:15, 20:27, 13:24, 15:12

Солнок: Симон 5, Хорвајт 15, Фодор, Марковић, Шеховић 9, Сабо 4, Багер 8, Трејак, Немеш, Калве 11, Флоренс 10, Бел 4.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Синовец 9, Ђапин 22, Марковић, Еменин, Варда 18, Бирчевић 2, Борисов 9, Крстојевић, Мијајковић 3, Вајић 15, Визер.

скокова и индексом корисности 33.

Домаћин је био решен да од овог сусрета крене у бег са самог дна и почео је сасвим солидно. Надали су се да ће, као у дуелима против Партизана и Цибоне, на свом терену доћи до још једне победе, па сходно томе играли агресивно и добро у првој деоници. Међутим, ни гости се нису предавали, бодрени од групе навијача која их је допратила у Мађарску кренули су у офанзиву и успели да на одмор оду са плусом од четири поена.

По изласку из свлачионице сасвим друга слика. Непрепознатљива. Из ње је изашла екипа онаква какву сви желимо да гледамо. Моћна, прецизна, дисциплинована и одговорна, уз Ђапинову диригентску палицу, пресу- дила је домаћину врло брзо. Кренуо је рафал на који су се надовезивали Борисов, Синовец, пробу- рени Вајт, а Варда је још једном био и борбен и ефикасан. Његова фор-

ма је у узлазној путањи, па иако понекад уме да нервира својом жељом да по сваку цену покаже непосредном ривалу да је квалитетнији и јачи, игра све боље и боље и незаобилазан је чинилац у победама свога тима. Само пет минута од почетка другог дела било је 42:60, те су сви покушаји домаћина до краја меча да дођу до шансе за преокрет били нереални и практично одбачени већ у зачетку.

Победа у Солноку значи много у настојањима екипе у борби за европско такмичење, што је сада веома реално, али и фајнал фор где су шансе далеко мање због раније пропуштених бодова у „Језеру“. Но, она ће своје право значење добити тек уколико се потврди управо на терену у Крагујевцу, а изазов је велики. У понедељак, у 19. колу „Јадрана“ гостује увек моћни београдски Партизан, дакле на помолу је празник кошарке.

М. М.

АБА ЛИГА	
18. КОЛО: Солнок - Раднички 66:78, Задар - Цибона 78:76, Крка - Широки 74:71, Партизан - Будућност 63:50, МЗТ Скопље - Сплит 93:84, Игокеа - Црвена звезда 80:77, Цедевита - Олимпија 73:67.	
Игокеа	18 15 3 1402:1262 33
Црвена звезда	18 12 6 1448:1290 30
Партизан	18 12 6 1317:1263 30
Будућност	18 10 8 1309:1252 28
Раднички	18 10 8 1435:1388 28
Цедевита	18 10 8 1352:1342 28
МЗТ Скопље	18 10 8 1316:1316 28
Олимпија	18 9 9 1388:1376 27
Крка	18 8 10 1270:1334 26
Задар	18 7 11 1336:1385 25
Сплит	18 7 11 1287:1390 25
Цибона	18 6 12 1357:1361 24
Широки	18 6 12 1315:1345 24
Солнок	18 4 14 1248:1476 22
19. КОЛО: Раднички - Партизан, Задар - Цедевита, Олимпија - Игокеа, Црвена звезда - МЗТ Скопље, Сплит - Солнок, Будућност - Крка, Широки - Цибона.	

ПРВА "А" ЛИГА (Ж)	
16. КОЛО: Шумадија - Стара Пазова 71:38, Србобран - Студент 72:62, Јагодина - Шабац 90:72, Врбас - Раднички 65:58, Беочин - Челарево 59:51, Слободна је била Црвена звезда.	
Јагодина	15 13 2 1151:1010 28
Црвена звезда	14 13 1 1141:877 27
Раднички	14 9 5 850:814 23
Шабац	15 8 7 959:969 23
Врбас	15 7 8 1041:1030 22
Студент	15 7 8 937:988 22
Србобран	15 7 8 985:1028 22
Стара Пазова	15 6 9 966:1024 21
Шумадија	14 6 8 990:948 20
Беочин	14 4 10 844:945 18
Челарево	14 0 14 838:1069 14
Утакмице 17. кола игране су јуче и данас.	
18. КОЛО: Шумадија - Студент, Стара Пазова - Шабац, Врбас - Челарево, Црвена звезда - Беочин, Србобран - Раднички. Јагодина је слободна.	

ПРВА "А" ЛИГА - Ж

Јелена и Милана

ЧЛАНИЦА Радничког Јелена Првуловић и Милана Живадиновић из Шумадије, биле су изузетно ефикасне у 16. колу. Првуловићева је за „црвене“ убацила 27, а Живадиновићева кош мање.

То је Радничком, ипак, било недовољно за тријумф у Врбасу. Поражен је резултатом 65:58, иако је половином утакмице имао предност од чак 37:27.

Са друге стране, Шумадија је забележила шесту првенствену победу буквално „разбивши“ екипу Старе Пазове - 71:38.

Јуче се играло 17. коло, и Раднички је у Крагујевцу дочекао лидера Јагодину, док је Шумадија гостовала Беочину. Већ у суботу иде 18. Шумадија ће угостити нишки Студент, док ће „црвене“ одмерити снаге са Србобраном у истоименом месту. С. М. С.

“ЦРВЕНИ” СЕ ПОИГРАВАЛИ СА НОВОСАЂАНИМА

Фото: vkradnicki.com

ВАТЕРПОЛО

РАДНИЧКИ - ВОЈВОДИНА 14:5

Новосађани лепа прошлост

КРАГУЈЕВАЦ - Базен: СЦ „Парк“. Гледалаца: 600. Судије: Мишковић и Раковић (Београд). Играч више: Раднички 9 (5), Војводина 5 (1). Пејтерци: Раднички 1/1, Војводина 1/1. Резултат по четвртинама: 4:0, 4:1, 3:3, 3:1.

РАДНИЧКИ: Радић, Бурић 1, Појковић 1, Марковић 2, Гак 3, Башић 1, Ђурић, Чујић, Злоковић, Ф. Филиповић 2, Удовичић 2, Ђ. Филиповић 2, Лазић.

ВОЈВОДИНА: Пејић, Цукић, Максимовић 1, Вуксановић, Миличић 1, Васић 1, Герашовић, Црвенко, Њећован, Убовић 2, Машиковић, Гвозденовић, Ројановић.

НА папиру слово је као дерби 10. кола Прве „А“ лиге, али се у пракси показало оно што је и очекивано, да су ватерполисти Радничког тренутно далеко испред екипе Војводине. Тако су, на свом базену, „црвени“ прошлог петка убедљиво савладали госте из Новог Сада са 14:5.

Све дилеме око победника отклоњене су још у првој четвртини. За то се најпре побринуо Славко Гак, некадашњи репрезентативац Србије, који је за само

46 секунди постигао два гола, да би до краја прве четвртине по једном исто учинили Удовичић и Ђорђе Филиповић, што је домаћину донело већ тада недостижних 4:0.

Противник је дотучен у следећој четвртини головима Марковића, Бурића и Филипа Филиповића. Крагујевчани су тада повели са 7:0, што је истовремено означило крај пресинга ка голу гостију. Од тада се играло далеко мирније, опуштеније, што је ривал искористио да у једном моменту приђе на пет голова заостатка. Међутим, такав расплет само је на ново натерао Крагујевчане да појачају темпо, па је убрзо разлика враћена на седам голова, да би читавих 10 достигла у последњој деоници (14:4).

Напокон можемо да будемо задовољни појединим сегментима игре. Збили смо редове после изгубљеног Купа, стали као један, играли пресинг и млада екипа Војводине једноставно није имала решење за нашу игру.

Направили смо сјајну увертуру за Куп Европе. Показали смо како треба да играмо, да „погинемо“ за овај тим и град. Без обзира што смо изгубили од Звезде у првенству и Партизана у Купу, сматрам да више нико неће моћи да нас победи ако поновимо вечерашњу игру - рекао је Славко Гак, троструки стрелац.

Већ за викенд „црвене“ очекује нови првенствени двобој, овога пута у главном граду, а ривал је екипа Сингидунума.

В. У. К.

КУП ЕВРОПЕ

Дебрецин претпоследња препрека

У ФОКУСУ ватерполиста Радничког ове недеље, иако имају и првенствени окршај, био је свакако полуфинални сусрет Купа Европе, игран јуче на затвореном базену Спортског центра Парк са мађарским Дебрецином.

Реч је о дуелу, по многим, два најјача ривала у овом евро такмичењу, са мноштвом репрезентативаца у својим редовима, који су до сада једини убележили све победе.

В. У. К.

ГОЛМАН ПЈЕТЛОВИЋ НА ЧЕКАЊУ

Тек догодине у тиму

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ голман Србије Гојко Пијетловић, у наставку сезоне ипак неће играти за екипу Радничког, иако је то била већ договорена замисао нашег клуба и самог Пјетловића. Наиме, Стручни савет Ватерполо савеза Србије одлучио је да, на основу Статута ВСС, нема могућности да српски ас буде регистрован за било који клуб у земљи.

Такав закључак, наравно, изазвао је огорчење у табору „црвених“, који су убрзо по сазнању да неће моћи да рачунају на Пјетловића, издали саопштење у коме се каже:

- ВК Раднички изражава своје незадовољство и разочараност одлуком Ватерполо савеза Србије у вези одбијања захтева репрезентативца Србије Гојка Пијетловића да се региструје за било који клуб у земљи који је био спреман да га ангажује.

И поред тога што крагујевачки клуб међу стативама већ има једног голмана врхунског калибра, наша жеља је била да помогне репрезентативцу Србије, који је остао без ангажмана, да остане у формацији за наредне акције националног тима.

Став ВК Радничког је да Ватерполо савез Србије мора да буде сервис нашим репрезентативцима, да у спорту који нам је донео толико радости у прошлости, несметано обављају оно што они најбоље знају, а то је да тренирају, играју, побеђују и освајају медаље. Ова одлука показује да су у Ватерполо савезу Србије и стручном савету лични интереси, лична промоција и клубаштво испред интереса ватерпола, а то је оно што ВК Раднички никада неће гледати са одобравањем. Све ово добија на тежини ако се има у виду да су слични случајеви у прошлости решавани у корист играча, када је то очигледно тим истим појединцима и њиховим интересима одговарало.

За разлику од појединца у Ватерполо савезу којима очигледно не одговара повратак српских репрезентативаца у земљу, Радничком ће увек бити циљ да у складу са својим могућностима у свом саставу има што више садашњих и бивших репрезентативаца Србије.

ВК Раднички сматра да уколико је интерес српског ватерпола да први голман наше репрезентације почне припреме за велика такмичења овог лета без утакмице и клуба, онда је одлука ВСС исправна.

За крај можемо да обрадујемо све љубитеље ватерпола да ће Гојка Пијетловића гледати у капици Радничког у сезони 2013/2014, јер је са њим постигнут договор.

В. У. К.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - СПАРТАК (С)

3:1

Чедићеве
враџолије

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 150. Судије: Радовановић (Сћара Пазова), Лео (Нови Сад). Резултат по сетовима: 25:17, 25:19, 23:25, 25:11.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Илић 2, Чедић 24, Ђировић 9, Н. Стевановић 19, Радовић 10, Р. Стевановић 6, Панџелић (либеро), Јовановић 1, Перовић, Вуловић, Ивовић, Благојевић.

СПАРТАК (С): Црњански 6, Јањић 3, Елезовић, Кеџман 8, Медић 15, А-лексић 7, Видаков (либеро), Кујунџић, Јанаћков, Конкољ (либеро), Пуалић, Кубуровић 7.

3:8, домаћин је успео да поведе са 13:12, но убрзо је поново гост направио серију и до краја одиграо сигурно. Тада на сцену ступа Вла-

димир Чедић. Милан Илић осетио је да је његов коректор расположен за надигравање, па је нападе углавном усмеравао на његову ст-

ЧЕЛИНЦ КУП

Четвртфинале на видику

ПОБЕДОНОСНО се вратила чета Дејана Матића са гостовања у Казњу са прве утакмице осмине финала Купа изазивача. Раднички Кредит банка добио је први меч са 3:1, по сетовима 21:25, 25:21, 29:27, 25:22, и тако широм отворио себи пут да се победом у свом „Језеру“ докопа последњег степеника пред фајнал-фор овог европског такмичења. Преломни тренутак догодио се у трећој деоници, код резултата 8:2 за домаћина. Матић је учествовао у изменама успео да пронађе праву поставу и тако преокрене ток у своју корист.

Реванш је одигран синоћ у Крагујевцу, а победник овог дуела састаће се у четвртфиналу са бољим из сусрета Делекта (Пољска) - Мерсер (Белгија).

ОЧЕКИВАНА и свакако заслужена победа „црвених“, али поново није могло без „одуговлачења“. Далеко слабија екипа, која је у првом делу првенства у Суботици преокренула вођство Радничког од 2:0 и добила меч, поново је „дигла главу“ у истоветној ситуацији, али овога пута им слично није пошло за руком. Домаћин углавном добар, нарочито у нападу, а одличну партију пружио је коректор Владимир Чедић.

Све је кренуло како је унапред „забележено“. Раднички добар на сервису, Илић је био одличан у дистрибуцији напада, па су се Немања Стевановић и Чедић, нешто мање средњаца, накупили поена. Тренер гостију Горан Илић покушавао је да покрене свој састав тајм-аутима, непрестаним изменама, чак и лаганим притиском на судије, но то није помагало. Вредело је, то полако постаје пословично, сачекати трећи сет и кренути у офанзиву, дакле ризиковати. То је одавно радна крагујевачког састава, па се поновила и овога пута. Већ на старту било је

WIENER STÄDTISCHE LIGA

13. КОЛО: Раднички Кредит банка - Спартак (С) 3:1, Железничар - Рибница 0:3, Берлап - Партизан 3:2, Војводина - Млади радник 3:1, Црвена звезда - Спартак (Љ) 3:2.

Црвена звезда	13	13	0	39:13	36
Берлап	13	10	3	34:18	29
Раднички КБ	13	8	5	32:21	26
Рибница	13	7	6	29:23	21
Војводина	13	5	8	27:29	19
Млади радник	13	6	7	23:25	17
Спартак (С)	13	6	7	22:28	15
Спартак (Љ)	13	5	8	21:29	15
Партизан	13	4	9	17:29	13
Железничар	13	1	12	8:37	4

14. КОЛО: Рибница - Раднички Кредит банка, Спартак (С) - Црвена звезда, Спартак (Љ) - Војводина, Млади радник - Берлап, Партизан - Железничар.

ПОГОДАК СТЕПАНОВИЋЕВЕ Поништен - Реми изостао

СУПЕР ЛИГА (Ж)

10. КОЛО: Миленијум - Раднички (К) 26:25, Железничар - Јагодина 19:23, Раднички (Б) - Раднички (С) 29:29, Зајечар - Црвена звезда 28:25, Макс спорт - Наиса 25:17, Књаз Милош - Нопал (не игра се).

Јагодина	9	9	0	0 260:180	18
Зајечар	8	8	0	0 296:185	16
Миленијум	9	6	1	2 244:223	13
Мак спорт	8	5	1	2 196:178	11
Раднички (К)	8	4	1	3 205:213	9
Наиса	9	4	0	5 245:244	8
Железничар	10	4	0	6 230:252	8
Црвена звезда	10	3	1	6 270:286	7
Раднички (С)	10	3	1	6 259:292	7
Књаз Милош	8	3	0	5 215:235	6
Нопал	8	1	0	7 199:265	2
Раднички (Б)	9	0	1	8 246:312	1

11. КОЛО: Раднички (К) - Железничар Наиса - Књаз Милош, Раднички (С) - Миленијум, Црвена звезда - Макс спорт, Јагодина - Зајечар, Нопал - Раднички (Б).

РУКОМЕТ

(Ж) МИЛЕНИЈУМ - РАДНИЧКИ 26:25

Омаче се

БЕОГРАД - Дворана: „Бањица“. Гледалаца: 600. Судије: Цвейковић и Николић (Лесковац). Седмерци: Миленијум 7/6, Раднички 9/7. Искључења: Миленијум 6, Раднички 8 минута.

МИЛЕНИЈУМ: Ђилас, Жига 5, Анђелковић, Јокановић, Сћанисављевић, Марјановић, Бојосављевић 4, Жунић, Обрадовић 8, Павловић, Бојдан 1, Савко, Филиповић 4, Вераја 1, Појковић, Драгаш 3.

РАДНИЧКИ: Ђосић, Јовановић, Кеврешић-Мачузић, Сћанић 5, Сћејановић 11, Радовановић 1, Чаировић, Кнежевић, Милић, Тошовић, Балаћ 3, Кукић-Радојичић 2, Филиповић, Кухаровић 1, Обућина, Сћошковић 2.

ЈЕДАН од конкурената Крагујевчанки за висок пласман, београдски Миленијум, успео је на свом терену да савлада Раднички и тиме се, макар тренутно, одвоји на трећем месту суперлигашке табеле. Резултат готово егал - 26:25,

баш као и игра два ривала.

По ко зна који пут „црвене“ су лошије отвориле утакмицу, што им је, само по себи, наметало обавезу пакленог ритма у наставку,

Нопал одустао

ОДЛОЖЕНА утакмица осмог кола, која је рукометашице Радничког очекивала 16. јануара у Бачкој Тополи, ипак није одиграна.

Наиме, домаће играчице нису се појавиле на терену, па је сада за очекивати два сценарија. Или ће „црвене“ дуел добити службеним резултатом, или је на помолу одустанак овог клуба од даљег првенственог такмичења, како је већ најављивао њихов председник, што може да значи да ће практично сви пролећни ривали Нопала имати исти учинак (10:0) и два бода на свом конту, уколико се у Савезу ипак не одлучи да се ти сусрети не броје.

В. У. К.

КУГЛАЊЕ

Локални дерби
на премијери

ОВОГ викенда настављају се такмичења у Првој лиги Србије, група Центар. По први пут, после дуго времена, захваљујући новој куглани у Другој крагујевачкој гимназији, домаћи клубови ће заоста и понети тај епитет, с обзиром да су до сада играли по Србији у туђим кугланама. Оно што је најлепше, то је да ће премијеру, можемо слободно тако да кажемо, имати управо два крагујевачка клуба, Водовод и ПАК промет, који ће одиграти међусобни меч заосталог 10. кола.

Иначе, комплетан други део сезоне крагујевачки клубови играће као домаћини, што посебно одговара Водоводу, јер су му амбиције поновни повратак у друштво најбољих.

Марко иде даље

ПРОШЛЕ недеље одржано је појединачно првенство Србије групе Центар, на коме су учествовали и крагујевачки куглаши.

Међу 16 најбољих, који стичу право учешћа на првенству Србије, пласирао се и члан Водовода Марко Маринковић, коме је резултат од 623 оборена чуња обезбедио 12. место.

Даље нису прошли његови клубски другови, Влада Ђорђевић са 578 и Горан Бранковић са 562 оборена чуња.

С. М. С.

СТРЕЉАШТВО

Милош - трећи

КРАГУЈЕВАЧКИ стрелац Милош Ивановић, освојио је треће место у дисциплини стандардна ваздушна пушка у конкуренцији млађих јуниора, у првом колу Купа које је прошле недеље одржано у Смедереву.

Ивановић је забележио резултат од 581 круга, два мање од победника Нишлије Андрије Миловановића.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

Златни Поточац

И ОСМИ Међународни пливачки митинг „Јованча Мицић 2013“ у Поточцу код Параћина, протекао је у знаку успеха крагујевачких такмичара. Три наша клуба, Раднички, Делфин и Фока, у конкуренцији још 22 са готово 500 учесника, освојили су укупно 45 медаља.

Најуспешнији су се показали „црвени“, чијим је пливачима припало 27 одличја, по девет од сваке „феле“, златне, сребрне и бронзане. Делфин је имао пет злата, шест сребра и три бронзе, збирно 14, док су чланови Фоке освојили по две сребрне и бронзане колајне.

В. У. К.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ПЕТАК

ФУТСАЛ: Економица - Пирош, хала „Језеро“ (18.00)

СУБОТА

КУГЛАЊЕ: ПАК Ђромеш - Водовод, сала Друје гимназије (11.00)

РУКОМЕТ (Ж): Раднички - Железничар (Ињија), хала „Језеро“ (18.00)

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Фушот, сала ОШ „Сћанислав Сремчевић“ (19.00)

ПОНЕДЕЉАК

КОШАРКА: Раднички - Партизан (Београд), хала „Језеро“ (20.30)

рану, а овај то маестрално претварао у поене, било снажним смечевима, било враголастим „кувањима“. Тек половином сета придружио му се и остатак екипе, о онда су се Суботичани предали, осетиши немоћ да се супроставе, те је тако забележена још једна „тројка“.

После две везане утакмице у Крагујевцу, следи први јачи овогодишњи првенствени испит. У наредном колу на програму је шумадијски „дерби“ са Рибницом у Краљеву.

М. М.

КУП СРБИЈЕ

Прво на
Вошу

ЖРЕБОМ одржаним у београдском хотелу „М“, протекле седмице одређени су парови полуфинала завршног турнира Купа Србије у конкуренцији мушкараца. Тако ће се крагујевачки Раднички Кредит банка састати са новосадског Војводином, док други пар чине Црвена звезда из Београда и члан Прве лиге Нови Пазар.

Управо новајлија на завршним турнирима дао је најбољу понуду, па је добио организацију турнира, и он ће се одржати у Новом Пазару. На молбу крагујевачке екипе, због учешћа у Купу изазивача, одобрено је померање за седам дана, те ће се турнир одржати 23. и 24. фебруара.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Старт за 5

СВЕ три крагујевачке екипе у Првој лиги Србије за сениорске забележиле су победе у наставку шампионата и тако показале да им једномесечна пауза није покварила планове за ову сезону.

Смеч 5 је био успешан на гостовању у Горњем Милановцу, савладавши Таково са 3:1, по сетовима 25:18, 25:20, 26:24, 25:21. Лидер на табели и даље гази победничким кораком, најављујући тиме озбиљне аспирације за пласман у елитни ранг. На гостовању је био успешан и Раднички, победом над Обилићем у Београду максималним скором, по сетовима 25:23, 25:12, 25:21, и тако задржао место у врху табеле. Једини као домаћин играо је Крагуј, а ривал је била новосадска Војводина. Резултат према очекивањима, 3:0 за Крагујевчанке, по деоницама 25:17, 25:22, 25:13, чиме је задржана трећа позиција на табели.

Наредно, 13. коло доноси крагујевачки љубитељима одбојке поново само једну утакмицу у нашем граду, а играће је Раднички са екипом Футога. Смеч 5 још једном гостује, овога пута Војводини у Новом Саду, док Крагуј иде на ноге београдском Обилићу.

М. М.

ФУДБАЛ

ГРАДОНАЧЕЛНИКОВА

Подршка фудбалерима црвених

КАКО би почетак зимских припрема фудбалера Радничког 1923 протекао у што нормалнијем тону, с обзиром на околности које прате овај клуб, односно свима знано привођење његових челника, члановима тима, посетивши их про-

КЛУПСКА СЛАВА

Прослављен Јовањдан

НЕДЕЉА је била дан када је и ФК Раднички 1923 обележио своју славу, Светог Јована. Домаћин славе био је градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић, коме је и припала част да пресече славски колач.

Ова свечаност уприличена је у ресторану "Језеро", а присуствовало јој је руководство клуба, стручни штаб, садашњи и поједини бивши фудбалери, као и председници фудбалских савеза Региона западне Србије и Града Крагујевца, представници других крагујевачких клубова, те бројни пријатељи "црвених". У свечаној атмосфери у ресторану "Језеро", домаћин славе захвалио се свим присутнима и обећао да ће резултати клуба у наредном периоду бити много бољи.

Прослављамо нашу славу 90 година, и то није мало. То је велико, значајно и обавезује. Без обзира што је слава, мора да се каже неколико речи које су прикладне за овај дан. Раднички је имао тешких тренутака у својој историји, пролазили смо и пролазимо кроз специфичне тренутке, али мислим да показујемо снагу и да ћемо да истрајемо у намери да од крагујевачког направимо озбиљан српски, па и европски клуб.

Имамо малу резултатску кризу и много спотицања са стране, али издржаћемо. Јединство и решеност људи у клубу и око Радничког, дају нам веру да смо спремни и способни да из тога изађемо јачи и стабилнији - рекао је Стевановић.

Градоначелник је затим предао колач члану Управног одбора Миленку Марјановићу, домаћину славе 2014. године.

В. У. К.

шле недеље на "Чика Дачи", обратио се и градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић. Између осталог, први човек града тада је рекао и:

- Направили смо велики искорак у спорту уопште, наравно и у фудбалу. Стварамо све боље услове како би клуб напредовао. Имали смо одређене пехове и подметања и због тога имамо одређене проблеме из којих ћемо изаћи још јачи. Ружно је и лоше да се политика меша у спорт, осим да помогне спорту.

УСКОРО СКУПШТИНА

Руководство на помолу, као и крај градње

КАКО је прошлих дана дошло до пуштања из притвора генералног секретара Радничког 1923 Дарка Стојановића и доскорашњег председника Небојше Васиљевића, који су једини у клубу имали депоноване потписе, за очекивати је да се ситуација у крагујевачком

у сваком случају, Раднички је један од најозбиљнијих клубова у земљи. А то, вероватно, помало неком смета.

Уједно је обећано и убрзано измирење две заостале плате играчима, као и обезбеђивање свих неопходних услова да се тренажни процес спроведе најквалитетније могуће. У склопу тога, и да екипа отпутује на припреме ван Крагујевца. Наравно, све у сврху бољих резултата од јесењих.

В. У. К.

суперлигашу полако стабилизује. Поред продужења уговора са шефом стручног штаба и убрзаним трансфером играча, у то спада и неопходно комплетирање управе, пре свега постављање новог председника.

Изборна скупштина требало би да се одржи ускоро, а да ли ће и које кадровско решење изнедрити за место челног човека клуба, остаје да се види. Ни формирана трочлана комисија, чији је задатак био да формира предлоге за новог председника и понуди их Скупштини клуба на усвајање, до скоро није функционисала у пуном саставу, што је додатно отежало и отегло овај проблем.

Нажалост, ништа брже не напредује и започета изградња свлачоница и службених просторија на "Чика Дачи", што драстично умањује функционалност градског стадиона. Давно је прошло пето јесење коло за када је било планирано окончање радова, објекат је додуше под кровом, али има још пуно тога да се уради.

В. У. К.

ФУДБАЛСКА АКАДЕМИЈА

У Крагујевцу

ГРАД Крагујевац, после недавног потписа уговора о отварању Пливачке академије са прослављеним репрезентативцем Милорадом Чавићем, склопио је нову уговорну сарадњу, сада са Академијом фудбала из Београда. Тачније, у ци-

љу стварања услова за образовање стручних кадрова у области спорта, заменик градоначелника Небојша Здравковић и генерални директор Академије фудбала Београд Стефан Илић потписали су Протокол о сарадњи.

- С обзиром на то да је град Крагујевац направљено велики искорак у области спорта у последњих пар година, да имамо прволигаше који се боре за титулу у најваж-

нијим спортским дисциплинама, као и доста репрезентиваца, па чак и учеснике Олимпијада, сматрамо да ће овај вид сарадње омогућити свим младим људима у Крагујевцу да добију квалитетну едукацију, односно стекну звања тренера фудбала или дипломираног менаџера у спорту - рекао је том приликом Здравковић.

Илић је истовремено најавио да ће, поред про-

бора у коме ће се одржавати настава одељења у Крагујевцу, бити отворен и тренажно-методски центар у коме ће организовати курсеве за нижа тренера звања.

Иначе, висока школа струковних студија - Академија фудбала Београд постоји девет година, а за то време у њој је дипломирало 382 студента, од којих 82 тренера, а остало су менаџери.

В. У. К.

ФУТСАЛ

КОЛУБАРА - ЕКОНОМАЦ 5:3

26 утакмица касније

НЕКАДАШЊИ шампион фудбала, екипа Колубаре, нанела је пораз актуелном четвороструком прваку Србије Економцу. Прошле недеље, у оквиру седмог кола Прве фудбалске лиге, Лазаревчани су били бољи од "студената" - 5:3, и заслужено, како и сами Крагујевчани признају, победили.

Ово је, иначе, први пораз Економца у низу од 26

победа, колико је овај тим био непоражен у првенственим надметањима.

"Студенти" су рано повели, још у трећем минуту, али су домаћини, пре свега захваљујући голману Јосимовићу и одличном Суруџићу, за кога се иначе прича да ће постати нови члан Економца, преокренули резултат и на одмор отишли са предношћу од два гола - 3:1.

Покушавали су наши играчи у наставку да поравнају резултат, па је у 28. минуту Рајчевић "закувао" ситуацију својим голом за 3:2. Дуго се играло на половини Колубаре, притискао је шампион Лазаревчани, који су се, ипак, успешно бранили. Када је већ почело да понестаје времена, тренер Божовић бацао је све карте на терен, те се одлучио за тактику играч уместо голмана. И то је било пресудно. Играчи Колубаре су такав потез паметно искористили и два пута успели да погоде празну мрежу за велики тријумф.

Економцу сада остаје да консолидује своје редове и спреми се за нови првенствени дуел. Овог пута у госте долази Пирот, а утакмица је заказана за петак, у хали "Језеро", са почетком од 18 сати. С. М. С.

Фото: fcradnicki.com

СКИЈАЊЕ

Невенин најбољи велеслалом

НАЈБОЉИ резултат протекле седмице, уједно и најбољи у велеслалому ове сезоне, Невена Игњатовић постигла је на ФИС велеслаломској трци у Марији Алму. Забележила је друго место, што је вредно 17,77 бодова, одмах иза победнице, италијанке Ане Хофер. После прве вожње млада Крагујевчанка била је седма, али је у другој имала најбоље време и тако се поново попела на победничко постоље.

Поред ове, такође у Аустрији, наступала је на још три трке, али без значајнијих резултата. У Светском купу стартовала је на слалому у Флахау, међутим није успела да обезбеди место у првој вожњи, док је на Европу купу у Шрунсу учествовала на два слалома, освојивши 28. и 34. место са 29,92, односно 37,70 ФИС поена.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Европски полаз из Будимпеште

ПРВУ утакмицу у овој години Централно-европској фудбалској лиги Дивљи Вепрови одиграће 23. или 24. марта у Будимпешти са тамошњим Вуковима. Због згуснутог календара у овој и домаћим лигама, учесници су се договорили да број утакмица са осам сведу на шест, па ће тако крагујевачки састав по два пута играти са мађарским и београдским Вуковима, а по једном са Сребрним Јастребовима из Љубљане и загревачким Патриотима. Уз то, договором два клуба и савеза Српског америчког фудбала, одлучено је да ће се први српски вечити дерби бодовати и за домаћу и за централно-европску лигу. Први сусрет на свом терену Дивљи Вепрови имаће 13. или 14. априла са Сребрним Јастребовима из Љубљане.

Крагујевачки клуб први је освајач титуле у овом такмичењу. У финалу 2006. године, када је такмичење носило назив Јужноевропска лига у америчком фудбалу, савладала су Вукове у Београду са 23:12.

М. М.

Чачанин у редовима Вейрова

ПОВРАТАК америчког квотербека Стена Бедвела, само је био полазна тачка за довођење појачања "Дивљих вепрова" пред наступајућу сезону. Следећи у низу очекиваних је домаћи играч, досадашњи вајд рисивер чачанских Анђеоских ратника Милорад Живковић.

Двадесетпетогодишњи Чачанин у лигашком делу прошлогodiшње Суперлиге био је водећи хватач по броју постигнутих тачдаунова, а претпрошле сезоне трећи на листи најбољих офанзивних играча.

В. У. К.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА СРБИЈЕ				
7. КОЛО: Колубара - Економцац 5:3, Танго Лиман - Коперникус 7:7, Врање - Марбо 2:9, Бечеј - Смедерево 4:1, Наисус - Пирот 2:1.				
Економцац	7	6	0	1 42:15 18
Наисус	7	6	0	1 27:21 18
Марбо	7	4	1	2 25:14 13
Пирот	7	3	2	2 15:14 11
Коперникус	7	3	1	3 22:21 10
Колубара	7	3	0	4 30:26 9
Танго Лиман	7	2	3	26:25 8
Бечеј	7	2	0	5 21:32 6
Смедерево	7	1	1	5 10:26 4
Врање	7	1	1	5 15:39 4
8. КОЛО: Економцац - Пирот, Смедерево - Наисус, Марбо - Бечеј, Коперникус - Врање, Колубара - Танго Лиман.				

FIKSNA RATA
U DINARIMA

ZA PRAVI KREDIT
GODINE NISU VAŽNE

SeniorKeš
kredit za penzionere

- Kredit za penzionere od 55. do 74. godine života
- Bez troškova odobravanja kredita
- Bez potrebe prebacivanja penzije u Banca Intesa
- Životno osiguranje je uključeno u cenu i pokriva ostatak duga po kreditu

 DELTA GENERALI
Osiguranje

 BANCA INTESA

Mislimo unapred sa Vama.

Članica INTESA SNNIPOLO

-25%

Na čarape
i donji veš

-50%

Na mušku, žensku
i dečiju kolekciju

 H&O
Kragujevac

Kragujevac Plaza,
Bulevar kraljice Marije 56,
tel 064/ 82 137 93

-70%

Na svaki
drugi artikal

Uz VIP karticu
dodatnih **-10%** popusta!

Akcija traje do 31.01.2013.